

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Fatalizem

Ne gre za podrobnejšo označbo besede, ker vsak razume njen smisel. Pomenja namreč pasivno zadržanje človeka do notranjih nagnenij kakor do zunanjih dogodkov. V tem stanju ne oblikuje volja življenja ampak se obrača po razmerah, kakor že prihajajo, isto, kakor se list papirja ali vetrnica obrača po vetru. Primer je mogoče nešteto navesti, smisel je vedno isti: človek je suženj pred vsemogočnostjo slučaja.

Nekoč so sinovom jutrovih dežel pripisovali fatalistično mišljenje. Ako žgoče orientalsko nebo izpije ljudem aktivnost in voljo in jih napravi za lagodno, brezvoljno maso, bi samo na sebi še ne bilo tako čudno. Opazovati pa je precej te orientalske mentalitete tudi že na zapadu, skoroda že objema vso Evropo z njenimi prosvitljenimi narodi. Ali ni to že pravi fatalizem, ko vidimo, kako brezvoljno in brezbržno Evropa sprejema dalekosežne politične in gospodarske dogodke, ki posegajo v jedro njenega kulturnega sestava. Večina ljudi se za javne probleme sploh nič več ne briga, pa čeprav se živo tičejo njih samih. Neka topa resignacija je legla na narode, kakor da so obupali, da bi na dogodkih mogli sploh kaj spremeniti ali da niti ne verujejo, da bi bil še kdo, ki bi pošteno hotel razmere na bolje obrniti. Pač pa vse pričakuje z neko fatalistično vero, ki je gniljiva, da bo že bolje, da se bodo razmere po nekakšnem čudežu prav zasukale, da bo vmes v zadnjem hipu posegla neka višja sila, ki bo vse stvari uredila tako, kot si jih želimo. Samo v tako nezdravem vzdušju je mogoče, da uspevajo in se celo mogočno širijo pokreti s skrajnimi in najbolj radikalnimi gesli, kakor sta n. pr. komunizem in fašizem in da se jih zlasti mladina oklepa. Ljudje jim slede, ker kažejo vsaj neko gotovo vitalnost, pa naj so tudi človeški družbi nevarni in pomenjajo dinamit za urejeno državljansko življenje. Ne komunizem ne fašizem ne poznata državljskih svobod, razven za svoje najožje pristaše, oba sta nasprotnika človeške svobode, ki je najdragocenejši dar, ki ga je človek sprejel od Boga. A večina ljudi tako daleč niti ne misli. Mirno-pusti, da se govori in dela v njihovem imenu karkoli, — tudi proti njihovim lastnim interesom.

Sicer pa je opazovati isto resignacijo in življenjsko utrujenost tudi v privatnem življenju. Kako redko dobi človeka s stvariteljsko voljo. Zato ne vladajo več ljudje ampak razmere. To je bistvena nesreča našega rodu. Kajti nedopovedljivo bedno mora biti življenje, čigar skrivnost ni v nas samih, temveč katerega ključ je v rokah slučajnih fatalnih dogodkov in razmer. To ni nikakoli človeško življenje. Pravo življenje je kovina in človek je njen kovač. Življenje je niz bojov in naporov. V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh. Vsak izmed nas je kakor vojak na bojišču, ki si mora dan za dnem, korak za korakom osvajati terrain. Od ranega jutra do pozne noči mora imeti pogum, biti to, kar je, da uveljavlja svoje človeško dostojanstvo sprčo vseh razmer in dogodkov, ki se mu utegnejo primeriti, da obdrži svoje življenjske pozicije in se zvečer kakor na bojišču vleče k počitku. Takoj pa smo poraženi, kakor hitro pustimo, da nad nami zagospodujejo zunanje sile, ki nimajo te pravice. Potem klonemo pred stvarmi, ki nas niso vredne. Potem se prične tisti brezvoljni laisser aller, naj gre kamor hoče, resignacija notranjega človeka pred razmerami in dogodki, ki je najbolj nevarna, ker naredi človeka za neprestanega begunca pred samim seboj.

Biti vesel le tedaj, kadar nam dovoli žarek solca, je žalostno življenje, ker ni dvoma, da bo osrečujoči žarek skoraj zatonil. Nevredno je našega dostojanstva, ako smo toliko časa pošteti, dokler naša čednost ni preveč skušana; potem pa jo odložimo, kakor obleko, ki je izgubila na solncu svojo barvo. Ni možgato, da smo danes pogumni junaki, jutri pa malodušni plašljivci. Kje je vera v pravično stvar, ki končno vendarle zmaga? Podobnih stvari je še nešteto, ki vse zahtevajo od nas, da smo gospodarji nad njimi, ki izživajo naše sile in se dobrihajo nižjim nagonom. Toda človek je človek le v toliko, v kolikor uveljavlja svojo osebnost v trdem boju z vsemi mogočimi neprilikami. Fatalizem je globoka rana naše sodobne družbe, za katero boleha mladi in stari rod. Stari stojiki so se z resnično plemenito nobleso borili proti prevladajočemu vplivu zunanjih in nižjih sil na samovlado duhovnega človeka, da niti ne omenjamo jedrovite in vekovite evangelijske modrosti. Resnična človekova moč je v tem, da si ohrani svojo notranjo svobodo, ker sicer postane suženj zunanjih razmer in nižjih nagonov, ki mu v karakter utisnejo pečat brezvoljnega in v človeškem kraljevskem dostojanstvu degradiranega človeka, kakor nosijo jetniki na svojih oblekah vštito znamenje svojega suženjstva.

Pomanjkanje življenske energije našega rodu priča tudi velikansko število samoumrov, ki iz dneva v dan strahotneje naraščajo. To je obeg iz življenja, kakor je izvestno časopisje pri nas žalostni socialni pojav pričelo nazivati. Je pa to jako sramoten beg razravanega brezmočnega človeka pred bremenom življenja, ki bi ga moral možgato vzeti nase, kakor so naši očetti in matere morale bržkone

Vlada von Papena na umiku

Izjemno stanje v Prusiji odpravljeno — Revolucija odzgoraj preprečena

Berlin, 26. jul. Predsednik republike maršal Hindenburg je danes odpravil izjemno stanje, ki je bilo proglašeno v Prusiji in Brandenburg. Ta odredba pomeni gotovo veliko senzacijo, ker kaže, da misli vlada von Papena demokratičnim strankam nekoliko odnehati. Od vladne strani se ta odredba motivira s tem, da je državno sodišče v Lipskem odklonilo pritožbo odstavljene pruske vlade, oziroma njeno zahtevo, da naj se državni komisariat v Prusiji kot protustaven odpravi. Ker se je na ta način priznalo, da uvedba državnega komisarja v Prusiji ni bila proti ustavi, zato se lahko izjemno stanje odpravi, tembolj ker hoče vlada pokazati, da hoče omogočiti čim večjo svobodo volivne propagande in agitacije za parlamentarne volitve, ki bodo prihodnje nedelje.

Zdi se pa, da je na ta nenadni ukrep vlade najbolj vplivala konferenca nemških dežel s kancelerjem von Papenom, ki se je vršila preteklo soboto v Stuttgartu. Tu se je energičnemu nastopu ministrov posameznih nemških dežel posrečilo, da je kanceler izjavil, da se vlada absolutno ne dotika samostojnosti nemških dežel in da državna vlada stoji strogo na federalističnem temelju, radi česar se ni bati, da bi centralna vlada kršila pravice posameznih nemških dežel. Von Papen je tudi izjavil, da vlada na noben način ne misli postaviti ostalim deželam komisarja, kakor se je to zgodilo v Prusiji. Vlada je tudi dala zagotovilo, da se bodo volitve v parlament vršile 31. julija, kakor je bilo to prvotno določeno.

Vlada izjavila, da bo preprečila usako diktaturo

Dasi mnogi, tako na primer bavorski ministrski predsednik Held, ne zaupajo tem izjavam nemške vlade, pa je večina mnenja, da je von Papen v zadnjem času nekoliko spremenil smer svojega režima. Zdi se, da hoče minister za državno brambo Schleicher, ki igra v vladi najbolj važno vlogo, oblast ohraniti sedanj vladni in preprečiti prevratne namene Hitlerja, ne da bi pri tem oblasti delil z levičarskimi strankami. To bi se dalo sklepati tudi iz Schleicherjevih izjav na konferenci tako zvane kontrole komisije bivšega Reichstaga, ki je bila od levičarskih strank sklicana, da formulira zahtevo po odpravi izjemnega stanja in državnega komisarijata v Prusiji. Schleicher, ki je skupaj s kancelerjem in z ministrom za notranje zadeve tej konferenci prisostvoval, dasi vlada njene kompetence ne priznava, je na tozadevno vprašanje odločno izjavil, da bo preprečil tudi vsak poizkus Hitlerja, da bi se s silo polastil vlade. Iz tega se sklepa, da Schleicher nikakor ne misli utirati poti diktaturi Hitlerja, ampak da ima bržčas drugačne namene.

Hitlerjevci nervozni in razočarani

Narodni socialisti so se vsled tega preobrata polastila velika nervoznost. To dokazujejo nekateri spopadi zadnjega časa, v katerih je zopet bilo nekaj ljudi ubitih in ranjenih. Konflikt so izzvali narodni socialisti slučajno, da jim bodo volitve v Reichstag prinesle neuspeh in ki ne čutijo več vlade za seboj tako, kakor so pričakovali, izživajo nemire, v katerih bi mogli v kalnem ribariti. Vendar so ti poizkusi sedaj obsojeni na popoln neuspeh.

Uspešen pritisk nemških dežel na vlado

Politična preusmeritev nemške vlade je brez dvoma rezultat energičnega nastopa ministrov nemških dežel, ki pravijo, da so s tem odstranili od Nemčije nevarnost revolucije od znotraj. Ministri so vložili vse svoje sile, da so vlado rešili pritiska od strani narodnih socialistov. Pri tem je čisto vseeno, ali se je vlada tega pritiska odpovedala rada ali nerada. Nameni vlade so sicer slejkoprej zaviti v temo, vendar pa vlada sedaj splošno prepričanje, da je nevarnost Hitlerjeve revolucije s pomočjo vlade sigurno izključena.

Berlin v volilnih zastavah

Berlin, 26. julija. Ž. Ves Berlin je zavil v zastave. Belin se ni zvil v zastave zaradi kakave vselega dogodka, temveč na poziv voditeljev narodnih socialistov v Berlinu, ki so izdali parolo: Ven s haeknekreuzerskimi zastavami. Pristaši komunistov in železne garde niso hoteli, da bi zaostajali za narodnimi socialisti, vsled česar so v velikem številu razobesili svoje zastave. V nekaterih delih mesta skoraj ni biše raz katere ne bi visela za-

še skozi mnogo hujše tesni, da so se v žrtvah in trpljenju prerili skozi življenje. Pa zato še niso obupavali in šli v prepad. Toda moderni, s materialistično civilizacijo polikani človek, ki je enkrat izgubil Boga in vero, nima nikake notranje odpornosti več. Dokler življenje gladko teče, ga uživa brez mere in kraja; ko pa pridejo tudi grenke čase, pa »beži iz življenja«. To je posledica materialistične vzgoje, ki slika življenje kot dobo uživanja ne pa čas preizkušnje in bojov za večno, posmrtno življenje. Pri tem se mnogi izgovarjajo z živci. Toda znamenit živčni zdravnik je nekoč rekel: »Vsak živčno bolni se jasno zaveda, da je bil nekoč trenutek, ko je imel še dovolj moči, da se obvlada.

stava, na nekaterih poslopih pa visijo celo zastave raznih strank. Mem tem ko v delavskih naselbinah visijo raz poslopji većinoma komunistične rdeče zastave s srpom ali kladivom, pomešane s trobarvnimi zastavami železne garde, se lahko v meščanskih in malomeščanskih delih mesta vidi največ

zastav s sekirastim križem. Značilno je, da so zastave razobesene većinoma le po vseh prometnih ulicah, medtem ko so stranske ulice skoraj brez zastav. So tudi ulice, kjer so razobesene zastave samo z ene strani, na drugi strani pa so gole stavbe.

Vojaška oblast nad Prusijo prenehala

Berlin, 26. jul. Danes opoldne je predsednik republike s ukazom ukinil izredno stanje nad Berlinom in Brandenburgom. Od danes opoldne se torej vsa eksekutivna oblast vrne v roke civilnih oblasti. Policijsko oblast prevzame spet upravnik berlinske policije, za provinco Brandenburg pa deželni namestnik. Uredbe generala Rundstedta, vojaškega zapovednika Brandenburga, ki so izročile za dobo izrednega stanja vso oblast v roke armade, so ukinjene, obnovljene pa so ustavne svobode, ki jih je predsednik republike s dekretom začasno ukinil.

General Rundstedt je včeraj prisostvoval seji ministrskega sveta in se je izrekel za ukinitve izrednega stanja.

Vsi sodni postopki, uvedeni na ukaz vojaškega poveljnika Rundstedta in dostavljeni sodiščem, se bodo nadaljevali, tisti, ki še niso v rokah sodišč, pa se ustavijo.

Berlin bo torej v nedeljo vendar šel na volitve v normalnih razmerah. Vendar pa ostanejo ukrepi policije proti političnim razgrajanjem veljavni in se celo razširijo na vso Prusko. Essenski nadžupan, ki je fungiral kot notranji minister, dr.

Bracht, je v radiu dal celi policiji v Prusiji navodilo za vzdrževanje javnega reda in varnosti. Vzdrževanje miru bo pred volitvami in po njih najvažnejša naloga policije. Uradnik, ki ne bo pravčasno in v izdatni meri uporabljal svojega orožja, ob odpustu. Uradnik pa, ki bo postopal po svoji dolžnosti, bo užival njegovo pomoč. V ostalem pa dobi policija navodilo, da ne krši svobodnih volitev z sikanozno uporabo zakona o zborovanju in o tisku.

Toda dva politična umora v Schleswigu in v Kölnu, ki sta se pripetila včeraj, dokazujeta, da pride še povsod v državi do krvavih volilnih izgrediv, čeprav so javna zborovanja prepovedana. V obeh slučajih so bili napadalec narodno-socialistični napadalni oddelki, ki so se spopadli z republikanskimi mladeniči.

Kot prva posledica ukinitve izjemnega stanja je bil danes izpuščen iz zapore policijski major Enke, ki je bil aretiran na podlagi povelja berlinskega vojaškega poveljnika. Zakaj je bil zaprt, so še do danes ne ve. Mislijo pa, da gre za denunciacijo, češ, da se je postavil na stran svojega predstojnika, policijskega poveljnika Heimannsbega.

Amerika za črtanje dolgov!

Newyork, 26. julija. Predsednik komisije senata za zunanje zadeve Borah, ki ima v Ameriki ogromen političen ugled, ki ga mnogi stavljajo celo nad Hooverja, se je v radio-govoru, katerega je vsa svetovna javnost napeto pričakovala, odločno izjavil za revizijo vojnih dolgov, ki bi se v slučaju potrebe lahko tudi popolnoma ertali.

Borah upa, da se je pričela nova doba

Borah je najprej zagovarjal misel, da naj bi Amerika sama sklicala svetovno gospodarsko konferenco, da se posvetuje o reviziji, oziroma, če potreba, tudi o popolnem črtanju vojnih dolgov. Ta konferenca bi morala biti logična posledica konference v Lozani in bi morala zasledovati njene smernice. Prišel bo dan, ko bo v interesu Amerike same, da se odloči za ponovni pregled vprašanja predvojnih dolgov. Vojni dolgovi Evrope so sicer pravični in edini razlog, da se znižajo ali pa celo črtajo, bi mogel biti ta, da je to v korist Amerike same. Toda svetovna konferenca bi se morala posvetovati in sklepati tudi o nemških reparacijah, o upostavitvi zlatega standarda, o pomoči centralni Evropi in Balkanu itd. Moralo pa bo tudi slej ali prej priti do črtanja onega paragrafa versailske mirovne pogodbe, ki govori o vojni krivdi Nemčije. Tako bi se šele končala svetovna vojna, ki traja že 18 let. Lozanska konferenca pomeni konec dobe, ko je vladala politika nasilja in Borah trdno upa, da se začneja nova era.

Ameriška javnost soglaša z Borahom

Ameriška javnost je prejela Borahov govor z največjo pozornostjo in simpatijami. Amerikanci pravijo, da so bili vedno zato, da se dolgovi črtajo, da so se pa vedno tudi bali in se boje že danes, da ne bi Evropa denarja, ki bi ga jim podarile Zedinjene države, porabila za nova oboroževanja. Tudi Borah sam je, vprašan po smislu svoje izjave, rekel, da bo Amerika odpustila Evropi njene dolgeve samo v slučaju, če bo razorožitvena konferenca prinesla vseskozi pozitiven rezultat. Borahova izjava je tem večje vrednosti, ker je v prejšnjih časih dosledno odklanjal zahtevo Evrope po reviziji vprašanja dolgov. Da je zavzel sedaj čisto drugo stališče, se mora razlagati iz tega, ker Amerika sklepe lozanske konference smatra v resnici kot konec vojnega stanja v Ev-

ropi, in da tudi na prizadevanja na razorožitveni konferenci v Zenevi, kljub temu da niso rodila do sedaj ničesar drugega kakor resolucijo, gleda z velikim optimizmom. »Jaz sicer ne vem, je izjavil senator Borah, kaj misli o mojem govoru predsednik Hoover, toda mislim, da bo ameriška vlada storila to, kar bi v tem slučaju storila vsaka druga vlada, da se bo namreč uklonila neobhodnosti sedanjega časa.«

Treba pa je preje razorožiti se

Spričo teh poročil iz Amerike, ki oznanjajo popoln preobrat politike Zedinjenih držav, se obeti kot velika disonanca odmev, ki ga je povzročila resolucija ženevske razorožitvene konference v svetovni javnosti. Da Italijani zabavljajo proti tej resoluciji, ni čuda, ker jo smatrajo kot delo francoske politike, zanimivo pa je, da so z rezultatom ženevskih pogajanj nezadovoljni tudi socialnodemokratski prijatelji g. Herriota. Leon Blum pravi v »Populaire«, da so evropske vlade zopet stopile pred svoje narode praznih rok. Herriotovo časopisje pa izjavlja, da drugačnega rezultata spričo intransigentnega stališča Nemčije in čudne politike Italije ni bilo pričakovati, da pa smemo jeseni pričakovati praktičnih uspehov. Nemčija se je v Zenevi morala prepričati, da je s svojo nespravičnostjo precej osamljena in bo zato morala menjati svoj kurz. Dejstvo, da je Amerika popolnoma na strani Anglije in Francije, jamči za uspeh.

Oster francoski komentar

Tudi »Quotidien« se bavi z izjavo senatorja Boraha in pravi: Borahu moramo tole odgovoriti: 1. Razorožitve Evrope se njega ne tiče; 2. nismo za to, da bi iz svoje varnosti, to je iz življenja naših žen in otrok napravili predmet mešetarnje za ureditev svojih dolgov; 3. Amerika, ki je dosti sodelovala pri sklenitvi versajske pogodbe, pa to pogodbo ni ratificirala, je izgubila pravico o njej govoriti; 4. lozanski dogovor, ki nam o njem govori Borah, vsebuje taka določila, ki razveljavljajo ta dogovor, če Washington ne pokaže zadosti razumevanja za to dolgo dobo ljudskega trpljenja, in 5. če Hoover izjavlja, da ne more prenašati pritiska z naše strani, tudi mi ne bomo mogli dalje prenašati njegovega pritiska in ne bomo zaradi nekih finančnih ureditev prenašali njegovih političnih pogojev, ki nam jih hoče vsiliti.

Tudi Bolgarija dobi komisarja

Belgrad, 26. julija. 1. Iz Sofije poročajo, da je vsebina sporazuma, katerega je dosegel predsednik bolgarske vlade Mušanov z lastniki bolgarskih drž. zadolžnic sedaj znana. Inozemski upniki so pristali na sledeči bolgarski predlog: 1. Da se zadovoljijo samo s polovico obresti, ki pa se jim morajo plačati v zlatih devizah, medtem ko naj se druga polovica položi v bolgarski valuti na poseben konto pri bolgarski Narodni banki. 2. Zveza narodov pošlje svojega finančnega komisarja v Sofijo, ki bo med drugim nadzoroval tudi plačevanje obresti in vodil gorim imenovani tekoči račun pri bolgarski Narodni banki. 3. Sporazumi veljajo samo do 30. septembra, toda Zveza narodov bo takrat ponovno proučila finančni položaj Bolgarije ter po potrebi podaljšala moratorij.

Kako živi sovjetski delavec

Predsednik holandske socialno-demokratske stranke, J. W. Matthijsen, je v drugo prepotovno Sovjetsko Rusijo in objavil v strankinem glasilu »Het Volk« nekaj pisem. Dne 21. junija t. l. piše iz Harkova:

»Sinoči sem povabil na večerjo nekega Nemca in njegovo ženo. Za steklenico piva in čašo čaja, ki sta ga med pripovedovanjem popila, sem plačal 3,30 rublja ali po sovjetskem tečaju 7,20 nemških mark (približno Din 100).

Življenje je tukaj drag. Vse, kar sega čez prenikajoč odmerjeni minimum, velja za razkošje in je blazno drago.

»Intourist« je ruski potniški urad in preskrbi vožnjo po dokaj zmernih cenah. S pomočjo napitnine ne potuješ nikjer na svetu tako ceno kakor z »Intouristom«. Storitve se odmerjajo velikopotezno.

A denar poteka kakor voda skozi prste. Čevljev ne snajžjo v nobenem hotelu. Snajžlec čevljev na cesti zahteva 1 rubelj, vendar se zadovolji tudi s polovico rublja, to je 64 centov ali 1,50 marke. Poštarina za pismo znaša 70 fenigov (približno Din 10).

V tajnem denarnem prometu v Harkovu ima rubelj drugo vrednost kakor v ruski državni banki. Namesto 2 rubljev jih dobiš za en dolar 25.

Kaj si more ob teh razmerah kupiti za svojo plačo delavec? Po glavnih mestih zasluži na mesec po 150 rubljev. To velja za dobro plačane navadne delavce. Vsakodnevna plača znaša torej 6 rubljev ali 75 kopejk na uro. Holandski delavec zasluži pri enakem delu po 60 centov in brezposelnik prejema po 30 centov podpore.

Bel kruh je razkošje in ga delavec sploh ne dobi. Funt črnega kruha, ki stane drugod par fenigov, je tako drag, da ga delavec v eni uri ne zasluži. Izpod rublja ga ne dobiš.

Glavna razlika je pa v tem, da si more inozemski delavec za svoj denar kupiti toliko kruha, kolikor hoče, v Rusiji je pa vse samo na karte. To je tem huje, ker skoraj ni prilike, da bi se za pičli delež kruha odškodoval z drugimi živili. Krompir je zelo redko blago, tako tudi mast, da mesa, masla, margarine in mleka niti ne omenjam.

Ce dela mož v težki industriji, potem že šegre. Vsak dan mu je določenih 800 gramov kruha. A njegova družina, žena, sinovi in hčere ne dobi niti po 200 gramov. Kar manjka, treba dopolniti v svobodni trgovini. Tu pa stane kilogram rženega kruha najmanj 4 rublje. To se pravi torej plača za 5-6 ur dela, da zadostuje za enkratni delež, ki je pa premajhen, da bi se ljudje najedli do sata.

Zaradi racionalizacije in neznosne dragine drugih živil je pomanjkanje kruha v tej državi, ki izvažajo žito v celih ladjah, zelo občutno. Ljudje krošnjarijo z drobtinami kruha: funt, pa tudi le pol funta kruha ponujajo po cestah. V Kijevu in Harkovu stoji ob cestah kmetske ženske, ki prinašajo iz vasi po pet ali šest funtov rženega kruha na prodaj. Še več prodajalcev kruha je na trgu. Tam najdeš moške in ženske, ki imajo na prodaj samo majhen kosce kruha.

Videl sem neko tako kmetsko ženo, ki je ljubeznivo božala mrvo kruha in čakala na kupca. Morda si je pritrkala kruh od lastnih ust. Tu hite mimo gospodinje in delavci, ki

bi jih po naših pojmihi pristeli med sodrgo. Ponujajo za kruh toliko, kolikor pač morejo. Kdor ponudi premalo, n. pr. 20 dinarjev za funt, ga prodajalka niti ne pogleda. Zanimati se začne za kupca, če ponudi 30 dinarjev za funt, a zahteva 45 dinarjev. Nazadnje se pobotata za 35 do 40 dinarjev za funt.

Cestna železnica je že cenejša; vozni listi so po 15 kopejk. Vozovi so vedno prenapolnjeni in stoji celo na stopnicah po štiri osebe. Sprevoznikov ni. Njihova služba opravljajo ženske, in to zelo točno; tudi vozaška mesta že zelo pogosto zavzemajo ženske, in to na splošno zadovoljnost.

Se ena reč je poceni: vžigalice! Skatljica stane dve kopejki, torej ne več, kakor drugod — le da so znatno slabše. Majček kosce toaletnega mila pa stane po vseh prodajalnah 1,20 rublja!

Jajca je dobiti skoraj edino v krošnjarski trgovini po 7 rubljev za 10 jajc. Presnega masla ne prodajajo ne zadrage ne državne prodajalne. V bazarju ga dobiš kilogram za 30 do 35 rubljev, torej za celo enotedensko plačo! Privilegirane skupine ga morejo kupiti v Sovnarkomih po 5 rubljev kilogram. Sladkor je po 64 kopejk kilogram, a ga navadno ni dobiti, tako da ga moraš slednjič kupiti v svobodni trgovini in plačati zanj 10 do 18 rubljev. Perutnine in mesa po državnih prodajalnah sploh ni dobiti.

Ker po stanovanjih preprostih delavcev plin ni napeljan, svetijo in kuhajo s petrolejem, ki ga dobi posamezna družina po približno deset vrčev na mesec. Kdor ne kuha sam, svojo petrolejsko nakaznico proda. Po tem potu prihaja petrolej tudi v svobodno trgovino. Pozimi stane kubični meter drv 75-80 rubljev. Premoga skoraj ni mogoče dobiti, tako da ljudje pozimi hudo prebžajo.

Oblike in čevljev ne moreš preplačati; ženski plašč, ki bi ga v Evropi tudi najrevnejša delavka ne marala, stane 114 rubljev, obleka iz krepe de China 196 rubljev, staromodni ženski klobuk 62 rubljev itd. Na karto stanejo pripriposti delavni čevlji 10 rubljev, drugače pa 25 do 30 rubljev.

Najemnine za stanovanja so nizke; po novih fabriških stanovanjih, ki so edina res človeku primerna, plača delavec za dve sobi in kuhinjo deset rubljev. Večina prebivalstva stanuje ceneje, zato pa zelo tesno in neprimerno.

Pri notranjih posojilih za t. in 2. pjatiletko se od vsakega delavca, ki zasluži 150 rubljev na mesec, zelo odločno pričakuje, da podpiše za vsako posojilo najmanj znesek v višini svoje enomesečne plače, ki ga more odplačevati v mesečnih obrokih. To se pravi, da odtegnejo delavcem dvomesečno plačo v obrokih, dasi vsa plača komaj zadostuje za prehrano družine. Najbrže doprinašajo mnogi to žrtv z veseljem, drugi pa le pod hudim moralnim pritiskom.

Najhuje je, kakor rečeno to, da so potreščine racionalizirane in v svobodni trgovini strahovito drage. Od 1926. leta do danes so se plače ruskega delavstva podvojile, cene potreščinam pa so se počevile.

Ce vpoštevamo vse okoliščine, vidimo, da se godi ruskemu delavstvu približno tako kakor holandskim ali nemškim brezposelnim, pravzaprav pa še slabše.

Velik uspeh jugosl. letalcev

Na mednarodnih alpskih tekmah je jug. letalec dosegel prvo mesto

Curih, 26. julija. AA. Veliki dan jugoslovanskega vojaškega letalstva, ko so jugoslovanski vojaški piloti tekmovali z najboljšimi vojaškimi piloti Evrope, se je začel večer ob 4 zjutraj v praznem vremenu.

Tekmovalo je 28 letal na progi Curih-Bellinzona—Curih, ki meri 367 km in drži čez alpske vrhove 3000 m visoko. V mednarodni tekmi vojaških enosedelnih letal je zmagal jugoslovanski kapetan I. razreda Zlatko Sinti, ki je to prvo preletel v najkrajšem času: potreboval je samo 68 minut. Drugi je bil Poljak Bajani, tretji pa Švica Burghardt.

Pri tekmi vojaških dvosedelnih letal je zmagal Belgijec van der Linden v 85 minutah, drugi je bil Francoz Burillon, tretji Švica Hauser, četrti Jugoslovani kapetan Bajdak z opazovalcem poročnikom Židankom v 91 minutah, peti pa je prišel jugoslovanski kapetan Gradnik v 98 min. Jugoslovanski kapetan Zlatko Sinti je dobil

kot prvo nagrado pokal francoskega kapetana Eckharta, ki je padel pri prvem mednarodnem mitingu leta 1922. Razen tega dobi Sinti še 2500 švicarskih frankov.

Bajdak je dobil častno nagrado in 500 švicarskih frankov. Pokal, je razpisan iz pietete do jugoslovanskih letalcev Petroviča in Pajevića, ki sta padla leta 1927 v Alpah, je dobil Belgijec van der Linden.

Jugoslovansko moštvo je bilo deležno večkega priznanja in občudovanja, zlasti Zlatko Sinti, ki je preletel neznan mu in nevarni teren s povprečno hitrostjo 330 km na uro in tako dosegel maksimalno hitrost z aparatom »Howker-Foray« in motorjem »Rolls-Royce« s 480 konjskimi silami.

Zmagajo jugoslovanskih letalcev je pozdravila vsa jugoslovanska kolonija z generalnim konzulom Milanom Švarcom na čelu, ki je okrasila jugoslovanske letala z venc. Mitingu je prisostvovalo 65.000 ljudi.

Amerika in Rusija

Newyork, 26. julija. Guverner Roosevelt je imel daljši razgovor z moskovskim dopisnikom »New-York Timesa« o ruskih vprašanjih, ki potrjuje mišljenje, da bo Roosevelt, ako bo izvoljen za predsednika Amerike, sprejel v svoj program tudi vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov za Rusijo v nadi, doseči za ameriško gospodarstvo velikanska naročila za novi sovjetski 5-letni načrt.

Konferenca za Srednjo Evropo

Pariz, 26. julija. »Journal Industrielle« poroča, da se bo pričela konferenca za srednjo in vzhodno Evropo, ki je bila sklenjena v Lozani, 2. septembra in da bo trajala tri tedne. V valutnem vprašanju bo zastopal Francijo profesor Rist, v gospodarskem vprašanju pa Bonnet.

40 urni delavnik v Ameriki

Washington, 26. julija. Z. Upeljava 5 dnevnega delavnega tedna v Združenih državah, se bo izvršila v najkrajšem času. Vlada je že pričela s pripravljalnimi deli za izdelavo tega zakonskega načrta. V vladnih krogih poudarjajo, da bo zakon o 40 urnem delavnem tednu veljal le do 19. junija 1935.

Dunajska vremenska napoved: V severnih Alpah nižja temperatura, lahka oblačnost, na vzhodnem robu Alp in v južnih Alpah hladnejše, lepo vreme.

Po poljsko-ruskem paktu

Nevolja in zmeda v Romuniji

Varšava, 26. julija. tg. Podpis poljsko-ruske pogodbe o nenapadanju smatrajo v vseh tujakšnih političnih krogih za političen dogodek prve vrste. Uradna »Gazeta Poljska« piše, da sloni pogodba na prostovoljnem sklepu dveh sosednih narodov, ki sta natančno proučila vse konjunktore, predno sta se odločila k temu koraku. Posledica te pogodbe bo, da se bodo med obema državama razvili zaupni odnosi in to ne bo brez posledice na splošno pomiritev Evrope.

»Kurier« poravnica smatra nevtralizacijo sovjetske Rusije, za slučaj, da bi Nemčija napadla Poljsko, kot odločen udarec na rapalsko politiko. Ako čaka Poljska s končno ratifikacijo na Romunijo, potem je upravičen up, da bo tudi besarabski spor med Bukarešto in Moskvo kmalu poravnal.

Belgrad, 26. jul. 1. Podpis sovjetsko-poljskega pakta o nenapadanju je bolesto odjeknil v Romuniji, tako govorijo nocojšnje vesti iz Bukarešte. Romunski listi naglašajo, da Romunija do zadnjega trenutka ni mogla in ni hotela verjeti, da bo Poljska storila tako dalekosežen korak brez Romunije. Toda dejstvu je treba sedaj pogledati v oči. Večji del pakta je bil podpisan v Moskvi od zastopnika Sovjetske Rusije Krešinskega in poljskega poslanika v Rusiji Pateka, Romunija bo morala sedaj tudi na noge, kajti zanikarnost mora biti konec, tako piše »Avederul«. Medtem ko listi očitajo polj-

ski vladi zahrbtno izdajstvo, naslavljajo na drugi strani bridke očite na rom. vlado, ki ni izkoristila navzočnosti Litvinova v Zenevi, da bi se resno pričela pogajati s Sovjeti. Vest, katero so nekatere agencije raznesle, da namreč Titulescu sploh ni govoril z Litvinovom, je pretrgana in zlohotna. Res je, da se Titulescu prav nič ni trudil, da bi spraval pogajanja v pravi tok. Krivdo na tem pa nosi oar. vlada, ki mu ni dala nobenih točnih navodil. Za Romunijo je sedaj položaj mnogo bolj neugoden, ker se bo morala pogajati sama z Rusijo, ki je mnogo pridobila na moralni avtoriteti s tem, da je s Poljsko podpisala omenjeno pogodbo. Iz krogov rom. zun. ministrstva poročajo, da je vlada pričela resno zbirati material za nova pogajanja, ki jih misli obnoviti s Sovjeti ob priliki jesenskega zasedanja Zveze narodov v septembru. Poljski zunanji minister Zaleski je obljubil svojo moralno pomoč. »Cuventule« piše, da se je pričela po dolgih 15 letih organizacija miru na vsej črti sovjetske meje od Baltika do Črnega morja. Položaj postaja stabilnejši in jasnejši. Likvidiranje vojnega stanja na tem predelu Evrope bo zahtevalo zelo veliko državno modrost in spretnost in seveda tudi — požrtvovalnost. List s tem namigava na usodo Besarabije, ki postaja vedno bolj pereča, čim bolj se Rusija čuti varno na svojih mejah napram Evropi.

Osebnosti

Belgrad, 26. jul. 1. Napredovali so iz 6. v 5. položajno skupino: Miklavžič Jože, ravnatelj pomožnih uradov Stola Sedmorice oddelka B v Zagrebu; Arko Adolf, ravnatelj ještinske pri deželni sodišču v Ljubljani; Hohnec Anton, ravnatelj ještinske pri okrožnem sodišču v Mariboru. — Iz 8. v 7. položajno skupino: višji pisarniški oficij Juh Avgust pri deželni sodišču v Ljubljani, Potočnik Mijo pri okrajnem sodišču v Gor. Radgoni, Budner Ivan pri deželni sodišču v Ljubljani, Maček Mihael pri okrajnem sodišču v Rogatici, Lasić Josip pri okrajnem sodišču v Ormožu, Masinak Avgust pri okr. sodišču v Konjicah, Novlačan Anton pri okr. sodišču v Novem mestu, in pisarniški oficij Bernogić Ivan pri okrožnem sodišču v Mariboru. — V resoru prometnega ministrstva je premeščen Janez Marold, prometnik desete položajne skupine iz Čufperka za postajenatelnika v Sisti. — Bizjak Ana pri pošti v Celju je bila odpuščena iz državne službe. — Rupnik Ivan, prometnik na postaji Cerovca, je premeščen na postajo Staro Petrovo. — V resoru ministrstva za gozdove in rude je premeščen iz kr. banske uprave v Ljubljani v gozdno upravo na Bled Povše Valentin.

Belgrad, 26. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika vlade je postavljen za člana državnega sveta v 2. položajni skupini in v 2. stopnji dr. Fran Svetek, nadzornik notranjega ministrstva v 3. položajni skupini in 1. stopnji.

Belgrad, 26. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministrskega sveta sta premeščena I. generalni direktor državnih železnic za načelnika gospodarskega oddelka v 3. skupini 2. stopnji inž. Dimitrije Atanacković, nadzornik 1. razreda prometnega ministrstva; k direktorju državnih železnic v Ljubljani za pomočnika direktorja v 3. skupini 1. stopnji Svetolik Gajić, dosedanji načelnik gospodarskega oddelka generalne direktorije državnih železnic v isti skupini in stopnji, po potrebi službe.

Belgrad, 26. julija. AA. Prosvetni minister je odredil, da od danes dalje prosvetno ministrstvo ne bo več sprejemalo v pregled in oceno rokopisov učbenikov za osnovne, meščanske, srednje šole in učiteljske.

Djordjević pri Herriotu

Pariz, 26. julija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister Edouard Herriot je sprejel jugoslovanskega finančnega ministra dr. Milorada Djordjevića, v čigar spremstvu je bil tudi kr. poslanik v Parizu dr. Spalajković.

Sestanku je prisostvoval tudi francoski finančni minister Germain-Martin.

Toča v Dalmaciji

Split, 26. julija. Z. Nevihta, ki je divjala v okolici, je napravila velikansko škodo, ki jo cenijo na milijon Din. Zlasti so trpeli vinogradi v občini Poljič v Severni Dalmaciji, v Kninu in okolici. V nekaterih krajih v Poljiču je toča uničila preko 90% pridelka.

Fijakarjem se obetajo lepi časi

Belgrad, 26. jul. 1. Bencinska kriza traja še dalje in se celo poostre. V teku današnjega dneva so odpovedala sploh vsa skladišča in so šoferji lahko bencin kupovali edino še po lekarnah. Po informacijah iz Delavske zbornice je danes že 200 šoferjev brez dela in obstoja nevarnost, da jih postane jutri še 200 nadaljnjih brez posla. Če se položaj tekom treh dni ne spremeni, bodo avtomobili v Belgradu prava senzacija. Trgovinsko ministrstvo javlja, da pride v najkrajšem času rešitev, ker se nahaja 80 vagonov bencina že na poti za Belgrad. Mestna policija se je tudi zanimala za bencinsko krizo ter je zaslila celo vrsto zastopnikov največjih tovarn, ki dobavljajo bencin na belgrajski trg in ki so morale podpisati pismene zagovore. Zaenkrat še ni jasno, če se ne bodo morda oblasti pečale s tem vprašanjem.

Iz procesa proti Gorgulovu

Pariz, 26. julija. AA. Zunanja slika na razpravi proti Gorgulovu se je danes nekoliko izpremenila. Občinstvo ni več kazalo toliko zanimanja in ni več tako pritiskalo v dvorano, ter je zato tudi varnostna služba v strogošči nekoliko popustila.

Ob pol 1 se odpro tribune za občinstvo, pet minut pred 1 pa pripeljejo straže v stransko dvorano Gorgulova. Obtoženec stoji pokonci, oči ima pobešene in mirno čaka, kdaj ga sodniki pokličejo.

Pet minut čez eno pridejo v dvorano sodniki in predsednik Dreyfus proglasi tako drugo sejo za odprto. Danes se nadaljuje zasliševanje prič.

Pri zaslišanju policijskega komisarja Guillaumea je prišlo do neznatnega incidenta. Komisar je namreč poročal o Gorgulovem pismu nekemu za ložniku v Berlinu, v katerem je obtoženec odredil, da se polovica dohodkov, ki jih vrže njegov roman, nakaže njegovi ženi, a druga polovica —? Ne more biti dvoma, je izjavil komisar, da si je Gorgulov mislil: Na razpravi se napravim nenormalnega, da me zapro v umobolnico, nekega dne pa bom prost, in takrat bom lahko užival sadove svoje knjige.

Tedaj je vstal generalni prokurator Donat-Guigne in kategorično izjavil:

Dolžnost policije ni, da postavlja hipotezo; njena naloga je, poskrbeti za dejstva.

Zagovornik Geraud se je v imenu obtoženca zahvalil državnemu tožilcu, le-ta pa je nadaljeval:

Pri preiskavi je obtoženec izpovedal, da je ravnal kakor v nekakem hipnotičnem stanju, gnan od neke sile, ki ji ni mogel ubežati. Da se reti te skrivnostne sile, ki ga je gnala v zločin, se je hotel dati aretirati stražniku na bulvarju St. Michel. Zadal mu je neizmerno vprašanje, češ, da bo stražnik mislil, da ima opravka z norcem, in da bo zahteval od njega, naj se legitimira, in ga nato, ker ni imel legitimacije, odvedel na stražnico.

Zaslišal sem, je nadaljeval generalni prokurator, vse stražnike, ki so opravljali službo na st. michelskem bulvarju in bi mogli biti v poštev, pa nisem dobil niti enega, ki bi ga bil Gorgulov ustavil s kakšnim nezmislivim vprašanjem. Glede na to se generalni prokurator vpraša: Ali ni Gorgulov mitoman?

Za komisarjem Guillaumeom je zaslišan kot priča bivši minister Piétri.

Pariz, 26. julija. AA. Po zaslišanju poveljnika sodne policije Guillaumea, ki je vodil preiskavo o bivanju Gorgulova v Parizu, in bivšega ministra Piétrija, ki je natanko popisal, kako se je odigrala krvava drama, je sodišče zaslilo Denikinovega kozaka Lazarova, ki je popisal Gorgulova kot agenta Čeke. Med drugim je povedal, da se je on (Lazarov) leta 1920 zdrvil v Rostovu za ranami, ki jih je dobil v bojih proti boljševikom, in takrat je opazil, da je bila blizu bolnišnice neka skrivnostna šola, o kateri misli, da so se v njej učili vojni pod nadzorstvom Čeke.

Izpovedi Lazarova so v splošnem silno konfuze. Priča ni prav za prav ničesar bistvenega izpovedal, vztrajal je le trdovratno na tem, da je Gorgulov bivši čekist.

Ves čas zasliševanja Lazarova je obtoženec besno vstajal s svoje klopi in zaničljivo gledal pričo od strani.

Ogromna dedščina

Newyork, 26. jul. Z. Večer se je pričela razprava za dedščino 30 milijonov dolarjev, ki jo je zapustila družina Vendia. Za to zapuščino se je prijavilo nič manj kot 60.000 njegovih »naslednikov« iz vseh delov sveta. Pokojni Wendl pa je imel le 9 rojakov, ki živijo vsi v Ameriki in ki bodo edini prišli v poštev kot nasledniki ogromnega premoženja.

Pariz, 26. julija. AA. Znamenita pevka Delna je večer umrla.

Lizbona, 26. jul. AA. Portugalska vlada je odredila, da bo nacionalni pogreb bivšega kralja Manoela 2. avgusta v Lizboni.

Velike letalske nesreče

Stuttgart, 26. jul. tg. Helmut Hürth, znani predvojni letalec, se je na letališču Bablingen težko ponesrečil. Ko je popravil letalo, je začel nenadoma teči propeler in ga je težko poškodoval na obe roki.

Praga, 26. jul. tg. V bližini vojaškega letališča se je danes dopoldne pripetila strahovita letalska nesreča. Ob 8 zjutraj se je dvignilo 9 letal, kmalu nato pa se je pripetilo iz Pischtyana istočasno 9 letal. V višini 700 metrov so nato ta letala imela vaje. Nenadoma sta trčila dva stroja s strahovito močjo in padla na tla. Tik pred trkom je pilot skočil iz enega letala s padobranom in prišel nepoškodovan na tla. Ta pilot se je že petič rešil s padobranom. Pilot drugega letala je bil razmesarjen.

Dunaj, 26. jul. tg. Danes ob 8 zvečer je na aerodromu Aspern padel iz 300 metrov višine z letalom pilot Alfred Pavlič, ki se je pri padcu smrtno ponesrečil.

Spopad s komunisti v Atenah

Atene, 26. julija. Z. Komunisti so večeraj priredili velik propaganden obhod, vendar pa jih je policija razgнала. Demonstrantje so policijo napadli s kamni, vsled česar je rabila orožje. Pri tem je bilo 30 demonstrantov ranjenih, aretiranih pa jih je bilo nad sto; med njimi je bilo 30 žensk.

S. K. ILIRIJA javlja tužno vest, da se je smrtno ponesrečil njen zvesti in dolgoletni član, gospod

Jože Pogačar

Draga tovariša, ki je tolikokrat branil in zastopal belo-zeleno barvo, bomo ohranili v trajnem spominu!

ODBOR S. K. ILIRIJE.

Siromaštvo papirniškega delavstva

Goričane, 26. julija.

Tukajšnje delovno ljudstvo je imelo največje nade in upe še pred leti, da bo podjetje združenih papirnic razširilo svoje obrate v Goričanah, saj je tu tako ugoden teren. Tovarna ima dovolj lastnega zemljišča, svoj železniški tir, vodno in električno moč, kar vse nudi pogoj za povečanje obratov. To je menda podjetje tudi nameravalo. Seveda bi bilo tudi v interesu delavstva. Znano je, da mora tovarna surovine, celuloze in lesovino celo uvažati. Ko pa je pred leti tovarno delno uničil požar, so ti upi omedleli; ob nastopu sedanje krize pa docela ugasnili.

Ze lanj je bilo večje število delavstva odpuščenega, v letošnji krizi pa je bilo tudi ostalo delavstvo po dvakrat na daljšem dopustu. Pred tednom dni pa so bili vsi odpuščeni po 14 dnevnem roku. Danes že samevajo mogočeno poslopja. Ne slišiš več ropota strojev, ne živiga sirene, ne vidiš več veselih obrazov domačinov.

Res je, da je nekaj odpuščenih delavcev, ki imajo kako njivico in lastno kočo ali rede kravico. Ti bodo imeli sedaj vsaj nekaj dela doma. To pa bi bilo tudi opravljeno, če bi bili v tovarni. Kaj bo

pa na zimo? Ravno ti bajtarji bodo vsaj pri nas največji reveži, ker vsak vidi njih mali imetek, ki ga sicer ne morejo pojesti, odjedel pa jim bo event. podpora in črtani so iz evidence brezposelnih delavcev. V javnosti je malo slišati o brezposelnih papirničarjih. So brezposelni rudarji, kovinarji, tekstilni delavci. O teh pišejo časopisi in javnost govori. Na borzi dela so znani, delavska zbornica in banka uprava se potegujeta zanje. O papirničarjih pa smo neke čitali, da ti niso v potrebi in brez posla, dasiravno že eno leto prenašamo to breme. Tako nam tudi tovariši iz Vevč sporočajo, da so tam več doma ko v tovarni. Družba pa, ki ima letos, kakor smo slišali, 16 milijonov dobička, je letos razdelila od tega bilančno nagrado po 80 Din. na delavca, skupno 36 tisoč Din (uradniki tu niso všeti, ker ti so dobili nekateri do 20 tisoč Din). Vsak delavec pa je družbi povprečno dal zaslužiti skozi leto dni tudi 36 tisoč Din, prejel pa jih je na plači le kakih 12 tisoč. Ali bi ne mogla ta družba sedaj nekoliko utrpeti, nekoliko odstopiti v korist brezposelnega delavca in mu vsaj na zimo pomagati, da se preživi? Tudi papirničarji so brezposeln in vredni podpore!

V Prlekiji divjala toča

Bodkovec, 24. julija.

Pasji dnevi, o katerih že ljudski pregovor pravi, da nosijo točo, so nas obiskali takoj s pričetkom 23. julija z neurjem in točo, kakor je v nekaterih krajih Prlekije še ne pomnijo. Kar štiri župnije: Polensak, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Sv. Tomaž pri Ormožu in Malo Nedeljo je zadela ta šiba božja ter napravila ogromno škodo po poljih, sadonosnikih in vinogradih, katere je temeljito oklestila.

Ves dopoldan se je pripravljalo k nevihti, popoldne proti peti pa je jelo vreti v ozračju, da se je ljudi polastila groza. Kar na suhem se je nato vsula toča ter padala kakih 20 minut, debela kot orehi. Streča je bila, da ni bilo viharja, ki bi ledena zrna še z večjo silo zabijal.

Zalostno je bilo po nevihti gledati polja in sadonosnike. Kruza vsa seefrana, kroupir in povrtnina zbita v tla. K sreči so ljudje že spravili žito, ker bi ga drugače toča omlatila na njivi. Posebno je ljudi prizadela škoda na sadju. Od obile sadne letine, ki je tako lepo kazala, so si ljudje letos obetali nekoliko zboljšanja, sedaj pa je toča uničila vse upe. Kar ni zbita z drevesa, je tako

obtočeno, da ne bo za trgovino. Hudo je tudi po vinogradih.

Zanimivo je, kako je neurje divjalo v razmeroma ozkem pasu, kajor je plul usodepoln oblak, iz katerega se je sipalo ledeno zruje. Najbolj so prizadeli bratislavski zasadi, Lešnjakovec, Rucmanec, Senčak, Novi vrh, Moravci in Moravski vrh.

Silna toča v Srbiji

Belgrad, 25. julija.

Zadnje dni je toča po Srbiji napravila ogromno škodo. Samo v moravski banovini je potolčila posevke v 17 okrajih. Tudi okrog Čačka je divjala toča, posebno hudo je bilo 23. t. m. v občini Preljina. Poročajo, da je tam 23. t. m. najprvo počela padati kakor lešniki debela toča. Naenkrat pa se je usula, kakor bi jo bil iz škafa stresel, debela ko pest. Padala je v 3 km visokem pasu ob toku rečice Ceme-mica proti Kragujevcu. Razume se, da je vse zbito v tla tam, kjer je padala. Pobil je tudi nekaj živine in ranila več ljudi in pobila mnogo šip na oknih.

Kmetje pripovedujejo, da jo je v vasi Preljina nasulo za pol metra na debelo. Verjetno pa je, da je bilo to pod kapom. Škodo so že cenili na 4 milijone dinarjev.

Strašen vihar na morju

Due ladji potopljeni — Trije ljudje utonili — Toča v Dalmaciji

Split, 25. jul.

Včeraj zjutraj okrog 5 je v okolici Splita divjal na morju velik vihar. Strašen orkan je blizu Makarske napravil veliko nesrečo. Zgrabil je ladjo veletrgovca Andreja Mrčiča iz Metkovića in jo prevrnil. Andrej Mrčič je v soboto na svoji jedrnički odplul iz Metkovića na izlet po morju do Trnja. Z njim sta se vozila dva prijatelja. Prenočevali so v Makarskem Gradcu in zjutraj nadaljevali pot proti Trnju. Med potjo jih je zgrabil vihar in ladjo takoj prevrnil, da se je potopila. Ni pa se potopil mal čolnček, ki ga je ladja vlekla za seboj. Mrčičev prijatelj Drvič je zgrabil za čolnec in se rešil. Mrčič in njegov prijatelj Nikolac pa sta izginila v razburkanih valovih.

Nesrečo so videli ljudje, ki so bili na obali, a nihče ni mogel pomoči, ker je bilo morje vse razbesnelo. Čez nekaj časa je priplul na kraj

nesreče parnik »Rabe« in iskal ponesrečenca. A o njih ni bilo več sledu. Oba sta izginila v valovih.

Hudi vihar pa je zahteval svoje žrtve tudi v kanalu med otokoma Brač in Hvar. Vihar je tam prevrnil ribiško ladjo v kateri so bili 5 ribiči. Vsi trije so padli v morje in se začeli boriti z valovi za življenje in smrt. K sreči je v istem času priplul mimo parnik Jadranske plovidbe »Hrvatka« in začel reševati. Dva ribiča so rešili, tretji pa je med tem utonil.

Strašno neurje pa ni divjalo le na morju. Še večjo škodo je napravilo na suhem. V tem času je namreč v Splitu in okolici bil grozen nališ s točo. Toča je sklestila vinograde v splitski okolici. V trogriški občini je uničila ponekod 90% vinogradov. Poleg vinogradov so uničeni vrtni in sadonosniki. Toča pa je pobila tudi mnogo ptičev. Kmetje so nagomilili cele kupe ubitih vrabcev in pevecv.

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Konec tiskarske stavke v Zagrebu

Zagreb, 26. julija.

Tiskarsko podjetje »Jugoštampac« v Zagrebu je podpisalo danes dogovor s strokovno organizacijo zveze grafičnih nameštencev Jugoslavije, vsled česar je delavstvo danes ob 2 popoldne odšlo na delo. Sporazum je bil dosežen pod dosedanjimi pogoji.

Počitniška kolonija rudarskih otrok

Trbovlje, 26. julija.

Kakor prejšnja leta, je tudi letos bratavska skladnica poslala na počitnice na Poljane nad Skodjo Loko 68 slabotnih otrok. Odbor bratavske skladnice je odločil, da pošlje otroke na letovanje letos popolnoma pod svojim varstvom. V nedeljo je kolonista obiskal odbor brat. skladnice, med temi tudi g. ravnatelj ing. Loskot in g. rud. zdravnik dr. Jenšterle. Pri tej priloiki je g. ravnatelj podaril otrokom okrog 60 kg raznega sadja in peciva in g. dr. Jenšterle je priskrbel dobrega malinova. Obema gospodoma prav lepa hvala. Otroci so veseli in zadovoljni in smešno, kakor so smehljaje pripovedovali, ker imajo dobro in zadostno hrano. Lep red in nemoteno lahko uživajo božje dobrote lepe in zdrave Gorenjske. Zato pa gre tudi gospodom, ki vodijo počitniško kolonijo, čast in hvala.

S srpom poškodovan

Sv. Križ pri Litiji, 25. jul.

Pri Baškovich se želi ječmon, pa se je posestnik Jože malo ponorčeval iz navzočih ženc, ki je žela. V norčariji je žena vrgla proti možu srp tako nesrečno, da je z ostro konico zadela moža v nogo in mu prerezal kito v skočnem sklepu in ga odprl. Ponesrečenega moža so že zvečer pripeljali v Litijo k zdravniku dr. Ukmarju, da se je odredil takojšnje prepeljavo ponesrečenca v ljubljansko bolnišnico.

20% ceneje

prodaja vse blago vsled
izpraznitve lokala

BERKO - Ljubljana

Zobna pasta po teži

.... ali je
to mogoče?

Ali bi kupili pasto za zobe iz odprte posode? Gotovo ne! Vi dobro veste, da je pasta za zobe samo v tubah zavarovana proti nečistoči in bakterijam. Ravno taka je stvar z milnimi luski. Odprte luske zelo lahko škodujejo Vašemu perilu in Vaši koži. Radi tega se ne prodaja Lux nikoli odprt. Higijenični ovoj Luxa Vam daje poročstvo: Lux je in ostane vedno čist.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

LXJ4-32

za pranje volne in svile

Namesto belih planink bela smrt

Smrt v prepadih Pece

Mežica, 25. jul.

Po dvajsetih letih je zahtevala Peca svojo drugo smrtno žrtev.

Kakor vsako nedeljo, je pohitelo tudi 24. t. m. mnogo turistov iz jugoslovanske in avstrijske strani na Peco. V nedeljo ob 12, ko so bili turisti ravno pri obedu v Uletovi koči, je javila služkinja, da kliče nekdo na pomoč. Nekaj trenutkov na to je že prihitel rudniški delavec g. F. Predikaka in javil, da se je ponesrečil na Kordeževi steni neznani moški.

Rešilna ekspedicija se je takoj organizirala in odšla na kraj nesreče. Pod Kordežovo steno, na avstrijski strani, v globini kakih 40 m, je zapazila s krvjo oblitega moškega, ki ni kazal nobenih življenjskih znakov. Med reševalnimi pripravami je prišla tudi reševalna ekspedicija od avstrijske strani. Čez četrt ure je reševalec posrečilo priti do ponesrečenca, ki je imel več velikih ran na glavi, bil pa je še živ. Ponesrečenca so takoj dvignili iz prepada, vendar pa je morala ekspedicija ugotoviti, da je ponesrečenec med dviganjem izdihnil.

Truplo so prenesli do Uletove koče in od tu na avstrijsko ozemlje do Riške gore, kjer so

ugotovili, kdo je ponesrečenec. Bil je Haina Blaž, gorski pastir, pristojen in bivač v Libužah v Avstriji. Star je bil okrog 50 let. Kakor smo zvedeli od avstrijskih turistov, so ga izvalile planinke na Kordežovo steno, raz katero je strmoglavil v prepad.

Maribor, 26. julija

Na Peci ponesrečeni Heinz Blaž se je vspel v steno za planinkami, ki rastejo tu na nedostopnih skalah. Videla sta ga pri vsponu v steno dva druga pastirja, ki sta ga še svarila, naj nikar ne pleza tja, ker je nevarno. Srečno je pripelzal kakih 50 metrov visoko, ko je naenkrat izgubil prijem ter strmoglavil navpično navzdol. Padec je bil smrten, ker si je prebil lobanjo. Pri Uletovi koči so mrtvo žrtev skalovja naložili na nosila ter ga spravili do Riške gore, kjer je tamošnji posestnik vpregel konja ter zapeljal truplo v Libuže. V mrtvašnici so ga položili na oder ter mu dali v krsto belega gorskega cvetja, ki ga je zapeljalo v smrt. — Dogodek je vzbudil med posestniki Pece mnogo sočutja in pozornosti. V teku 20 let je to sicer šele druga smrtna žrtev, katero je Peca doslej zahtevala, pokazalo pa se je, da čakajo tudi na Peci nepazljivega turista življenjske nevarnosti.

Rimske izkopanine pri Št. Jerneju

Št. Jernej, 25. julija.

Posestnik Franc Kegljčevič z Brezovice je oral na njivi na Grbahu. Naenkrat je plug s tako silo zadell ob trd predmet, da ga je vrglo iz razora. Orač je ustavil žvino, pogledal po neljubi oviri in z začudenjem ugotovil, da je plug zadell ob staro, od rje že precej razjedeno sulico, šlem od čelade in lončeno posodo, polno zogljenih kosti in oglja. Vse je bilo še dokaj dobro ohranjeno, le glinasta posoda, žara, se je ob sunku orala zdrobila na več kosov. Bila pa je izdelana po načinu sodobne lončene posode, očitno s pomočjo lončarskega kolovrata; in lepo okrašena z rdečimi črtami in okraski. Najdeni predmeti so bili najbrž položeni v grob kakega rimskega vojaka, ki pa skoraj gotovo ni bil osamljeno pokopan, temveč se v okolici in v večji globini zemlje nahaja gotovo še več slinčnih grobov.

Na jesen, ko bo omenjeni posestnik spravil pridelek z njive, hoče še nadalje kopati in temeljiteje raziskati svet in grobišče na vzvišeni, izredno lepi in prisojni legi.

Razpečevalec 100 din. bankovcev v Litiji

Litija, 26. jul.

Kakor so že častniki poročali, so se v Ljubljani pojavili 100 dinarski falsifikati, razpečevalci pa oblasti vzlic marljivemu zasledovanju doslej še niso mogle dobiti v pest. V nedeljo zjutraj je ta razpečevalec 100 dinarskih falsifikatov osrečil našo Litijo s svojim posemom. Ze na vse zgodaj zjutraj se je oglasil v pekarni ge. Milke Preželj, kjer je kupil eno zemljo, katero je hotel plačati s 100 dinarskim bankovcem. Ga. Preželjeva pa je slučajno bolj natančno ogledala ponujeni ji bankovec in ga takoj zavrnila, češ da ta bankovec ni pravi. Razpečevalec jo je takoj odkril iz pekarnice. Posrečilo se mu je pa tak bankovec vnovič v Borštnikovi gostilni, kjer je z njim plačal malenkostni zapitek.

Potem je pred litijsko cerkvijo dobil neko deklico, katero je poslal v Končarjevo trgovino menjat tak bankovec, on sam pa se je skril za cerkvijo in čakal na rezultat menjave... Res so pri Končarjevih deklici ponarejeni stotak zamenjali za dober drobšč... Šele pozneje se je ga. Preželjeva spomnila, da je brala v časnikih, da so ponarejeni stotaki v prometu in takoj obvestila litijske orožnike, ki so obvestili vse trgovine, gostilne, naj pazijo na 100

dinarske bankovec. Žal pa pri vestnem zasledovanju niso zamogli več dobiti v roke nevarnega razpečevalca stotakov, ker jo je najbrž odkril z dopoldanskim vlakom proti Zidanemu mostu.

Najbrže je še več falsifikatov vnovič v litijski okolici, vsled česar se opozarjajo vsi, ki imajo posla z denarjem, naj vestno pregledajo vsak bankovec. Falsifikate je popolnoma zaplenilo. Popis razpečevalca se popolnoma vjema s popisom ljubljanske policije.

Včeraj so litijski orožniki bili telefonsko obveščeni s Save, da se ponarejevalec mudi na Savi. Orožniki so se na kolesih takoj odpeljali na Savo. Žal pa dotični ni bil razpečevalec.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Izloodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte ceniki

Ljubljana

Poglabljanje Ljubljanice

Ljubljana, 26. julija.

Kljub temu, da je pri začetnih delih ob poglabljanju Ljubljanice nagajalo vreme, so zadnje čase dela v Ljubljanici strugi prav dobro napredovala od Kodeljevega do bolnišnice. Dasi je teren ob Ljubljanici strugi precej raznolik, je vmes vendar le precej gruča in mehke prsti in mivke med laporjem. Zato odvažanje tega materiala ni zahtevalo več toliko dela. Več dela so dale konglomeratne gmote med obema vodmat-skima mostovima, katere je bilo treba vse razstreliti. Radi bližnjih hiš pa pri razstreljevanju niso smeli uporabljati večjih nabojev in so se morali zato zadovoljiti z manjšimi, a večkratnimi razstrelitvami. V tem odseku je poglobitev že prav dobro napredovala in glavna izkopna dela so se sedaj premaknila že višje nekako v višino splošne bolnišnice. Tudi tu ponekod nagajajo skalne gmo-

te. Ker jih pa ni toliko, gre delo hitreje izpod rok.

V spodnjem odseku sedaj že grade obrežni nasip, katerega tudi tlakujejo z velikimi kamni. Tako grade nabrežino v strugi pod spodnjim vodmatskim mostom, kakor tudi že nad mostom v višini stare Hribarjeve tovarne. Pri oblaganju nabrežnega nasipa začenjajo tako, da položijo na dnu struge, kjer se začenja breg, močne skale na dno struge in nato ob teh naprej grade poševni nasip. Pri delih uravnavajo nekoliko višjagosto pot Ljubljanice. Dno struge bodo pač v vsej dolžini razširili, obrežje bo marsikje postalo bolj široko zato, ker se bo obrežni nasip dvigal mnogo bolj strmo kakor dosedanj breg. Če ne bo posebnih nesreč, lahko pričakujemo, da se bo poglobitev tega odseka Ljubljanice srečno končala, s čimer bo tudi enkrat za vselej prenehal neprijetni smrad po mestni strugi zastajajoče vode.

Visok gost

Ljubljana, 26. julija.

Danes popoldne je s svojim obiskom počastil Slovenčev uredništvo nadškof vrhbosanski prevzvišeni gospod dr. Ivan Šarič. Prevzvišeni sarajevski vladika, ki je zadnji evharistični kongres v Sarajevu v tako žarki luči pokazal sadove njegovega duha in dela v hrvatski Bosni, je velik prijatelj Slovencev in katoliškega slovenskega gibanja. V razgovoru se je zelo zanimal za razvoj katoliškega časopisa na Slovenskem in sploh za vse smeri slovenskega kulturnega delovanja.

Velikemu sinu katoliške Hrvatske želimo prijetno bivanje v bratski Sloveniji!

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: Ob pol 9 zvečer na prostem film »Napoleonov gusar«. Cene znižane.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Ne potrebujemo reklame, delo govoril PRALNICA, LIKALNICA IN CISTILNICA OBLEK Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

○ Ogled sanatorija Trg. bolniškega in podpor-nega društva. Slov. zdravniško društvo v Ljubljani vabi v petek dne 29. julija ob 18 gospode zdravniške na ogled sanatorija Trg. bolniškega in podpor-nega društva v Ljubljani, Zaloška cesta št. 9.

○ 1. Počitniška kolonija mestne občine ljub-ljanske prispeje iz Breznice dne 29. julija 1932 z vlakom ob 20.24 na Glavni kolodvor. Starši, ki imajo svoje otroke na tej koloniji, se pozivljajo, da pričakajo otroke na Glavnem kolodvoru ob 20.24. — Počitniška kolonija mestne občine ljub-ljanske.

○ Odgodene seje davčnega odbora. Davčna uprava za Ljubljano razglasi: Za 2. avgust in na-dalje določene seje davčnega odbora za meslo v Ljubljani se odgodijo za nedoločen čas, ker še niso izgotovljeni na zakoniti podlagi vsi odmerni pred-logi, o katerih naj odloča davčni odbor.

○ Tehnično vodstvo avtomatične centrale v Ljubljani je imelo doslej telefonsko številko 21-09. To številko ima sedaj Narodna Odrbana. Telefon-ski naročniki naj za morebitna pojasnila, ki se tičejo telefona, kličejo sedaj samo številko 9.

○ Ob cesti na Kodeljevo sta nastali letos dve novi stavbi. Ker je ob tej cesti svet že močno zazidan, bo treba električno razsvetljavo primerno pomnožiti.

○ Iz policijske torbe. Med najogabnejše zločince spadajo tatovi, ki okrajuje revne ljudi. Ženske na trgu in pa uboge perice so v Ljub-ljani največkrat žrtev teh brezvestnih ljudi. Uboga perica Franciška Jager iz Bizovika je v ponedeljek, torej na dan, ko pripeljejo pe-rice v Ljubljano sveže oprano perilo, postala žrtev nesramnega tatu. V Gledališki ulici je pustila svoj vozček s perilom, med tem ko je del perila nesla k neki svoji naročnici. Ko se je vrnila, je s strahom opazila, da ji je izginil zavoj perila. Ukradeni perilo je bilo vredno 2050 Din in je bilo last različnih naročnic okra-dene perice. Kdo bi to perilo ukradel, pa nihče ne more nič sumiti. — Žena davčnega upravi-telja Elizabeta Pivk z Bleiweisove ceste 7 je

Gospodinje — pozor!

Vse vrste žganja in alkohol za vlaganje sadja dobite pri trvdki

„Alko“ d. z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13

Kulturni obzornik

Kinematografi na Japonskem

Po poročilu poslaniškega svetnika Kim-peia Sheba (Deutsche Filmzeitung, München) posnemamo le-te vlezanimi podatke o film-skem življenju na Japonskem: Dan današnji je Japoncu film nekaj takšnega kakor opij; ni ga naroda, ki bi bolj norel za filmom kakor japonski. Izrazito zapadnjaška iznajdba kine-matografske igre je na Japonskem stopila v najozje stike z elementi drame. Radi tega je pristni japonski film korenito drugačen kot evropski ali ameriški. Najuspešnejši med vsemi filmi kar so jih zvrtili na Japonskem, »Cučingura«, obravnava zgodbo sedem in štiri-desetih oprod, ki so l. 1703 masčevali smrt svo-jege fevdalnega gospoda. Aokoški plemič Asano udari s svojim mečem Kiro, nekega odličnej-šega plemiča, ki ga je bil ponižal in razžalil. Za to žalitev ga obsodi vlada, da mora storiti harakiri. Pogumno ustreže povelju. Njegovi oprede (po številu jih je 47) se porazgubijo po raznih krajinah carstva. Prej pa položijo pri-sego, da bodo masčevali svojega gospoda. V neki viharini noči se vsi oprede selanjo na dogovorjeno mesto: po visokem saegu gredo proti sovragovem gradu. Napadejo toparsko gnezdo; Kirovi vojskaki, ki ga branijo, podle-žejo, dasi je njih število mnogo večje. Iz tajne sobane, kamor se je bil skril, privlečejo Kiro ven. Dado mu priložnost, da se čisto konča, a leta se zgroziti smrti in noče položiti roke nase. Nato skrbno odrežejo njegovo glavo od telesa ter jo umijejo v tempeljskem vodnjaku. Kakor se spodobi, zapro vseh 47 opredeljen jim

zapovedo, naj store harakiri. Hladnokrvno se spravijo s sveta — z najbolj izbrano skrbnostjo. In njih zgledno početje živi dalje za vse čase v japonskem slovu in v njih dram. — Po-sebnosti japonskega filma so: 1. Brez »sex ap-peal«, zato pa imajo ognjevit bojno de-janje! 2. Zgoraj opisani vzorec se v japonski historični (filmski) dramo ponavlja. — Krvi prelivajo kar se da. Prizori posebno su-rove narave so mnogo čez mero raztegnjeni. Večina Japoncev — razen po vlemestih — mnogo bolj ljubi take krvave grozotne drame nego importirane filme in pa na Japonskem narejene melodrame. — 3. Dočim zahtevajo Evropejci le preprosto zabavo in čim manj du-ševnega napora, se Japonci navdušujejo ob zapletenih situacijah ter ljubijo zastre namige in nadaljevanja, ki nudijo možnost raz-ličnih tolmačenj. — 4. Japonci hodijo v kino bolj kakor drugi narodi zato, da se počeno iz-joka jo. — 5. Stroga je cenzura glede na napade na vladarsko hišo, na radikalizem in na nenravnost. — 6. Poljubljanje je bilo tieta oblika nenravnosti, ki so najbolj zoper njo nastopali. — 7. Ko so pred tridesetimi leti vpeljali na Japonskem film, so imeli prvi filmi tujejezične napise in besedila, ki so bila — z redkimi izjemami — Japoncem docela neraz-umljiva. Tako je nastala navada, da stojijo v vseh japonskih kinematografih še danes zra-ven platna spreten govornik, ki tolmači de-janje filma od začetka do kraja. V točni čas-ovni skladnosti s prikazanimi slikami pola-gajo govorniki glavnim igralcem besede na jezik, spreminjajo svoj glas in vlečejo gledalce zmerom za seboj v jok ali v smeh. Privlačna moč japonskega kinematografa zavisi zmeraj prav toliko od priljubljenosti govornika kolik-or od razporeda. — 8. Slederna japonska šola,

Zadnja poročila:

Nova katastrofa na morju

69 nemških mornarjev ulonilo

Kiel, 26. jul. tg. Jadrnica Niobe, šolska ladja nemške vojne mornarice, je danes popoldne za-radi hudega vetra na poti iz Kiela v Varnemünde ponesrečila in v par minutah izginila v valovih. Na ladji se je nahajalo 109 mož, ob katerih se je rešilo le 40. Računajo s tem, da je ostalih 69 na-šlo smrt v valovih. Preostale je vzela na krov kri-žarka Köln. Med rešenci je tudi poveljnik ladje. Poveljstvo vojne mornarice je odpisalo takoj na

mesto nesreče letala. Toda vse iskanje je bilo za-man.

Kiel, 26. jul. tg. Mornariška oblast obvešča, da je bilo iskanje za 69 ponesrečenci na šolski ladji Niobe brezuspešno. Vsaka nada, da bi se ponesre-ženci še rešili, je odveč. Letala, ki so iskala sle-dove za ponesrečeno ladjo, so krožila nad vso ob-la-ljo do danske meje, vendar niso našla niti sledu.

Gen. Schleicher proti voj. diktaturi

Berlin, 26. jul. tg. General Schleicher je imel danes zvečer v berlinskem radiu govor, v kate-rem je izjavil, da ni nikak prijatelj vojaškega iz-jemnega stanja in vojaške diktature, ker je on sa-mo vojni minister. Dve reči sta njemu kot vojaku posebno neljubi in sicer to, da se vojska upo-rablja za policijo in da se vmešava v politiko. Za-radi tega se je on tudi potoval za to, da bi se izjemno stanje nad Berlinom čimprej zopet uki-ni.

Proces proti Gorgulovu

Pariz, 26. jul. tg. Na današnji razpravi proti Gorgulovu, morilcu predsednika francoske republi-ke, so bile zaslišane priče. Velik del današnje obravnave je zavzela tudi predzgodovina atentata. Med drugimi so bili zaslišani tudi nekateri ruski emigranti, ki hočejo v Gorgulovu spoznati agenta Čeke. Prvih je bilo danes objavljeno pismo, ki ga je pisal Gorgulov štiri dni po atentatu vdovi pre-sednika republike in v katerem izjavlja, da pred-sednika ni mislil ubiti, ampak da ga je na to prisilila tragična usoda.

Drobne vesti

Dunaj, 26. jul. tg. Vodstvo Heimablocka je poslalo danes predsedniku dr. Dolfussu pismo, v katerem zahteva, naj se odločilno glasovanje o posojilu po lozanskem protokolu preloži na jesen.

London, 26. jul. tg. Nemški prekoceanski le-talec Gronau je danes ob 5.45 vzhodnega časa pri-stal na obali Labradorja.

London, 26. julija. AA. Iz Bombaya po-ročajo, da so pustaši indijskega kongresa sku-sali s silo zavzeti palačo kongresa, pa je po-licija to preprečila. 60 ljudi je aretiranih.

Sofija, 26. julija. AA. Potniško letalo druž-be »Sidna«, ki vozi med Carigradom in Buka-rešto, je danes strmoglavilo na bolgarskih tleh blizu vasi Kimanlar iz višine 150 metrov. Na vso srečo ni noben potnik ranjen.

Potnike so prepeljali z vlakom v Djurdjevo v Romuniji.

Vzrok nesreče je bilo najbrž pomanjkanje bencina v motorju.

Naši izseljenci na Holandskem

Belgrad, 26. julija. I. Semkaj je prispel odlič-ni holandski duhovnik pater Timotej van Felsen iz Heerlena, ki je velik prijatelj in dobrotnik naših izseljencev v nizozemskem Limburgu, da in-tervenira za naše ljudi pri resornih ministrstvih. Danes je obiskal tudi ministrstvo za socialno po-litiko in narodno zdravje, katerim je pojasnil po-ložaj naših izseljencev. Namignil je med drugim, da bi znala gospodarska kriza prisiliti holandsko vlado, da reducirala inozemske delavce, med njimi tudi naše. Naše oblasti so mu obljubile, da bodo storile vse, kar je v njih močeh, da ne bi reduk-cija zadela naših izseljencev, ki veljajo kot naj-boljši inozemski delavci na Holandskem. G. van Felsen odputuje še v Južne kraje, da obišče neka-tere naše rudnike.

Venizelosovi sestanki

Belgrad, 26. julija. I. Tukaj zanikajo vesti grških listov, da namerava Venizelos še to poletje obiskati predsednika turške republike. Na grškem poslanstvu pa zatrjujejo, da po vsebini uradnega komunikeja podpredsednika grške vlade, generala Gonata, grška vlada nima nobenih informacij o namerah predsednika vlade. Veruje se, da Veni-zelos pripravlja novo potovanje po bližnjem vzhodu in da hoče obiskati Kemala Pašo v letovišču v Jalovi, kamor bi prišel tudi Izmed Paša ter sovjetski poslanik v Ankari.

Maribor

□ Delavci zborujejo. V ponedeljek zvečer se je vršilo na verandi pivovarne Union zborovanje delavcev, nameščenecv in stanovanjskih najemni-kov. Shod je sklical strokovna komisija ter je bila udeležba zelo številna. Govorniki so razpravljali o sedanjem gospodarskem in socialnem stanju nameščenecv in delavcev ter o nevdržnosti položaja stanovanjskih najemnikov. V resoluciji so bile predlagane konkretne zahteve delavstva ter poudarjena potreba po zakonski zaščiti najem-nikov.

□ Pritožbe najemnikov Schmiedererjevega posestva. Pritožbe radi pustošenja polj in vrtov v mestni okolici se neprestano množe. Najbolj tehtne vzroke za pritožbe pa imajo najemniki Schmiedererjevega posestva ob koncu Koroške ce-ste. Na tem posestvu se nahaja ob Dravi znano prosto kopalnice, v katerem se dnevno koplje sto-tine kopalcev. Nekateri med temi so prava šiba božja za nad reko ležeče njive. Zlasti na krom-pir imajo piko, katerega si pečejo v grmovju ob reki. Baje se nahaja doli ob Dravi pravcata kuhinja s starim štedilnikom, katerega so si prinesli sem kopajoči se nepridipravi, ter si tu kuhajo, kar naplenijo na njivah. Najemniki njiv ob Dravi so sami reveži, ki si komaj odtirgajo od ust najemni-na za borne njive. Prosijo, da bi se jim na kak način zaščitila njihova imovina pred nadležnimi gosti.

□ Bencina primanjkuje. Iz vrst avtomobili-stov se čuje, da je zmanjkalo v Mariboru nena-doma bencina. Črpalke, ki prodajajo bencin, so tako slabo založene, da se je bati v nekaj dneh

resnega pomanjkanja. Baje primanjkuje bencina tudi drugod in prodajalci ga dobe le s težavo v omejenih količinah.

□ Usoden sunek. V preteklem mesecu smo poročali o krvavi tragediji, ki se je odigrala 29. junija v Zgornji Polskavi. Štefan Žigert je izgubil svoje mlado življenje kot žrtev alkohola in izzi-vanja. Včeraj se je polskavski tragedija zaključila pred mariborskim okrožnim senatom, ki je sodil hlapca Maksa Welzerja kot glavnega krivca ome-njenega zločina. Po opisu v obtožnici je bila vzrok dejanju ljubosumnost pokojnega Žigerta ter nagla jeza obtoženca. Maks Welzer je prišel usodnega dne z Marijo Stern, s katero sta služila pri istem gospodarju, na Sele pri Polskavi v vinotoč. Ko sta proti večeru odhajala, je prihitel za obema pokoj-ni Štefan Žigert, že nekoliko vinjen, ter zavpil nad Welzerjem »kaj pa imaš z mojo deklino« in ga hkrati zagrabil za roko. V istem trenutku se je pa že obtoženec zasukal nazaj ter udaril z odpr-tim nožem Žigerta v vrat. Zadel ga je v vratno žilo ter jo presekal, da je kri v curku brizgnila iz-rane. Žigert je zaostal ter v nekaj trenutkih iz-kravel. Welzer je mirno nadaljeval pot, ne ve-doč, da za njegovim hrbtom ranjeni Žigert umira. Kakor je pozneje izjavil, je imel namen Žigerta »samo nekoliko piti«, ker je bil pokojni znan kot pretepač in rogovilež. Slučaj pa je bil, da je ostrina zadela na odvodno žilo ter je postal sunek smrten. Obsojen je bil na 6 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

dejošijeva nezaupljivost se pri tej priložnosti spet prebudi; izda ukaz, naj se vsi Evropejci polove. Pri skupni molitvi v cerkvah napadejo misijonarje in jih tirajo v ječo. Od povsodi prihitijo kristjani, ki hočejo umreti s svojimi duhovniki. Na lojtrnicah odpeljejo jetnike v prestolnico, kjer se razglasi obsodba: smrt na križu. Iz Ozake jih prepeljejo z ladjo v Na-gasaki, kjer umirajo za Krista, počoč »Laudate pueri« in »Te Deum«... — Film, ki so ga igrali poganski igralci, zasluži po vsej pravi-ci naslov kulturnega filma. Prekrasni po-krajinski posnetki razodevajo rajsko lepoto dežele. S tehničnega vidika so zlasti uspeši pri-zori iz potresa in iz križanja. Vsi dnevniki so so film zelo laskavo ocenili. V oktobru 1931 se je vprizarjal film teden dni vsak dan po štirikrat v štirih največjih kino-glediščih To-ki-ja in vsako predstavo je posetilo ogromno ljudstva. Nato so predvajali film v kino-gle-diščih drugega reda še tri tedne, naposled pa v provinci, povsod z izvrstnim uspehom. Film nameravajo predvajati tudi v Evropi.

Kitajski film. — Na Kitajskem prevladuje ameriški film; z laterno magico teče spo-redno z angleškim besedilom tudi Kitajsko. — Kitajska filmska industrija je še v povojih. Kitajski filmi se ponajveč naslanjajo na staro-znane kitajske romane. Tehničnih vrlin nima-jo. Ker gojijo zlasti splošno znane motive, so zelo popularni. Po večini jih predvajajo v ki-nematografih drugega reda za mal denar skro-mnemu občinstvu. — Prav v zadnjem času je kitajska vlada ustanovila osrednji odbor na vzgojno in poučne filme, ki zdaj šele sestavlja seznam filmov te vrste, ki jih na Kitajskem že imajo, potem nameravajo začeti izdelavljati v večjem obsegu umetniško pomembne izvršne kitajske filme.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 27. julija: Rudolf in tovariši, mučenci.

Osebnosti

Iz belgrajskega zapora se je včeraj vrnil kranjski župnik g. M. Škerbec.

Novi grobovi

† Nagla smrt. Iz Most pri Zirovnici poročajo 25. julija: Pred občinsko pisarno so dobili davi ležali mrtvega Janeza Reva. Njegovi domači sodijo, da ga je zadela srečna kap. Bil je 84 let star in je bolehal za srčno napako. Pokoj njegovi duši, domaćim naše sožalje!

† V smrti pri Litiji je po daljšem bolehanju umrla ga. Fr. Morschner, žena pred leti umrlega davčnega nadupravitelja in cestarskega svetnika v p. Ker daljša časa že ni bila popolnoma pri sebi, je bil revni postavljen skrbnik. Govore, da je zapustila precej denarja, pri njej pa niso našli ne oporoke, ne denarja. Pokopana je bila 26 t. m. na šmarnsko pokopališče, N. v m. p.

Ostale vesti

— Javna zahvala. »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje za točno, brez vsakega odbitka izplačano zavarovalnino »Cerkve na gori Oljke«. »Vzajemno zavarovalnico« v Ljubljani vsem in vsakomur kar najtopleje priporoča — Župni urad na Polzeli, dne 24. julija 1932.

— Avtobusni izleti Zveze za tujski promet (»Putnik«) v času od 27. t. m. do 3. avgusta so naslednji: sreda 27. t. m. na Jezersko za Din 59, četrtek 28. t. m. v Logarsko dolino Din 125 (s prehrano) v eno smer Din 70, v petek, dne 29. t. m. Škofja Loka — Visoko — Ziri — Vrhnika — Ljubljana, Din 65; v soboto 30. t. m. poldnevni izlet od izvira Krke, Din 75; dvodnevni izlet brez oskrbe v Logarsko dolino, Din 105; dvodnevni z oskrbo na morje v Bakar, Din 240; v nedeljo, dne 31. t. m. v Logarsko dolino, Din 125 (s prehrano); v Kranjsko goro in na Vrhič (s prehrano) Din 150; v ponedeljek, dne 1. avgusta Zupanova jama Din 39; v torek 2. avgusta na Ljubelj, Din 59; v sredo 3. avgusta na Jezersko, Din 59. Vozovnice se dobe samo v predprodaji pri »Putniku« na Dunajski cesti 1. Prijave sprejema tudi podružnica v hotelu »Metropol«. Odhod za poldnevne izlete je redno ob 13. celodnevne ob 4.45 zjutraj z dvorišča pri »Figovcu«.

— Kongres Jugoslov. zdrav. društva bo letos v Vrhnjaki banji in sicer od 25. do 27. septembra. Na predvečer (24. sept.) bo prijateljski sestanek. Na kongresu se bodo obravnavale sledeče teme: Reforme medicinskega pouka. Zdravljenje našega naroda v kopalnicah in zdravilna vrednost naših kopalnic. Ekonomska organizacija jugoslov. zdravnikov. — Poleg tega bodo še proste teme. Predavatelj naj se javi na naslov: Jugosl. Lek. Društvo Belgrad, Poštanska pregrada 310. Za kongres je naprošen popust na železnice za ¼ cene. Radi aktualnosti problemov je potrebno, da bi bilo prisotnih čim več zdravnikov, posebno še onih iz kopalnic (Rog. Slatina, Dobrna, Slatina Radenci, Laško, Dol. Toplice etc.).

— Avtobusna nesreča brez nesreče. V ponedeljek 25. julija kmalu po 12 bi se bila skoraj pripetila večja avtobusna nesreča. Avtobusu št. 5 avtoprometne družbe »Bistra«, ki vozi med Ljubljano in Kamnikom, se je malo za Alešovo gostilno na Ježici prelomila os zadnjih dvokoles, dasi avtobus ni bil niti preobtežen niti ni vozil prehitro. Nekoliko je gotovo kriva Dunajska cesta, ki je zlasti skozi vas Ježico in dalje proti Trzinu zelo jamasta ter sploh v kaj slabem stanju, tako da se vozniki vseh vrst nad tem zelo pritožujejo. Pokvarjeni voz je izdelala turinska tvrdka E. Garavini in je napravil dolejši okrog 25.000 km vožnje. V njem je bilo prostora za 22 oseb. Polnikom se ni zgodilo nič, razen da so se nekoliko ustrašili. Iz Ljubljane je prišel ponje takoj drugi avtobus iste tvrdke, ki jih je po četrturi zamudi odpeljal dalje proti Kamniku, dočim so poškodovani avtobus popoldne popravili kar na cesti.

— Ljubljanska osmraja celo Savo. Iz Litije. — Zadnje nedeljo so bili številni kopalci v Savi neprijetno presenečeni, ko so ugotovili, da iz vode udarja neprijeten smrad. Po daljšem uganjanju so ugotovili, da to ne more biti nič drugega, kakor da so v Ljubljani v nedeljo izpustili strugo Ljubljaničnice in s tem izpustili v Savo ogromno množico gnojnice, ki se je tam tedne in tedne zbirala. Ker pa tudi litijški nos ne prenaša rad smrada, so kopalci prav hitro izginili iz hladne savske vode na suho. Ko bodo v prihodnje Ljubljaničnice zopet izpustili, bi prosili, da to oblast kratko po čenopisih javi, da se vemo kopalci ravnati. (To se dogaja vsako nedeljo. Ured.).

DR. A. B.:

S pota k Rezi v Route

Ze leta 1926 je zaslovelo ime Terezije, takrat 28 letne hčere krojača in kmetiča Neumannna v Konnersreuthu preko mej tega kmetijskega trga in okraja Walsassena, ki je mejno ozemlje med Bavarsko, Saksonsko in Češko, na prehodnem hribovju med Češkim lesom in Smrečnicami (Tichtelgebirge). Raznesel se je glas o njenem nenavadnem ozdravljenju in o vidnih znamenjih, ki so se pojavila na njenem telesu in o skrivnostnih zamaknjenih, ki da je v njih neposredno doživljala svetopisemske dogodke. V velikih trumah, včasih kar na tisoče dnevno, so vrel ljudje k njej iz Nemčije, Češkoslovaske, Švice, Francije in celo iz Amerike. Ne samo domači listi so poročali o izrednih pojavih v Konnersreuthu, ampak tudi veliki listi svetovnega pomena so pošiljali svoje poročevalce in opazovalce, da so mogli tešiti vsesplošno zanimanje za neverjetne dogodivščine. O Tereziji so začele izhajati knjižice in debele knjige, ki so jih pisali o nji prosti in učenjaki, med njimi bogoslovci, modroslovci in zdravniki, ki so na podlagi lastnih opazovanj pojave opisovali in ocenjevali, vsak po svoje razlagali, nekateri v nebo povzdigovali, drugi pa v nič devali.

Vsa ta poročila sem zasledoval tako bolj nevarno, a ko sem leta 1929 prebral knjigo nekega nemškega zdravnika, ki ni katoličan in menda niti veren protestant ne, me je zamikalo, da bi si sam ogledal od blizu skrivnostno čačo. Takrat nisem dobil dovoljenja od pristojnega ordinariata v Regensburgu, ker je ta kot cerkvena oblast za nekaj časa zaustavil obiskovanje Terezije Neumannove.

* Dr. Med. W. Kröner, Das Rätsel von Konnersreuth. München 1927. Verlag der Aerztlichen Rundschau.

— Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Prečni pri Novem mestu (IV-3). Jamčevina 600 Din. Redni letni prejemki 8300 Din. Razpisana je enaka služba v št. Rupertu pri Mokronogu (II-4). Jamčevina 1500 Din, redni letni prejemki 18.800 Din, izredni letni prejemki za brzojavo 360 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na dravsko ravnateljstvo v Ljubljani do 15. avgusta 1932.

DAJ slado DAM led.

— Vandalizem v naših jamah. Prejeli smo: Niti one lepote našega padzemskega sveta, ki jih brani globok navpičen dohod, niso več varne. Skupina ljudi, ki menda v brezposelnosti niso našli drugega zasluzka, se je spustila v Lukančovo brezno nad Vrhniko in ga opustošila. Nalomljena kapnike so odpeljali na Vrhniko in jih prodajali tamkajšnjim tržencem. Bila je prava trgovina na debelo. Prav za prav ne smemo zameriti storilec, ki so si hoteli pomagati, zameriti pa moramo premožnim kupcem, ki bi bili lahko na drug način prispevali k omejitvi brezposelnosti. Oboji so prišli v navskrižje z zakonom o zaščiti prirode, na katerega si dovoljujemo opozoriti. Morda bo strah pred zakonom pomagal, če že ljubezen do prirode ne šuje lepih naše zemlje. Kupcem pa še to: kapniki so bili lepi, dokler so stali na svojem prvotnem mestu v jami — v vaši hiši pa imate zdaj kamen, ki ni prav nič lep.

— Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 75 Din, nevezani 60 Din. Knjiga nudi veliko nasvetov, kako in kaj uporabljati zdravilna sredstva, ki nam jih nudi Stvarnik v naravi. Ta sredstva so predvsem: skrivnostna moč domačih rastlin, voda, zemlja, zrak, sonce ter zmerno življenje. Seveda moraš pri resnem obolenju takoj poklicati zdravnika. Knjiga ima pridejano posebno knjižico, ki vsebuje slike zdravilnih rastlin v naravnih barvah. Priporočamo še knjižico »Naša zdravilna zelišča«, ki je izšla tudi v založbi Jugoslovanske knjigarne in velja 8 Din.

— Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravnega »Franz-Josef«-grenčice. Strokovni zdravniki za moljenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolca in sečnice, pozitivno izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Našim gospodinjstvom je namenjena najnovejša knjiga: »Naši gostje — kako jim strežemo, ki jo je spisala S. Deodata Kump, učiteljica gospodinjke šole. Knjiga ima 63 strani besedila, 68 slik. Cena vezani knjigi je 45 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v slovenski literaturi vsake gospodinjke, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravi za razne pojedine, ki se prirejajo v domačem krogu in med znanci in prijatelji ali izrednih družabnih slavnostih (čajanke, banketi itd.). Knjiga je razdeljena v dva dela: a) v splošni in b) v posebni del. V splošnem delu obravnava pisateljica prav spretno in s popolnim strokovnim znanjem vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, namizni posodi in krašenju miz; poleg tega daje še nekaj pravih dragocenih nasvetov kuharici glede priprave jedil. — V posebnem delu obravnava pisateljica podrobneje naslednja poglavja: pogrinjanje mize, strežba pri zajtrku, pri mali južini (malici, predjužniku), pri obedu (kosilu), popoldanski južini, večerji, routu. Posebej razpravlja o strežbi pri mizi sploh in razviritvi prostorov pri mizi, o buffetu, o pikniku. — Knjigo priporočamo tudi kuharicam, gospodinjstvom pomočnicam, bivšim učenkam gospodinjke šole in tečajev ter natakarcam in natakarcem.

— Poskušati je najbolje. Več kot šest milijonov ljudi uporablja dnevno prijetno osvežujočo Chlorodont zobno pasto, da ohrani svoje lepe bele zobe. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.—

— »Franz-Josef«-grenčica povzroča prosto kroženje krvi.

Št. Vid pri Ptuiu

Naša zadnja notica o novem vinskem zakonu je naletela na hud odpor, dasi ni bila tako hudo mišljena. Vaš dopisnik izjavlja, da dotičnega članka ni pisal domači g. župnik, in smatra za nesramno žalitev že v fari znano kleveto, ki je padla z ozirom na zadnji dopis. Haložani in sploh vsa Sv. Vidška fara dolguje g. župniku mnogo hvaležnosti, ker jim je oskrbel vinskih kupcev, pa tudi v drugih oziirih, saj jim je tako lepo uredil župnijo. Drugič torej več previdnosti.

Neutešena želja mi ni dala več miru, zlasti ker so se kopičila poročila o novih znamenjih in izrednih pojavih na Tereziji. A pretekla so še tri leta, preden se mi je tako po sreči naključilo, da sem mogel na tako pot, ki treba zanjo nekaj časa in še več denarja.

Za bivanje v Konnersreuthu sem si po daljšem razmišljanju določil tiste dni okoli 1. julija, praznika sv. Rešnje Krv. ki je bilo po vseh poročilih sodeč pričakovati, da se na Tereziji pokažejo znamenja in druge izrednosti. Ponovno sem prebral vse dostopne mi spise o tej zadevi, preiskrbel si priporočilno pismo in odpotoval 28. junija proti znamenitim Rovtam.

Lep je bil tisti dan in zelo vroč. Malokdaj sem na tej, že od prej dobro znani poti mogel uživati prirodne krasote v toliki meri; po vseh dolinah je vrvel veselo življenje — košenje in spravljane obilnega sena, okopavanje gomolj in sadik po njivah; gore pa, naše domače in sosednje in dalje, so se kopale vse po vrsti v poletnem solncu. Kamniške in Karavanke in triglavsko pogorje, potem Obir in Dobrač, za njimi Visoke Ture in naposled vrhovi Kamenitega morja, Carskega gorja in drugih tirolskih velikov. V Schwarzach-St. Veitu sem namreč prestopil na dunajsko-tirolski vlak. Na tej progi se že začena električni pogon, ki je silno prijeten v primeri s parnostrojnimi (da ne rečem hlaponskim), brez dima in smradu gre, brez sopihanja in ropota, zdi se, da lažje in hitreje. V Würgru sem zopet prestopil in krenil proti Kufsteinu. Dasi se je že večerilo, je bilo v dolini Juna vroče bolj ko doslej.

Kufstein je sam na sebi izredno lep po legi, obliki in divnem gorskem okvirju, znamenit je kot letovišče in izhodišče za ture in zimski sport. Pri ljubih mi sorodnikih sem se vstavil, da jih pozdravim in pri njih prenočim. Ogledal sem si v večernem mraku njihov vrt in na svoje presenečenje ugotovil, da je rastlinje na pobočju severnih Alp malo različno od našega na jugu in da je razvojno stanje le malo za našim.

Celje

— Kolesarski tatovi pridno na poslu. Te dni je neki neznan tat ukradel mesarju Ferdinandu Dečmanu iz Celja izpred slaščičarne Mantel v Gosposki ulici dobro ohranjeno moško kolo, vredno 1500 Din. Kolo je znanke Kosmos. — Naslednji dan pa je bilo ukradeno v dopoldanskih urah moško kolo iz veže davčne uprave v Cankarjevi ulici. Kolo je že starejše, črno pleskano znamke Steyr. Policija ponovno opozarja kolesarje, naj ne puščajo koles na cesti brez nadzorstva. Obenem pa avari pred nakupom.

— Konj se je splašil. To dni je peljal dinar Vovk Franc iz Ponikve ob južni železnici in njegova žena Nežka svojega sinčka v bolnišnico v Celje. Vozili so se z vozom. V bližini St. Jurija ob južni železnici se je nenadoma splašil konj in zdvijal po cesti. Voz se je prevrnil in vsi trije so padli na cesto. Vovkova žena si je pri padcu prebila lobanjo, sinček in oče pa sta dobila lažje poškodbe na glavi in po telesu. Vse tri so pripeljali v bolnišnico, kjer so očeta po zdravniškem pregledu in prvi pomoči izpustili domov, mater in pa sinčka pa so obdržali v bolnišnici.

Šoštanj

Praznik nove sv. maše je bil za šmihelsko župnijo minulo nedeljo, 24. julija. Komaj dve leti je minilo, kar je zadnjikrat naš župljan zapel novo-mašniško glorio, v nedeljo pa so zopet zagrmeli možnarji in dali poudarka slovesnosti nove maše, ki jo je daroval g. Stanko Trobina. Ljudstvo se je iz domala cele Šaleške doline zgrnilo k naši fari in prostor med Slomškovim domom, cerkvijo in župniščem, kjer se je na prostem vršila služba božja, docela napolnilo. Ob 10 je prisel od domače hiše primicijantov sprevod; dolg je bil. Poleg družic, bogoslovcev in svatovščine se ga je udeležila tudi Marijina družba, v sredi družmirske vasi pa ga je pri slavaloku pričakala množica faranov in ga nato spremljala k cerkvi. Pred sv. mašo je imel pridigo g. Jože Bezjak, znani in zaslužen župnik v Zrečah pri Konjicah, ki je v krepkih in globokih besedah prikazal duhovnika, ki je izšel iz ljudstva, zanj dela in se zanj žrtvuje. Pri sv. maši sta g. novomašniku asistirala njegova tovariša semeniška duhovnika g. Uranjek iz Zgornje Ponikve in g. Mihelič iz Sv. Antona v Slov. goricah. — Besedam in željam pridigarjev sem pridružujemo tudi mi: naj bo blagoslovljena svečeniška pot g. Stanka Trobine!

Mala Nedelja

V ponedeljek 25. julija smo imeli žalosten pogreb petletnega otroka, ki ga je njegov lastni oče v duševni zmedenosti ubil s tem, da ga je metal po sobi. Revček je imel zdrobljeno glavico in sirte roke in noge. Mali mučenik je v dveh urah po dejanju umrl. Dogodek je pretresel vse.

V soboto 28. julija nas je obiskala prvi letos — upajmo, da zadnjič — ledena šiba v podobi goste in kakor lešnik debele toče. Več občin je hudo prizadeto. Škoda se predvsem in najbolj pozna v vinogradih, kjer je letina tako lepo kazala, da je bilo veselje pogledati po goricah. Bog nam prizanesi!

Se huše kot pri nas je divjala toča v sosednji župniji Sv. Tomaža. Toča je bila tako silovita, da je uničila vse. Od koruze na primer štrle v zrak le gola stebila.

Lepo število otrok iz Trbovelj je prišlo k nam na počitnice, da bi se okrepili v svežem zraku in pri dobri hrani. Večina se je hitro privadila novim razmeram, nekaterim pa se toži po mami in ateku.

Preteklo nedeljo popoldne je »gorelac naša«-»purgac« in sicer čisto po programu. Zato so prišli »gasilec razna sodnaja gasilska društva. »Ogenj« je bil kajpada kmalu pogašen. Bog nas varuj, da bi bilo treba kdaj v resnici gasiti!

Škofja Loka

Vojaški naberi bodo danes 27. julija in jutri 28. julija 1932, in sicer bodo danes na vrsti okoliške občine Stara Loka in Zmence in Sora, jutri pa mestna občina Škofja Loka. Od fantov pričakujemo vedenja, kot se spodobijo za poštene slovenske fante!

Prvi razred na naši državni meščanski šoli je zagotovljen. Zadnjič smo izrazili bojazen, da radi premajhnega števila (16) prijavljenecv sploh ne bo moglo začeti šole. Sedaj je ta bojazen izginila, ker se je še med tednom vpisalo novoro 20 dečkov in deklic; tako bo šel prvi razred 36 učencev. Začetek meščanske šole v jeseni je torej gotov. — Ali se bo pa preselila tudi narodna šola že s 1. septembrom v novo poslopje, še ni gotovo. Da bo bolj slovesno, se bo morda šele s 1. decembrom 1932.

Ponesrečil se je g. Režen Gregor, p. d. Sifonar s Spodnjega trga, ko je padel tam pri električni centrali v Vincarih. Precej se je potolkel na glavi. Ker je k poškodbam pritegnila še pljučnica in ima bolnik že mnogo let, je nevarnost precejšnja. Želimo mu, da bi skoraj okrevail.

Lep je bil tisti večer in dolg. Vesela je bila gospodarstva tri in osemdesetletna mamka, Slovenka iz beljaške okolice, ki si je po šestdesetletnem bivanju v Tirolih ohranila od svojega slovenstva še Očenáš in pa otročje veselje, da vidi človeka iz svoje daljne domovine.

Drugi dan, bil je praznik, sem bil pri veliki orkestralni maši v veliki gotski cerkvi. Prostorna cerkev je bila polna, dasi je tam veliko maš prej in slej, ženstvo je odeto v svojo starost, a okusno narodno nošo, »po mod« niso oblečene niti meščanske dekleta. Po maši sem se poslovil in sedel na bavarski vlak, ki me je zanesel proti prestolnici.

Enolična je tista pokrajina, gornjebavarska planota; v primeri z alpskimi slikovitimi selišči so vasko in mestne zgradbe tako puste in vsakdanje, tudi noša ljudi, mož in žena, breznačilna, kakor povsod po ravninah, kakor si je kamenje v rečnem prostoru, zanešeno iz daljnih gor, po obliki čisto podobno.

Navzile nezanimivemu razgledu in precej občutni soparici — sonce je pripekalo močno, na daljnem zahodu je bilo nebo črno — mi ni bilo ne dolgočasno ne preveč neprijetno. Prebiral sem popise tistih krajev in pa najnovejša poročila, zanimala me je prav posebej borba bavarske osrednje vlado v Berlinu, borba namreč za samostojnost in pravico samoodločevanja v svojih notranjih zadevah je priklopila tiste dni do viška, ko so odgovorni člani bavarske vlade izjavili vsemu svetu, da so in ostanejo tako dobri Nemci kakor so Prusi, a da si v Bavarski ne dajo ukazovati od nikogar.

Vendar sem nestrpno čakal, da dospemo v Monakovo, ker sta se začela oglašati v meni žeja in lakota. Tudi na večjih postajah, kakor sta Rosenheim in Grafina, ni dana prilika, da bi se človek okrepčal, nikjer ni, kakor pri nas, kolib z jestvinami in sadjem ali točilnic, celo piva ne nudijo, niti pitne vode ni razpoložljiva. Tako se lepo vadiš v potrpljenju in varčevanju, sem si mislil,

Železniki

V »Slovenec« smo že pred časom povedali našim izseljencem širom domovine, kako pridno se pripravljamo na slovesnost nove sv. maše. In res. Ta dan bo ostal vsem domačinom dolga leta v najlepšem spominu. Pri nas so nove maše bolj redke, zato pa smo napeli vse sile, da ta dogodek proslavimo kolikor mogoče slovesno. Ogronomni mlaji, ki so značilni za Železnike, lepo okrašena cerkev in že teden dni slovesno razpoloženje cele župnije je vnaprej kazalo vesel dogodek, ki se je blizal. Novomašniku frančiškani p. Klemenu Smidu smo pri njegovem prihodu napravili slovesen sprejem, na predvečer nove maše pa prisrčno podoknico. Celo možnarji so se parkirali oglašili, pa so morali kasneje na veliko žalost streljavcev umolkneti. Na dan nove sv. maše je bila naša obširna cerkev nabito polna. Lepa slovesnost je napravila globok vtis na celo župnijo in prav gotovo doprinesla svoj delež k notranji preroditvi župljanov.

Pretekli terek smo imeli vsakoletno pobožnost pri Sv. Križu. Običajno je to romanje na dan sv. Roka, letos smo pa imeli že preje, ker bo takrat župnijsko romanje k Mariji Pomočnici na Brezje. Sv. maše se je udeležilo izredno veliko število župljanov. Ker je bilo krasno vreme, je velik del ljudi še mimogrede obiskal sv. Lucijo v Dražgošah.

Zadnje nedeljo smo obhajali Frančiškovo nedeljo. Za to priliko smo cerkev sv. Frančiška lepo okrasili. Pridigoval je g. Plvk, sv. mašo pa je daroval g. Vrhunc.

Na Veliki Smaren imamo, kakor smo že omenili, romanje na Brezje. Ker so težki časi bomo napravili pot čez Sv. Jedert, Jamnik in Krogo peš na Brezje in se vračamo na dan sv. Roka zopet isto pot nazaj. Kakor čujemo bo šlo vse staro in mlado.

Te dni imamo pri nas prvič nabore. Vsa leta so morali hoditi fantje na nabor v škofo Loko, letos pa so tudi v Železnikih in sicer za vso Šelško dolino. Komisija posluje v hiši g. Pavla Tavrta.

Vsakoletnih obiskov domačinov imamo letos bolj malo. Težke gospodarske razmere onemogočajo večini rojakov, da obiščejo svoj rojstni kraj. Pač pa imamo letos v svoji sredi Amerikanci g. dekana Ranta in g. župnika Vrhunca. Prihodnji teden se gospoda zopet vračata v svoje dušnopastirske »revirje«. Spremljala jih bo naša prisrčna želja po skorajšnjem svidenju.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 27. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Nasveti za domači vrt (g. Humek) 19.30 Literarna ura: Književni načrt za prihodnje leto (Silvester Škerlj) — 20.00 Solospevi g. Josipine Sivec — 20.30 Samospevi g. Jože Likoviča — 21.00 Prenos plesne godbe iz hotela Toplice na Bledu — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Četrtek, 28. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Slike iz narave: Ledeni svat za ozarami, Plahi junak (g. Herfort) — 19.30 Zabavno čtivo — 20.00 Plošče — 20.30 Orgelski koncert prof. Matija Tomca — 21.15 Pevski koncert gđe. Else Karlovac, članice »Splitskog kazališnog društva« — 22.00 Magistrov šramel kvartet — 22.45 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 28. julija:

Zagreb: 20.30 Ljubljana — 22.40 Plošče. — Milano: 20.30 »Boris Godunov«, opera. — Stuttgart: 21.00 Frankfurt — 21.45 Frankfurt — 22.45 Nočni koncert. — Toulouse 21.00 Večerni koncert — 23.00 Popevke — 23.30 Klasična simfonična glasba — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20.20 Violska glasba, plesna glasba. — Beograd: 22.30 Prenos godbe iz Park-hotela na Bledu. — Rim: 20.45 Pester koncert. — Beromünster: 20.00 Pesmi — 21.45 Italijanska narodna glasba — 22.30 Poročila iz mednarodnega šahovskega turnirja. — Langenberg: 20.00 Valček večer — 21.00 »Komedijantinja«, igra — 21.45 »Gianni Schicchi«, opereta — 22.45 Nočna glasba. — Praga: 21.00 Violski koncert — 21.50 Pianinski koncert — 22.20 Prenos zvočne filma. — Dunaj: 20.30 Reportaža — 21.00 Simfonični koncert — 22.35 Plesna glasba. — Budapest: 21.00 Večerni koncert — 22.00 Kvartet, lahka glasba.

Ali ste že poravnali naročnino?

a v Monakovem si privoščiš, kar ti gre na poti in na tak praznik!

Račun brez krčmarja! Prispevši okoli ene popoldne na glavni kolodvor v Monakovem sem zvedel, da je pravkar odkuril proti severu vlak, ki ima tudi gostilniški voz in da odrine čez dobre četri ure drugi, navadni vlak brez te udobnosti, s kasnejšo zvezo bi pa ne prišel več istega dne do namembne postaje. Hitro sem poiskal v ogromni veži prav na drugem koncu hodnik, menda št. 28 in daleč tam zunaj je stal moj vlak. Dobivši v njem prostor, sem gledal in poizvedoval, kako bi si mogel »dušo privezati«. Na hodniku je stal voziček z »ledom« (menda sladoledom), ki ga je možiček razdal v okusnih škatlicah, postarna deklina je nosila mimo voz košaro z nekim zdravilnim prepečenecem, mlajše dekle je prodajalo časopise. Meni se je hotelo postenega prigrizka in postene pijače ali vode, za vse to so mi kazali v oddaljeno kolodvorsko gostilno. Nisem se upal tako daleč, kupil sem nekaj branja in se odpravil, požirajoč suho slino in poteč se, kakor ne še letos.

Ko je prišel vlak v tek, je zavladala v vozu znosna toplota, ker smo držali odprta vsa okna. Neposredna okolica Monakova je divna, na razdaljo pet ali več kilometrov so majhne in prilikavske, lično izdelane hišice sredi majhnih, skrbno gojenih vrtičkov, polnih cvetlic in zelenjav, pa tudi med sadnim ali lepotičnim drevjem. Nobena preproga ne more biti pestrejša od monakovske okolice! Nadalje smo se vozili mimo vzornih vrtov, za njimi so se vrstili deloma že pokošeni travniki, bujna polja, veliksanske njive z modrocvetnim krompirjem. Sama ravnina, rodovitna in vzorno obdelana. Stari Freising stoji na griču, nižje od ljubljanskega Gradu, pa zopet sama ravnina, preprežena z lepimi, ponajveč zasmojenimi cestami. Vasi so snažne, odprti gnojišč ni opaziti. Prešli smo Landshut, ko se je začelo nebo mreniti; ob štirih popoldne, ko smo prispeli v Režno (Regensburg), je bilo enakomerno temno.

(Dalje)

V boju z meglo

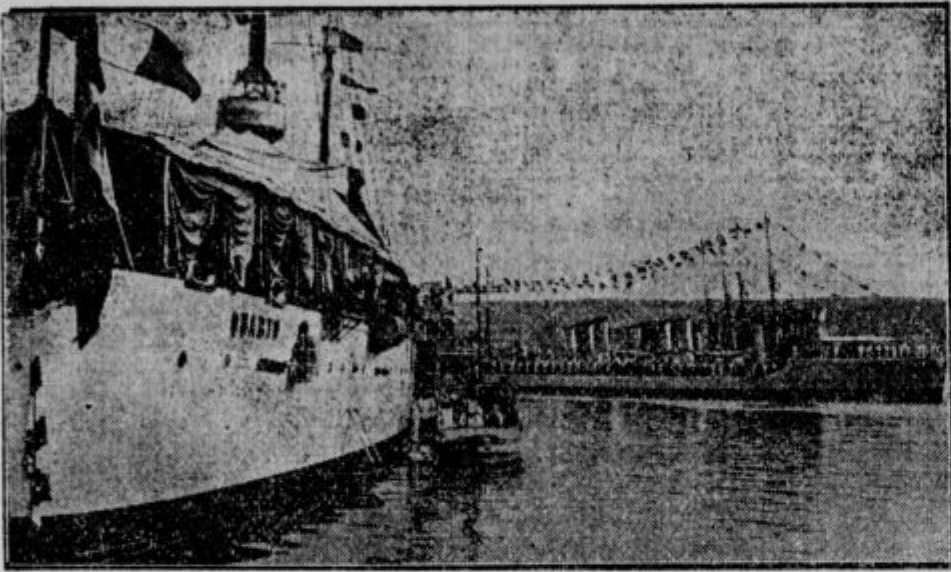
Današnji moderni prometni tehniki se uspešno postavlja po robu ena sama velika in nevarna ovira — megla. Na vsem svetu povzročijo nad polovico letalskih in zrakoplovnih nesreč, motenj v zračnem prometu in zvezah megle in oblaki. Svetovni prekomorski promet je po statistiki zaznamoval samo v mesecih od januarja do novembra v letu 1931 23 potopljenih ladij z 41.000 tonami, ki so bile uničene vse samo radi megle. Megla je povzročila, da so ali ladje trčile ali pa nasedle na čer. V tej statistiki so vštete le v resnici izgubljene in potopljene ladje. Vse druge manjše nezgode, kakor poškodbe in zamude v prometnih zvezah, pa statistika ne omenja.

Megla je največji sovražnik morskega prometa v morskih ožinah, rečnih izlivih in na podobnih krajih, kjer je živahen promet in kjer so nerodne plovne razmere. Letalom pa nagaja megla zlasti pri pristajanju. Zelo važno bi bilo, če bi se v zračnem prometu mogla stalno z vremensko napovedjo dajati tudi napoved megle ter se poleg tega našel način, ki bi razpršil meglo, pa najsi tudi na majhnem prostoru.

Že delj časa se znanstveniki bavijo s poskusi, kako bi se dala megla, če že ne popolnoma odstraniti, pa vsaj močno razredčiti. Če so hoteli to doseči, pa so morali najprej ugotoviti vse bistvene fizikalne lastnosti megle. Treba je bilo določiti velikost in širino v megli razpršenih najmanjših vodnih kapljic. Izračunati je bilo treba električne naboje teh kapljic in določiti najmanjše zračne tokove v megli. Poskusi so dokazali, da je suha, stanovitna megla še najbolj nabita z elektriko, dočim

je tako zvana mokra megla manj nabita z elektriko in se zato že raje spreminja v dež. Pri suhi megli so posamezni najmanjši delci vode tako močno nabiti z elektriko, da se drug od drugega odločno odbijajo. Zato se seveda ne morejo združevati v večje kapljice, ki bi končno v obliki dežja padale na tla. Čim večji je torej negativni ali pozitivni naboj megle, tem težje se megla zgošči v dež. Fizikalno je torej treba najti sredstvo, da se naboj v megli uniči z nasprotnim nabojem, s čimer bi se električna napetost teh najmanjših delcev megle uničila in dala možnost, da se začno kapljice združevati, megla pa spreminjati v dež.

Prvi poskusi po tej teoriji so tudi uspeli. S pomočjo posebnega razpršilnika so nabili fin vodni prah z električnim nabojem v majhnem laboratoriju. V laboratoriju je nastala megla. Ko so bili pripravljeni vsi aparati, ki so določali gostoto in spreminjanje megle, so nato z razpršilnikom vnočili pogladi v meglo vodne praške z nasprotnim električnim nabojem. In aparati so v resnici pokazali, da se je megla zredčila za 90%. Na žalost so dosednji poskusi bili omejeni na majhne prostore, ki so obsegali do 120 kubičnih metrov zraka. Poskusi so se na teh majhnih prostorih obnesli z majhnimi stroški. Za promet po morju in zraku pa bi bile potrebne večje naprave, ki bi morale v megli napraviti vsaj 200 metrov dolge in do 200 metrov visoke luknje. Znanstveniki so prepričani, da se bo to v kratkem posrečilo, in od tega bi imela tako prekomorski kakor zračni promet ogromne koristi in skoro absolutno varnost pred nesrečami radi megle.

Italijska mornarica na obisku v Bolgariji. Italijska mornarica je obiskala bolgarsko pristanišče Varno, kjer je bila sprejeta z velikimi slovesnostmi.

Kaj počno komunisti na Kitajskem

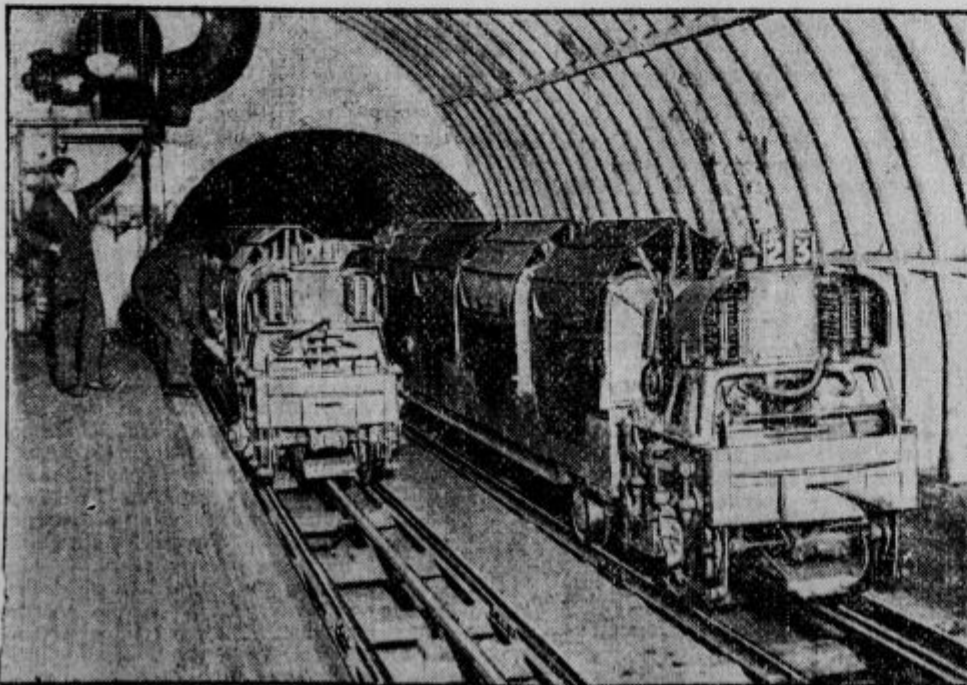
Strašno je početje komunistov na Kitajskem. Centrala v Moskvi je izdelala do zadnjih potankosti načrt, ki naj prinese Kitajcem novi »komunistični raj«. Principi, po katerih postopajo sedaj komunisti, so sledeči: vse lastninske pravice so odpravljene in edini lastnik je država. Vsi bogatini, sumljive osebe, nekoristni člani družbe, kakor budistični menihi, napovedovalci bodočnosti, starci in bolniki naj se spravijo s pota po načelu: Delaj ali umri! Zakoni in družine se morajo razbiti. Otroke naj vzdržuje država. Kdor se v komunističnem delu Kitajske ne prizna za komunisto, se na javnem prostoru usmrti. Pri tem se dogajajo naravnost zverinski zločini. Tisti, katerega ustrele ali obglavijo, je naravnost srečen. Večino nesrečnikov namreč mučijo, dokler jim končno ne zadajo smrtne udarca. Strahote, ki so jih počeli komunisti v nekaterih kitajskih provincah, so naravnost nepopisne. Neki oficir redne kitajske armade pripoveduje sledeče: »Mnogokrat sem videl, kako je viselo nesrečnikov drobovje iz telesa. Mnoge so komunisti zavili v a petrolejem prepojene butare in jih žive zažgali. Druge pa so pekli, kakor na raznju. Kaj vse pa so pretrpele žene in dekleta! Mnoge od njih so se raje same usmrtile, kakor pa, da bi čakale, da bi padle v roke krvnikom rdeče armade. Rdeča armada, ki pleni po kitajskih provincah, je sestavljena iz samih zločincev, katerim je rop in umor vsakdanje opravilo.

Leta 1930 je bila komunistična nevarnost v Kitajski najstrašnejša. Med tem ko se je general Cankajšek boril na severu, so se komunisti udrili na jugu. Cankajšek se je odločil, da bo obračunal z rdečimi roparji. Z vseh strani so prihajala po-

ročila o strahotah komunistov. Vladne čete so večinoma bežale pred rdečimi roparji in jim prepuščale orožje in topove. Mnogo katoliških misijonarjev so komunisti ujeli. Nekateri so umrli po strašnih mukah, drugi pa so ostali pri življenju kot talci. Tudi Cankajškov pohod proti komunističnim roparskim tolpom se ni obnesel. Njegove čete so doživljale nerazumljive poraze in njegovi lastni vojaki so čisto prehajali h komunistom. Kitajsko-japonska vojna je seveda ustavila boj kitajske vlade proti komunistom. Komunisti so doslej zavzeli sedem ogromnih provinc, v katerih živi 170 milijonov ljudi. V 35 katoliških misijonih je doslej tekla že nedolžna kri. »Sanghajski žurnal« poroča, da so komunisti v eni sami provinci pomorili 165.000 oseb, 906.000 oseb je neznano kam izginilo. 78.000 so jih komunisti obdržali kot talec, 300.000 hiš pa so požgali. Iz druge province pa so znana sledeča poročila: 150.000 oseb je bilo umorjenih, poldrug milijon Kitajcev je bežalo, ne da bi mogli odnesti s seboj najpotrebnejše za življenje. Več kakor 100.000 hiš pa so komunisti zažgali. Domačini sami priznavajo, da Kitajska že ni doživela takih strahot.

Smrt zaradi kosmulj

V Monakovem sta umrla dva otroka, ki sta jedla nezrele kosmulje. Kljub temu, da so sedemletnega dečka in triletno deklico hitro prepeljali v bolnišnico, ju zdravniki niso mogli rešiti. Tudi pri nas najbrž nihče ne ve, da morejo nezrele kosmulje postati tako nevarne.

Podzemeljska železnica za tovorni promet. V Londonu imajo posebno omrežje podzemeljske železnice, ki je namenjena samo za tovorni promet. Vsi vlaki na tej železnici obratujejo avtomatično in lokomotive nimajo nobenega strojevodje. Povprečno vsak dan prevozijo na teh vlakih 29.000 poštnih paketov.

Kosilo za en cent. V Newyorku je znani časopisni založnik Mac Fadden otvoril posebno restavracijo, v kateri dobijo brezposelni za en cent ali približno 50 par prav dobro in tečno kosilo. Newyorškim brezposelnim, ki ne dobivajo nikakršnih podpor, bo ta restavracija izredno dobrodošla. Škoda, da ne bo našla posnemovalcev.

Japonski cesar

Japonski cesar Hirohito je morda edini vladar na svetu, v katerem njegovi podaniki še vedno gledajo božanstvo. Rodil se je 29. aprila 1901, ko je živel še njegov stari oče Meiji. Ker pa oče sedanega vladarja ni bil trdnega zdravja, so mladega princa že v zgodnji mladosti izučili v vseh panogah sporta. On sam priznava, da se ni dobro izuril v nobeni panogi; edino v plavanju je dosegel nekaj uspehov. Prvi učitelj sedanega japonskega cesarja je bil znani general Nogi, ki je postal zlasti slaven potem, ko je zavzel rusko trdnjavo Port Artur. Seveda se je Nogi kaj kmalu poslovil od svojega učenca. Ko je namreč umrl cesar Meiji, je sledil cesarju tudi Nogi s tem, da je napravil sam, kakor tudi njegova žena, dan po cesarjevi smrti, harakiri. Drugi učitelj princa Hirohito je postal admiral Togo, ki je v pomorski bitki pri Cušimi uničil rusko bojno brodovje. Ko pa je leta 1926 umrl Hirohitov oče, je prevzel 25 let stari princ dediščino svojega očeta. Po tedanjem dvornem običaju so mu izročili največje svetinje japonskega cesarstva: meč, ki uči vladarja: »Bodi hraber!«, velik državni dragulj, ki naj mu kliče: »Izbrazuj se!« in končno sveto ogledalo solnčne boginje Amaterasu Omikani, ki pomenja: »Spoznavaj samega sebe«. Solnčna boginja pa igra v veri japonskega naroda tudi sicer važno vlogo, zakaj vsi Japonci so njeni potomci in Hirohito sam je njen pravnuk, kakor ostalih 124 cesarjev. Zato časti japonski narod svojega vladarja kot božansko bitje, kot sina neba in kot duževnega očeta velike narodne družine. Preden se je cesar poročil, je šel na potovanje po Evropi, s čimer je vzbudil po vsej domovini velikansko pozornost. S tem je namreč prelomil starodavno tradicijo, zakaj 2581 let ni šel noben japonski princ iz svoje domovine. Javno mnenje je bilo takrat, ko je potoval po Evropi, deljeno: nekateri so ga obsojali, drugi pa hvalili. Na svojem potovanju po Evropi pa je doživel marsikaj zanimivega in smešnega. Ko je v Parizu izbral v neki veliki trgovini nekaj predmetov, ki si jih je hotel kupiti za spomin, mu jih prodajalka ni hotela izročiti brez denarja. Svar je šla šele v redu naprej, ko je nekdo izmed cesarjevega spremstva pojasnil prodajalki, da ne sme noben član japonske kraljeve družine imeti denarja, niti se ga ne sme dotakniti. V Gibraltarju je pri neki dirki s konji tudi princ stavil — in dobil. Seveda so mu denar izplačali in sicer kar v roko. Z največjo naglico je princ vrgel kup bankovcev v naročje svojemu spremljevalcu samo zato, da ga denar ne bi onečastil. V tej navadi pa je prav jako lep nauk, ki dokazuje, da so Japonci tudi v svoji stari vzhodni kulturi že zdavnaj spoznali ničnost denarja.

Din 10.— in 10 minut prostega časa rabite! Za Din 10.— Vam posodimo izvrsten foto-aparat; v 10 minutah pa Vas naučimo fotografirati. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Američani varčujejo

Ameriški predsednik Hoover si je prostovoljno dal zmanjšati svojo plačo od 75.000 na 60.000 dolarjev na leto. Hkrati pa so tudi vsem ostalim članom kabineta, ki so imeli plače nad 15.000 dolarjev na leto, zmanjšali plače za 15%.

Iz Newyorka pa poročajo, da je newyorški župan Walker pozval vseh 147.000 mestnih uslužbencev, naj se prostovoljno odpovedo eni mesečni plači. Na ta način bodo silna bremena davkoplačevalcev nekoliko olajšana. Ker Newyork nujno rabi precejšnjo vsoto denarja, bi ta prostovoljna žrtev mestnih uslužbencev prihranila mestu 26 milijonov dolarjev. Svoj poziv zaključuje newyorški župan s prošnjo, naj vsi mestni uslužbenci hitro odgovore, če so pripravljeni sprejeti tako žrtev. V nasprotnem slučaju pa jim obljublja župan, da bo prisiljen moral reducirati vse plače za precej odstotkov.

Kriza in telefoniranje

V zadnjem letu je odpovedalo v Budimpešti 4532 naročnikov telefon. Med temi je bilo 816 trgovcev in 406 industrijev. 227 telefonov so odpovedale delniške družbe, 199 veletrgovci, 303 razni ravnatelji, 121 advokati, 89 zdravniki, 106 razne menze in 36 kavarne.

»Očka, zunaj stoji reven mož in ves čas kriči. Ali mu smem dati dinar?«

»Si že priden fant?« pravi oče in da sinku dinar. »Kaj pa vpije revež?«

»Malinov sladoled — dvojna porcija — en dinar!«

Oče prvega zrakoplova umrl

V Rio de Janeiru je te dni umrl znani Alber Santos Dumont v starosti 59 let. Dumont je zgradil prvi vodilni zrakoplov in se je prvi peljal v svojem zrakoplovu leta 1902 okrog Eilovega stolpa v Parizu. S to vožnjo je dobil takrat veliko nagrado za zrakoplovstvo. Nato se je posvetil gradnji letal in je leta 1906 že letel z letalom, v katerem je imel bencinski motor, 21 sekund po zraku. Še naslednje leto ga je posekal Farman, ki je letel 52 sekund. Dumont se je po teh svojih zrakoplovskih uspehih vrnil v Brazilijo, kjer se je tudi rodil, in živel tam kot eden najbogatejših posestnikov kavinah plantaž. Kljub temu se je še vedno zanimal za zrakoplovstvo in ostal eden najbolj znamenitih mož Južne Amerike.

Starter za olimpijske tekme v Los Angelesu. Za oficialnega starterja pri olimpijskih tekmah v Los Angelesu je bil določen Mr. J. W. Leslie. On bo dajal s strelji iz revolverja znak za vse tekme v Los Angelesu.

Pes rešil pastirja

V bližini Bistričke na Češkem je napadel pastirja medved. Medved je sicer napadel najprej ovco in jo je hotel odnesti. Pastir, ki je bil že v letih, pa je napadel medveda in psi ovčarji so mu pomagali. Pastir je udaril s svojo palico medveda večkrat po gobcu. Psi pa so se zagrizli medvedu v noge. Radi tega ee je medved razjezil, pustil ovco in se otresel psov. Pri tem je razparal enemu od psov trebuh, drugega pa je vrgel s tako silo od sebe, da je odletel več metrov proč v grmovje. Takoj nato pa je navallil medved na pastirja in ga pobil z nekaj udarci na tla. Ubogemu pastirju bi najbrž slaba predla, da se ni ponovno zakadil v medveda pes, ki je pritekel nepoškodovan iz grmovja. Pes je tako divjal, da se ga je medved ustrašil in zbežal nazaj v gozd.

Zmagovalec v stometerskem teku prihitel do cilja. 10,3 sekunde je rabil za 100 metrov.

»Prav dobro,« pravi eden izmed gledalcev. »Toda današnji zmagovalec bi moral videti mene, kako včasih letim zjutraj za avtobusom!«

Nočni čuvaj: »Prosim, pokličite me jutri zjutraj ob sedmih.«

Ceno bencina hočejo zvišati

Svetovna konferenca v Parizu

Incident radi bencina, ki je nenadoma pošel po vsej državi, je menda nastal radi povišanja carine na nafto, ker hočejo nekatere ameriške družbe izkrenati velikih množin bencina, ki se nahaja na ladjah v zemunskem pristanišču. Američani ne bi radi plačali carine, češ, da je bila uvedena v trenutku, ko so bile ladje s tovarom že na poti v Belgrad. Tudi stroge devizne odredbe ovirajo nabavo bencina.

V zadnjem času so na Francoskem za malenkost povišali ceno bencinu in sicer 50 centimov pri petih litrih. Truisti, ki kontrolirajo razprodajo bencina, je v podkrepitve povišanja cene navedel, da dela podjetje že osemnajst mesecev z izgubo. Vprašanje je seveda, ali je ta trditve francoske trditve resnične. Dejstvo je, da se je v letu 1931. svetovna produkcija nafte, ki se je v rokav prav majhnega števila ogromnih ameriških, angleških in holandskih trustov, po medsebojnem dogovoru skretila, da bi se cene bencina in drugih izdelkov iz nafte zopet dvignile.

Leta 1930. je znašala proizvodnja nafte 190.157.200 ton, lanske leto pa 189.869.151 ton. V večji meri sta povečali svojo proizvodnjo samo Rusija (od 19 milijonov ton na 22 milijonov ton) in Romunija (od 5.744.000 na 6.657.809). V Romuniji je namreč vlada znatno podprla domačo industrijo, ki ni pod kontrolo svetovnih trustov (Royal-Dutch i. dr.). Na drugi strani je Rusija povišala

proizvodnjo po svojem petletnem načrtu. Pritisk romunskega petroleja in ruskega se čedalje bolj čuti na svetovnem tržišču. To nikakor ne gre v račune svetovnih trustov, zato so nedavno sklicali konferenco glavnih pridobitnih podjetij v Parizu, ki se vedno zaseda. Glavni namen konference je, da bi se dosegel sporazum, na podlagi katerega bi se svetovna produkcija nafte znižala, kar bi omogočilo zvišanje cen. Angleške in holandske trditve bi se v tem pogledu takoj sporazumele, le Romunija in Rusija nočeta pristati na omejitev proizvodnje. Trditve Standard, Anglo-Persian, Royal-Dutch-Shell bi se glede svojih interesov v Romuniji tudi lahko sporazumele, toda samostojna romunska podjetja nočejo pristati na sporazum, dokler se tudi Rusi ne vdajo, ker se bojijo ruske konkurence. Posebno Romunija je na konferenci zastopana v velikem številu. Tako so odposlale svoje predstavnike v Pariz Zveza industrijev petroleja Astra Romana, Unirea, Concordia, Creditul Minier in Prahova. Podobna konferenca, ki je bila sklicana z istim namenom v New Yorku, se je razbila brez uspeha radi odpora Sovjetov. Na pariški konferenci niso Rusi baje tako nepopustljivi, samo svoje koncesije bi si dali radi dobro plačati. Točnih podatkov o poteku konference ni, ker so se vsi udeleženci pred potekom posvetovalni obvezali, da ne bodo o njenem poteku črhali besede.

Stanje Narodne banke

V času od 15. do 22. julija se stanje Narodne banke ni mnogo izpremenilo. Aktivna izkazuje 7.452.690,35 Din manj deviznih zalog in zmanjšanje raznih drugih aktiv za 39.705.408,76 Din. Samo v postavki kovanega denarja je nastala radi uvedbe 10-dinar. novcev v promet precejšnja izprememba, in sicer gre za povečanje 3.197.426,50 Din. V aktivno so poleg tega narasla posojila, in sicer v prvi vrsti na menico, za znesek 3.269.408,61 Din, ostale postavke v aktivu so ostale več ali manj neizpremenjene.

Pod pasivo se opaža zmanjšanje denarnega obteka, in sicer za znesek 99.062.875 Din. Na drugi strani so se obveze po vidu povečale za 75.838.620,75 Din. Radi novega kovanega denarja so se povečale namreč terjatve države, omenjeno povečanje izvira tudi iz povečanja žiro-računa. Povečale so se tudi obveze na termin za 13.600.000 Din, kakor tudi postavka »razne pasive« za 3.506.700,93 Din. Denarni obtok vse bančne obveze po vidu so znašale 22. julija skupno 5.435.586.344,21 Din. Skupno kritje obteka znaša 36,14%, kritje v zlatu 32,43%, to se pravi, da se je kritje za malenkost dvignilo (prej 36,12% in 32,29%).

Slaba reklama za »reklamo«

Na 16. strani nedeljskega »Jutra« si lahko pod bahaskim naslovom »Svojevrsno priznanje »Jutrovem« (torej ne Jutrovemu) oglašniku« našel faksimile »Naročilnice«, kakršno je upravništvo »Slovenca« razposlalo vsem svojim običajnim inasertom: to navado imajo vsi listi, med temi tudi »Jutro«, da bi s tiskanim obrazcem prihranili inasertom delo. Ako je res, kar je tiskano črno na belem v »Jutru«, je neko podjetje v Zagrebu vzelo v roke »Slovenčev« »Naročilnico«, prečrtalo označbo »Slovenec«, postavilo na to mesto »Jutro« in oglas poslalo »Jutru«, torej ne »Slovencu«. Gre za oglas v znesku 24 Din! Pomislite, kako hudo je moglo biti upravništvu »Slovenca« za oglas v znesku 24 Din! Danes lahko ugotovimo, da je upravništvo »Slovenca« že večkrat prejelo oglasno naročilo na »Jutrovi« obrazcih in vendar mu ni nikdar prišlo niti na misel, da bi dalo takšno naročilo natiskati v »Slovencu« in da bi na takšen način delalo »reklamo« za svoj list. Tudi konkurenca pozna svoje meje, konkurenca mora biti lojalna. »Slovenec« ne pojde v tem pogledu nikdar na pot nelojalne konkurence, ker da nekaj na svoje ime in je prepričan, da so tudi naše trditve presolidne, da bi na takšno reklamo kaj dale. Zato radi prepustimo »Jutru« to posebnost.

II. Velika razstava »Zivalcev« bo v času od 3. do 12. sept. t. l. na velesejmu v Ljubljani v paviljonu J, takoj pri glavnem vходу na desno.

Odbor vabi vse članstvo in ljubitelje reje malih živali, da se udeležijo razstave. Razstavlja samo člani društva »Zivalcev«. Član lahko postane vsakdo, kdor plača letno članarino 24 Din in 2 Din za člansko izkaznico s pravili.

Jesenska razstava »Zivalcev« bo nameščena v paviljonu J in bo urejena po skupinah. Takoj pri vходу bo književnost poleg kožuhovine in izdelkov iz usnja. Dalje bodo razstavljeni kuncin in bobri Nutrija, piščiki, mačke, morski prašički in bele miši. Zatem bo oddelek za predmete in razne vrste krmil, dalje bo videti kontrolna gnezda, napajalnike, umetne koldie, valilne aparate, orodje za kapunjenje, tehnične za jajca, stroje za mleto, kosti, žične kletke za ptice, jasi in kletke za kunce, škatle za prenos jaje in enodnevnih piščet. Dalje bo poseben oddelek domačih in tujih ptic. Zatem oddelek z golobi, grlicami, fazani, pavi itd. Končni oddelek je namenjen kokošim, ratam, gosem in puranom.

Razstavnina za perutnino in kunce znaša 10 dinarjev, za golobe, grlice itd. po 5 Din od kletke za ves čas razstave. Drugo po dogovoru. Društvo razpolaga samo s kletkami za perutnino, kunce in golobe. Za druge živali kot ribice, ptice, bobre »Nutrija« itd. si morajo preskrbeti sami kletke, odnošne posode. Hrano in snazjenje za časa razstave oskrbuje društvo. Prijavne pole naj pošljejo razstavljalci točno izpolnjene do 10. avgusta t. l. zaradi pravočasnega vpisa v velesejski katalog. Na prepozno došle prijave se odbor ne bo oziral. Od prodane živali obdrži društvo 10% od kupnine. Radi tega naj člani navedejo najnižjo prodajno ceno.

Živali namenjene za razstavo naj pošljejo članstvo v prostornih zabojih opremljenih s točnimi podatki o njih vsebini. Bolne in za razstavo neprimerne živali bo veterinar zavrnil. Zaboje za razstavnimi predmeti in živalmi je opremiti z označbo »razstavno blago« in nasloviti na Velesejem, Ljubljana, Gorenjski kolodvor. Vsakemu razstavljalcu brezplačno vrnejo razstavljeno blago po železnici.

Ljubljana v jesen, kulturna, gospodarska in tujsko-prometna razstava, se bo vršila letos od 3. do 12. septembra. Razstava bo imela tudi poseben industrijski in obrtni oddelek. Trditve, ki namenjajo na tej velesejski prireditvi razstavljalci, naj se čim prej prijavijo upravi velesejma v Ljubljani. Kile: Kupnje domače blago mora prodreti v vsako naše gospodinjstvo. Udeležba naših trdnj na velesejmu je najboljša in najučinkovitejša reklama za vse domače blago, kajti vsak naš velesejem privablja našim producentom nove kupce, nove odjemalce. Naj bi ne bilo producenta, ki ne bi znal prav oceniti te zanj tako važne funkcije velesejma.

† Joža Pogačar

Nismo mogli verjeti, da je resnična vest, ki se je z bliskovito naglico širila v ponedeljek zvečer: Joža se je ubil. Mrtev leži v Mestnem domu. Poln življenja in volje do dela je še v nedeljo zvečer razvijal načrte in pomagal delati, kako bi se čim boljše organiziral in izvedel nacionalni teniški turnir za prvenstvo Slovenije. Dobrih 24 ur po teh razgovorih je ležalo njegovo truplo na nosilnici v Mestnem domu.

Nesrečen slučaj je povzročil smrt enega naših najboljših sportnikov. Takoj po vojni, ko je zadostil vojaški dolžnosti, je vstopil v SK Ilirijo. Bil je prvi nogometni igralec, ki je zamenjal stare zvezdnike še iz predvojne dobe. Ko je igral Joža, je bilo moštvo Ilirije na višini, kakršne se danes ni doseglo. Toda njegova volja po udeleževanju ni bila zadovoljna samo z nogometom. Bil je med prvimi našimi smučarji. Prve rekorde v skokih je postavil Joža. Ko so iskali smučarske učitelje, je bil zopet Joža tisti, ki je z nekaterimi poučeval častnike v smučanju. V zadnjih letih je Joža igral tenis. Tudi tu je njegova izredna ambicija veliko ustvarila. Kjer koli je Joža zastavljal svoje sile, povsod je bilo opaziti velik napredek.

Nekaj, kar pogrešamo danes med mlajšo generacijo sportnikov, je odklonoval našega Joža. Gentleman, sportnik v pravem pomenu besede, vedno fair-player, to je bil Joža. Vselej vzor mlajšim. Težka je izguba, ki nam jo je prizadejala nenadna smrt draga nam Joža. Tovariši, s katerimi se je Joža boril za belo zelene barve, ga ne bodo nikdar pozabili. Naj mu bo lahka toliko ljubljena slovenska zemlja!

Plavalno prvenstvo

V borbi za plavalno prvenstvo. — Ima Ilirija izgleda? — Kaj piše splitska »Nova doba«?

V istem času, ko se bo vršila svetovna olimpijada v Los Angelesu, bomo imeli tudi značilne sportne dneve, ko se bodo pomerili vsi slovenski, hrvaški in srbski plavalni klube za naslov državnega prvenstva. Juniorske tekme se bodo vršile dne 30. in 31. t. m. v Ljubljani, seniorske 5., 6. in 7. avgusta v Splitu, skakalne pa 13. in 14. avg. v Karlovcu. Dolga leta so bile plavalne tekme domena Dalmatincev; odkar pa imamo v Ljubljani eno najlepših sportnih kopališč v Evropi, so naši plavalci toliko napredovali, da igrajo v državnem prvenstvu že nevarno vlogo. Čuli so se celo optimistični glasovi, da ima Ilirija izgleda za dragocen Petrinovičev pokal, ki ga brani že dve leti splitski SK Jadran in letos si ga bo najbrže končno vrnjel osvojil... Vendar vse kaže, da se Splitski bojujejo in bo zanimivo nekoliko ugibati o izidu plavalnih, skakalnih in waterpolo tekem. Položaj je kljub temu, da smo že sredi sezone, še vedno nejasen, zakaj dalmatinski in slovenski plavalci letos še niso medsebojno tekmovali, rezultatov z morja pa tudi ne moremo primerjati z našimi, ker na morju se izdatno lažje plava. Lani je bil prvak v seniorskem plavanju SK Jadran (Split) v juniorskem SK Victoria (Sušak), Ilirija pa je zasedla obe drugi mesti, kajti Victoria v seniorskem plavanju ni nastopila. Letos bo položaj drugačen; izborne Victorijanske so letos po večini »prehodne«, to se pravi, da smejo tekmovali najprej kot juniorko, nato pa kot seniorke. S tem bodo izvojevali svojemu klubu toliko točk, da bo Ilirija — kljub lepemu napredku padla najbrže na tretje mesto. Možno pa je, da si priborijo ilirijanski juniorji prvo mesto in če bodo splitski tretji, tedaj bomo v plavanju po točkah enaki.

V tem slučaju bo odločil waterpolo! Prvo mesto bo pripadlo Jugovcem (Dubrovnik), drugo Jadranom — in tretje? Lani so ga imeli Ilirijani in sicer po srečni zmagi nad Bobom (Belgrad), letos pa poseže vmes Victoria, ki lani ni nastopila. Victorijanci so v prav dobri formi, proti Dunajčanom so celo dosegli boljši rezultat od Ilirjanov, katerim bodo trd oreh. Naš juniorski waterpolo še ni igral v državnem prvenstvu in nastopi letos prvič. Moštvo je krepko in borbeno, zato pričakujemo, da se bodo častno borili za drugo mesto.

Skoda, da prinesejo skoki tako malo točk; prvenstvo v skokih jih je »vredno« 13, v waterpolu 20, v plavanju 39! Tako bo zelo težko kriti izgubo točk v waterpolu s skoki, pri katerih računa Ilirija s prvenstvom. Tak bi bil naš proračun, o katerem priznamo, da je optimističen, vendar pa ne izključuje zmago. Veliko bo še odvisno od tega, da nastopi Ilirija prav z vsemi močmi in da se bo vsak posameznik zavedal, da se bori za čast svojega kluba, za čast bele Ljubljane, v ponos vsem Slovencem!

KAKO MISLIJO V SPLITU?

Naš optimizem jim vsekakor ni všeč! V splitski »Novi Dobi« je izšel pred kratkim članek, v katerem piše nekdo o »željah drugih klubov in to v takem tonu, da se smatra kot grešno in domisljavo, če se je odločil tudi ta ali oni klub boriti se za prvenstvo. Naše želje« opisuje dopisnik zelo pretirano: »Oni aspirirajo »samoc na juniorsko plavalno prvenstvo, na dvojne prvenstev v skokih, na izvrštem plasman v waterpolu in na drugo mesto v seniorskem plavanju. Njihove želje so »skromne« in želimo, da se jim popolnoma uresničijo.« Na podoben način govori članek o Jugovcih, katerim prav tako zameri, da računajo s prvenstvom v waterpolu! Tako pisanje ni sportno, kaže pa, da bo v Splitu silno vroče...! To so okusili lani Nadjari in letos tudi Dunajčani, ki so bili s splitskimi sodniki skrajno nezadovoljni. Upamo, da bo zastavila letos jugoslov. plavalna zveza svojo avtoriteto, da bodo tekme rešile sportne in samo sportne!

Kaj mislijo v Splitu o svojem klubu Jadranu? »Za borbo se je odlično pripravil in boril se bo do onemoglosti. Mi verujemo čvrsto, da bo večkratni državni prvak, branilec največje trofeje jugoslov. plavačev, zmagovalac na mednarodnih tekmah, vložil vse v to težko borbo. Verujemo, da bo klub, ki je proslavil naše mesto, tudi izven mej naše domovine, osvetlil svoje lice na teh velikih tekmah jugoslov. plavačev. Split gleda v njih svoje najboljšje reprezentante in — verujemo, da nas bodo dostojno reprezentirali.«

In česa pričakujemo od Ilirjanov? Da gredo naprej, leto za letom, da vztrajajo pri optimizmu, da stremijo po zmagi, — akoravno je morda še daleč!

Mednar. kolesarske dirke na Jesenicah

Kolesarsko društvo »Zarja« priredi v nedeljo na Jesenicah veliko mednarodno dirko na 180 km dolgi progi. Start in cilj dirke bo pred kolodvorom. Agilno kolesarsko društvo je pridobilo za nastop najboljšje dirkače iz države. Prišli bodo tudi tekmovalci z Dunaja in iz Gradca. Vendar vse prijave še niso zaključene in bo najbrže nedeljska tekma ena največjih prireditvev v državi. Na tako dolgi progi letos kolesarji še niso nastopili. Mednarodni dirk pa že več let ni bilo. Ker so ceste po Gorenjskem prav lepe, bodo gotovo doseženi dobri rezultati.

Razmah kajak-sporta

Prvi uspeh beležijo naši kajakaši, pionirji tega nedvomno najlepšega in najzdravejšega sporta pri nas. Dolgo vrsto let so samevali na naših planinskih vodah, občudovali prirodo in si jeklenili mišice in voljo. Le redki posamezniki so mogli opazovati njih neverjetno smelost in veliko rutino, s katero so veslali ti čolnarji po divji strugi Save. Letos pa hočejo pokazati tudi širši javnosti, da je nastopil čas, ko sme tudi Kajak-sport pri nas z vso upravičenostjo stopiti v ospredje in zasedati mesto, ki mu med letnimi sporti tudi pripada. Turisti in kopanju hoče podati roko in postati njima enakovredni član. Vse to je v inozemstvu dosegel že pred leti.

Kajak kluba Ljubljana in Zagreb nam sporočata o regati za državno prvenstvo, ki se ima izvesti v prvi polovici avgusta in sicer na divji vodi skozi savsko sotesko od postaje Sava do Hrastnika. Prireditelj obeta postati vsled prirodno zanimive soteske in besneče Save, ki se preliva med nešteti skalami, drobi in lomi vse, kar priplava po njej, sportni dogodek prvega reda. Z gotovostjo lahko trdimo, da bo ta prireditvev najzanimivejša sportna prireditvev v letošnjem poletju. Nekaj absolutno novega, borba jeklene volje in silne smelosti z visokimi valovi, ki butajo ob pečevje, bo nedvomno privabila nešteto gledalcev, ki bodo lahko iz neposredne bližine opazovali potek cele prireditve. Proga je iz propagandnih ozirov izbrana baš tako, da je po vsej svoji dolžini — 18 km — dostopna javnosti. Lepa pešpot vodi skozi celo sotesko visoko nad valovito in vrtnčasto Savo. Gotovo največ gledalcev pa bodo imeli tekmovalci na sektorju pri gradu Prusnik, kjer se Sava preliva med nešteti skalami, buči in se peni, da ne sliši svojega lastnega glasu. Baš na tem mestu je sredi Save oteček, ki bo ob ugodnem stanju vode dostopen po zaslini brvi čez splavarski kanal, vsej javnosti in s katerega bo mogoče vse detajle te borbe opazovati iz neposredne bližine.

Ze danes opazujemo vse izletnike in turiste kakor tudi sportnike in posebno še foto-amaterje, da takrat pohite v Zasavje in združijo svoj izlet po Savski soteski z ogledom omenjene sportne prireditve, ki je prva v državi in, kar se sportnega užitka tiče, nedvomno tudi edinstvena v letošnjem poletju. Točen datum, časovne prilike, v katerih se bo ta borba za ponosni naslov državnega prvaka vršila, se bodo še pravočasno objavile.

Varčevanje v kočah SPD

Ljubljana, 25. julija.

Prejeli smo:

Slovensko planinsko društvo je letos uvedlo nekaj zelo važnih sprememb v gospodarjenju v naših planinskih kočah. Sicer je znano, da SPD radi velikih investicij, ki so jih zahtevale zadnje zgradbe koč in domov po naših planinah in izletniških kočah, ni v denarnem oziru v najprijetnejšem položaju. Prav tako razumemo, če skuša SPD varčevati na vseh koncih in krajih in tako zmanjšati velik dolg, ki žre s svojimi obrestmi sedaj na vsem gospodarstvu SPD. Vendar se nam zdi, da so nekateri ukrepi, ki jih je SPD letos prvič uveljavila, skromno rešeno, vsaj neumestni, če ne rečemo, naravnost škodljivi tujskemu prometu in razvoju turizma pri nas.

Dva momenta sta, ki ju človek najprej zazapi pri spremembah v gospodarstvu SPD. Prvič delno podražanje življenjskih potrebščin v kočah in drugič podražanje najskromnejših prenočišč (prispevek 2 Din za ono nepotrebno pisarenje, preden ležeš v posteljo... Tega seveda SPD ni samo krivo, tak je predpis. Skoduje pa to SPD vendarle.) SPD je uvedlo za vse obiskovalce svojih koč poleg reševalne pristojbine še novo takso za tako zvani »gradbeni fond«. Je to sicer lepo, da skuša SPD dobiti od vsakega obiskovalca takso 1 Din za kritje gradbenih stroškov, vendar je prav sedaj za to najmanj primeren čas. Če so se nekatera podjetja SPD slabo obnesla, bi bilo pravilno, da nosijo žrtve vsaj v pretežni večini samo tisti, ki se poslužujejo ugodnosti v teh, recimo, deficitnih domovih.

Zanimiva je tudi taksa za poškodbeni fond. Iz zadnjega računskega zaključka je jasno razvidno, da so bili lani dohodki poškodbenega fonda večji, kakor pa stroški za vse reševalne ekspedicije. To bi bilo torej v redu. Vsak turist je gotovo rad pripravljen žrtvovati dinar za tovariša v nesreči, ni pa prav, da SPD zahteva po najnovejšem sklepu od svojcev oziroma staršev ponesrečenca, da se obvežejo, da bodo krili vse stroške, ki bodo nastali z reševanjem. Šalj vendar ne misli SPD ponesrečenca, ki nima premožnih staršev ali svojcev, pustiti radi tega brez rešitve v gorah! Zgodil se je celo slučaj, da je dobil po rešitvi nadnadno neki Nemeec, stanujoč v Gradcu, račun za vse reševalne stroške od SPD. Bil je ogorčen in nemški Alpenverein je baje pisal lepo pismo SPD, češ da kaj takega na vsem svetu ni nikjer v navadi. Nesreča v planinah se lahko zgodi po krivdi turista ali pa tudi brez njegove krivde. Zato nikakor ni prav, da se pred začetkom reševanja rešujoči denarna vprašanja reševalne ekspedicije, za katero prispeva že itak vsi člani SPD. Kakor smo čuli, po najnovejšem odloku tudi reševalci ne dobe nobenih okrepilj po kočah na račun SPD, kadar se vrnejo z reševalne ekspedicije, ampak morajo vse plačati prav tako iz lastnega žepa, kakor da bi bili navadni turisti-člani SPD. Tudi to brez dvoma ni prav.

Z letošnjim letom so se tudi podražile rjuhe za skupna ležišča. Oskrbniki pa so izgubili denarje na razsvetljavi in milo. Izkupek od rjuh dobi SPD, milo za pranje rjuh pa mora kupiti odslej oskrbnik sam, kljub temu, da je vse njegov zaslužek, ki ga ima, samo pri prodaji jedil. To ni gospodarsko koristno, kajti s tem bodo oskrbniki sami prisiljeni, da bodo skušali čimveč zaslužiti pri edinem viru, namreč hrani in to gotovo ne bo v korist razvoju naše turizma. — Izšla je nadalje nova odločba, da sme oskrbnik nakazati nečlanom SPD šele po osmih zvečer ležišč, ki so še ostala na razpolago. Prednost imajo namreč člani SPD in to je prav; saj je pri Nemcih prav tako. Če pa pomislimo, da je letos padel obisk naših planinskih koč za tretjino, kar je gotovo nepričakovano veliko, potem se moramo bati, da bo ta odločba razvoju naše turizma pri v sedanjem času mnogo škodovala. Predlagali bi, da naj ta sklep velja le za domačine Slovence, izjema pa naj se nepravi v teh slučajih za tujce, tako Hrvače, Srbe in inozemce. Gotovo bi marsikdo od teh takrat, ko je na planinah, rad plačal malenkostno članarino SPD, če bo pa doživel kaka razočaranja, se je pa bati, da ga nikdar več ne bo k nam in da se zato tudi ne bo vpisal v SPD. Prav gotovo je znamenje časa, da naleti danes turist v bližini planinskih koč na vedno več šotorov in bivakov, v katerih zlasti naša učeta se mladina prebiva samo zato, da si prihrani stroške v kočah. To pa je nevaren začetek, ki utegne uničiti rentabilnost mnogih naših koč, zlasti še sedaj, ko vsak pretehta dinar, preden ga izda. Zato bi bilo prav, da SPD nekatere svojih sklepov vsaj deloma popravi.

900.000 Din za nabavo semen. Belgrad, 26. julija. AA. V svrhu izboljšanja kakovosti jarih posevkov, kakor lanu, konoplje, bombaža, krompirja, turšice, ovsa, pivovarskega ječmena, ajde in semena rastlin za krmo, ter za zvečanje konkurenčnosti s tujimi tržišči je kmetijsko ministarstvo v sporazumu z ministrskim svetom dovolilo, da se iz proračuna državne kmetijske zakladnice kmetijskega ministarstva za leto 1932-33 izda podpora 900.000 Din za nabavo semen jarih posevkov. Vsa ta vsota se razdeli med poljedelce kot posojilo na leto dni preko kr. banknih uprav, in sicer takole: 1. po upravi donavske banovine 140.000 Din, 2. savske banovine 100.000 Din, 3. drinske banovine 100 tisoč Din, 4. vardarske banovine 50 tisoč Din, 5. moravske banovine 100 tisoč Din, 6. zetske banovine 160 tisoč Din, 7. vrbaske banovine 100 tisoč Din, 8. dravske banovine 100 tisoč Din, 9. primorske banovine 50 tisoč Din.

Optimizem v Ameriki. V zadnjem času se je polastil ameriških pridobitnih in finančnih krogov sploh precejšen optimizem, ki so ga ugotovile tudi borze. Dolar je namreč v zadnjem času zelo čvrst. Ta preokret je bolj psihološkega značaja, a je kljub temu velike važnosti, ker kaže, da je ameriška javnost prestala hudo duševno krizo, ki bi lahko imela katastrofalne posledice za vse gospodarstvo. Američani so zopet dobili zaupanje vase. V ostalem se je tudi obtok zlata skoraj ustavil. Cene poljskih pridevkov so se dvignile in tudi industriji napovedujejo boljše čase, ki bodo nastopili menda že v jeseni. V prodaji na drobno se prodaja nekaterih blaga mnogo več, kakor prejšnje mesece. To naj bi bilo znamenje, da se je kupna moč Američanov dvignila.

Borza

Denar

26. julija.

Berlin se je zopet okrepil, prav tako New York. Tudi lira je nehala padati. Francoski frank je nekoliko šibkejši, v ostalem nikakšne izpremembe. Ljubljana. Amsterdam 2270.15—2281.51, Berlin 1337.27—1348.07, Bruselj 781.30—785.24, Curih 1067.35—1102.85, London 200.18—201.78, New York 5618.38—5646.64, Pariz 220.87—221.99, Trst 287.02—289.42.

Promet na zagrebški borzi je znašal. 7% Bler 2000, Volja škoda 100.000. Skupni promet brez kompenzacij Din 277.000.—

Curih. Pariz 20.1275, London 18.2650, New York 513.87, Bruselj 71.20, Milan 26.1850, Madrid 41.20, Amsterdam 206.60, Berlin 122.05, Stockholm 93.65, Oslo 91.40, Kopenhagen 98.20, Sofija 3.70, Praga 15.20, Varšava 57.60, Atene 3.30, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.06, Helsingfors 7.78.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 8% Bler. pos. 42 bl. 7% Bler. pos. 40 bl. Stavba 40 den., Ruše 125 den.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 47 denar, Volja škoda kasa 191—194, 192, julij 190—193, avgust 188—190, december 184—188, 4% agrarne obveznice 23 denar, 7% Bler. pos. kasa 39.50—40.25, 40, 8% Bler. pos. kasa 41—41.25, 7% posojilo hipot. banke 41 denar, 6% Beglučke obveznice 38.50—35, Narodna banka 8950 denar, Agrarna priv. banka 204—208.

Belgrad. 7% drž. inv. pos. 49.50—51, 4% agrar. obveznice 24, 6% Beglučke obveznice 34.50—35, (34.75—39), Volja škoda promt 190—201, 190, 198, 192, 7% Bler. pos. 39.50, 7% pos. Drž. Hip. banke 42 den., Agrarna priv. banka 208—209, (209—207).

Dunaj. Don. sav. jadr. 56.25, Živno 54, Alpine 8.45, Trboveljska 18.0.

Žitni trg

Položaj je ostal v glavnem neizpremenjen. — Glede kakovosti pšenice so zadnja poročila nekoliko boljša, tako že ponujajo danes pšenice težko 76, 77 in tudi 78 kg. Cene so se ustabile. V splošnem je veliko mrtvilo vseh vrst žita. Nova pšenica se prodaja po 137—140, stara 150—155, koruza 125—127.50, ječmen 67 kg 130—132.50, franko nakladna postaja v Bački.

Živina

Kranjski živinski sojem dne 25. julija. Na trg so prignali 84 volov, 3 bika, 25 krav, 3 telice, 2 telet in 182 prašičev. — Cena za kg voli: I. vrste 5 Din, II. vrste 4 Din, III. vrste 3.50 Din; krave: I. vrste 3.50 Din, II. vrste 3 Din, III. vrste 2.50 Din; biki 3 Din; telice 3 Din; teleta 6 Din; pi-tani prašiči 7 Din; za rejo 200 Din par.

Dunajski prašičji sojem. (Poročilo trditve Eduard Saborsky & Com., Dunaj). Prignanih je bilo 7570 pršutarjev, 3112 špeharjev, iz Jugoslavije 2759, Špeharji I. 1.68—1.72, najboljši 1.73, II. 1.64—1.66, kmetijski 1.62—1.72, pršutarji 1.45—1.60, najboljši 1.85—2.02. Tendence: ob zaključku cene povprečno za 2—3 groša nižje. Špeharji za 8 grošev cenejši.

OTOMANE

Couch sofe, divane, spalne fotelje, peresnice, žimnice, zložljive postelje, mreže, ter vza tapetniška dela izvršuje najceneje

F. SAJOVIC, LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 6.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službožobe

Vsaka beseda 1 Din

Vrtnarski pomočnik
dobro izveščen v gojenju gob — se takoj sprejme Hirsche, dipl. umetni vrtnar, Subotica, poštni predal 26. (b)

Nakupovalce

za jabolka, vpeljane, išče večja izvozna trdka. — Ponudbe na upravo »Slovenca« 10.814 na upravo »Slovenca«. (b)

Tiskar. poslovođjo

mlajšega, z lastno strojno pripravo za boljša dela, več poslovanja v stavnicah in knjigovodstvu, z znanjem hrvatskega in nemškega jezika, išče Tiskar. Eugena Sekler, Osijek, Desetična ulica 5. V ponudbi je navesti starost, bivanje, državljanstvo in vojaške obveznosti, izobrazbo in pripravo, doseganje kondicije in plačilne zahteve. (b)

Duhovnik

ki želi pomagati župniku na Hrvatskem, naj se javi: Župni urad Vinagora, p. Desinič. (b)

Modistinjo

samostojno, sprejemem takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Modistinjo« 10.992. (b)

Službenstvo

Vsaka beseda 1 Din

Dober hlapec
vščen vsega kmetijskega dela išče službo za takoj. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice. (a)

Gospodična

36 let, trg. obitelji, želi mesto gospodinje pri dobru gospodarju. — Je varčna, poštna, izpopolnjena v splošnem gospodinjstvu. Cenj. ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Značajna« 10.979. (a)

Ugodna prilika

za nakup večstanovanjske hiše v ljubljanski okolici. Pojasnila daje Realitetna pisarna Grašek, Ljubljana, Kolodvorska 24. (p)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Enosobno stanovanje
oddam v Zeleni jami, Tovarniška ulica 21. (c)

Stanovanje

parketirani sobi, kabinet, predsoba, kuhinja, pralnica i. t. d., vse pod enim ključem, 10 min. od stare remize, oddam s septembrom. — Naslov v upravi »Slovenca« 10.951. (c)

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in kabineta oddam. Večna pot 17. Področnik. (c)

Stanovanje

dvosobno, lepo, se odda: Beograjska ulica 50 (Mladinsko predmestje) — Maribor. (c)

Dve stanovanji

dveh sob in pritliklin, v novi hiši nasproti Dolenjskega kolodvora oddamo za 1. avgust. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.993. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda. Lampetova ulica št. 13, Trnovo. (c)

Prazna soba

v novi vili na Mirju, blizu obrtne šole, se takoj odda. Pojasnila v upravi »Slovenca« št. 9000. (s)

Sobo

čisto, solnčno, oddam solnčnemu gospodarju ali gospodini. Ilirska ulica 19, I. nadst. (s)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32

Naprodaj

dobro ohranjena galerija za trgovino ter več rolet. Vprašati je v trgovini I. Strejanšek, Pred Skofijo št. 21, Ljubljana. (l)

Malinovec

pristen, naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska c. 6

Milostljlval

Iz novo dospele zaloge kožuhovine si nabavite po najnovejših modelih v polnem času mnogo ceneje fin krznen plašč. Plačljivo šele jeseni. Popravila kožuhovine v predsezoni še za polovično ceno. Plačljivo jeseni pri prevzemu. L. Rot, Mesni trg 9, Ljubljana. (r)

Puhasto perje

čisto, dohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosle po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82, Kemična čistilnica perla. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. (l)

PRESELITVE

izvršuje hitro in najceneje »Export« k. d. Metelkova ulica št. 5. Telefon 21-17. (l)

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje »K. naci Narobe« Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) (l)

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Obrt

Vsaka beseda 1 Din

Nakup in prodaja vreč ter jute
A. Grebenc
Dunajska 36

VELIKA IZBIRA

J. LAH MARIBOR

Posteljne žične vloge
v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu tvrdka Pavel Strgulc Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13. Zahtevajte brezplačni cenik! (l)

Vrtne stole

zložljive, proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (l)

Mlinarji!

R. prosa, ajde to letnega kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 2a. Veletrgovina žita in moko. (l)

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Širite »Slovenca«!

DRVA

Trgovina s kurivom Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon 2951

PREMOG

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (p)

Štedilnik

železen, srednje velikosti dobro ohranjen - kupim. Skrabar, Domžale. (k)

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Parcela
ca. 600 m² pri Sv. Križu izven mestnega rajona - naprodaj po 26 Din m². Električna na parceli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.977. (p)

Hiša ob Tržaški cesti

na Viču, s hlevom, gospodarskim poslopjem in velikim vrtom, pripravna za vsako obrt, ugodno naprodaj. — Pojasnila daje društvo posestnikov, Salsendrova 6, Ljubljana. (p)

Nova vila

z dvema dvosobnima stanovanjima se proda pod ugodnimi pogoji. Vipavska ulica 8, Kozlezijska. (p)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Holandski izseljenec

želi kupiti v bližini mesta ali industrijskega kraja hišo z malim posestvom. Plača takoj v gotovini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 10.990. (p)

Zasluzek

Vsaka beseda 1 Din

10.000 Din mesečno
lahko vsak zasluži! Javite Vaš naslov na upravo »Slovenca« pod »Sigurno« 10.959. (z)

Za počitnice

rabite hitro izvršen entel, ažur, monogram, okraske za obleke in perilo. Takoj jih dobite pri tvrdki

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Strukelj

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Rešite se dolgov

postavite si lasten dom z brezobrestnim posojilom »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15 a. (d)

Posojilo

40.000 Din iščem na novo hišo v Ljubljani proti dobrim obrestim. Vzamem tudi hranilno knjižico. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Denar« št. 10.975. (d)

Naročajte SLOVENCA

najcenejši slovenski dnevnik

POSJOJILNICA IN HRANILNICA V ROVTAH sporoča, da je umrl njen ustanovitelj in ves čas od ustanovitve njen načelnik, gospod

JURCA IVAN

posestnik v Rovtah 33

Možu molitve, dela in ljubezni do bližnjega bo časten spomin. Rovte, dne 26. julija 1932.

Reprezentacija Royal Exchange Assurance v Ljubljani javlja pretužno vest, da se je v ponedeljek, dne 25. t. m. popoldne smrtno ponesrečil njen dolgoletni sodelavec, gospod

JOŽA POGAČAR

ravnatelj

Neusmiljena smrt je nenadoma iztrgala iz naše srede dobrega sodelavca, prijatelja in tovariša, kateremu bomo ohranili trajen spomin.

Ljubljana, dne 26. julija 1932.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

93

A ta edina beseda — umreti — je v njem prebudila odpor, namesto, da bi ga bila omalodušila. »Ne, nočem...« Ni hotel umreti, ni hotel! Napel je misli, stisnil pesti in skušal umeti, kje je. A nikjer ničesar, na čemer bi bil mogel to spoznati. Granate so grmele po svojih tirih prek gozda ali pa udarjale čisto blizu v tla in dvigale prst pred obličjem spečih mrličev. Ali so bili to nemški ali francoski izstrelki?... Določno je slišal ogenj iz pušk ob robu gozda, a tudi po tem se ni mogel spoznati. Ali smo napredovali? Ali so švabi gozd znova zavzeli?... Odgovora ni mogel najti. Samo njegov strah je še živel v tem okrnjenem gozdu med temi brezčutnimi spavci, ki jih je ves strah zapustil.

Proti večeru je topniški ogenj ipak opešal; mrzel veter se je plazil po gozdu, dišalo je po dežju in noge so na vlažnih tleh zledenevale. Strah se je bližal, črn ko noč.

Tedaj se mu je zazdelo, da sliši prasketati suho vejave. Siloma se je dvignil na komolec in zaklical: »Semkaj... Ranjenec...«

Nihče ni odgovoril, nič se ni genilo. Napor ga je izčrpal in ječ je padel nazaj. Rana ga je vedno huje mučila, mu trapila prsi, drob, hrbenico, celo telo. V vročini omotici je blebetal:

»Saj se ne bom več genil... prisegam, da se ne bom genil, samo ne mučite me tako.«

In da bi omečil Mojstra, ki mu je naložil toliko

trpljenje, je negibno obležal, zaprl veke, prsti so se zarili v zmrznjena tla.

Krutost bolečine je polagoma popustila in v njegovi bučči glavi se je zbudila nova misel. »Ne smem ležati tako nepremično... Če se onesvestim, me ne bodo videli in pustili me bodo tu umreti. Vzdigniti se moram, klicati.«

Prevzela ga je trma in sklenil je: »Grem, naslonim se na kako deblo in obvežem... Če pridejo potem vojaki, bom zaklical... Moram... Za kožo mi gre...«

Doslej se še ni bil upal dotekniti rane, bal se je tega, in njegova roka se je izogibala trebuha, da ne bi čutil ne spoznal.

»Krvavenje je moralo prenehati,« je preudarjal, »kri ne teče več. Sedaj se obvežem.«

Stisnil je zobe, da bi zadušil krič, ki se mu je od bolečin vzdignil v grlo, se mukoma dvignil, vlekel par korakov in se sesedel, s hrbtom oprt ob deblo. Pri tem se je rana znova razbolela, v križu ga je peko in bodlo, v žilah je vrela kri. Dovolil si je trenutek počitka in zatisnil oči: zdelo se mu je, da je sedaj že nekaj storil za svojo rešitev.

Vzel je iz nabojnice obvezni zavojček in raztrgal ovoj. Sedaj je moral najti svojo rano, se je dotakniti. Roka je ponovno zdrsla proti trebuhu, a še vedno jo okleval, in si upal. Slednjič se je siloma premagal in s pripravljenimi obvezni odločno segel proti rani. Bilo je nad levimi dimljami. Plašč je bil raztrgan in pod plaho tipajočimi prsti ni čutil drugega kakor neko lepko stvar.

Počasi, da ne bi vzbudil bolečin, je odpel pas, suknjo in hlače, nato pa skušal odstraniti srajco. To

je bilo strašno, kakor da si trga drobovje in meso... Izmučen je prenehal, roka mu je obležala na goli koži. Čutil je, kako mu nekaj toplo in mehko teče prek prstov. Tedaj je prestrašen položil cel zavojček, nerazvit, na rano, da bi ustavil kri. Tudi ovoj iz hodničnega platna je pritisnil na rano, potem še žepni robec, in da bi vse skupaj bolje pritrdil na krvavečo rano, si je zapel hlače; v križu mu je divjala blazna bolečina.

Naposled so ga zapustile moči, roke so zdrsele nizdol, glava je omahnila nazaj; ves se je pogreznil v bolečino. Dihal je sunkoma, hropel je. Tema je padla v njegov pogled, ga zalila. Na ledenem telesu je žarela v vročici bučča glava in mrzli nočni veter ni mogel ohladiti njegovega čela. Par velikih, težkih kapelj dežja mu je padlo v obraz in mu neskončno dobro delo. Tako bi bil hotel ostati, dokler ne bi prišli saniteji.

Pod nabijajočimi sencami so se vročeno podile misli. Ne, ne bo jih ponj... Za kazen. Zakaj pa sam ni bil šel po ranjenca, sinoči?... Saj je bil vendar klical vso noč. To mu bo za kazen; tudi njega puste umreti...

Vedno je mislil na tega človeka, ki je bil vpil vso noč v zapuščenih teminah. To je ležalo na njem kakor mora. Bledel je, si dejal:

»Če mi uspe, da ne bom več mislil nanj, sem rešen... Ta mi brani, da bi ostal živ... Ne smem več...«

In ponavljal si je: »Hočem... hočem...« a glas mu je bil brez moči, kakor če jokajoče dete s solzami uspeva svojo bol.

Siromaštvo papirniškega delavstva

Goričane, 26. julija.

Tukajšnje delovno ljudstvo je imelo največje nade in upe še pred leti, da bo podjetje združenih papirnic razširilo svoje obrate v Goričanih, saj je tu tako ugoden teren. Tovarna ima dovolj lastnega zemljišča, svoj železniški tir, vodno in električno moč, kar vse nudi pogoj za povečanje obratov. To je menda podjetje tudi nameravalo. Seveda bi bilo to tudi v interesu delavstva. Znano je, da mora tovarna surovine, celuloze in lesovino celo uvažati. Ko pa je pred leti tovarno delno uničil požar, so ti upi omedleli; ob nastopu sedanje krize pa docela ugasnili.

Ze lani je bilo večje število delavstva odpuščenega, v letošnji krizi pa je bilo tudi ostalo delavstvo po dvakrat na daljšem dopustu. Pred tednom dni pa so bili vsi odpuščeni po 14 dnevem roku. Danes že samevaajo množična poslopja. Ne slišiš več ropota strojev, ne življaja sirene, ne vidiš več veselih obrazov domačinov.

Res je, da je nekaj odpuščenih delavcev, ki imajo kako njiivo in lastno kočjo ali rede kravico. Ti bodo imeli sedaj vsaj nekaj dela doma. To pa bi bilo tudi opravljeno, če bi bili v tovarni. Kaj bo

pa na zimo? Ravno ti bajtarji bodo vsaj pri nas največji reveži, ker vsak vidi njih mali imetek, ki ga sicer ne morejo pojesti, odjedel pa jim bo ovent, podporo in črtani so iz evidence brezposelnih delavcev. V javnosti je malo slišati o brezposelnih papirničarjih. So brezposelni rudarji, kovinarji, tekstilni delavci. O teh pišejo časopisi in javnost govori. Na borzi dela so znani, delavska zbornica in banska uprava se potegujeta zanje. O papirničarjih pa smo nekje čitali, da ti niso v potrebi in brez posla, dasiravno že eno leto prenašamo to breme. Tako nam tudi tovariši iz Vevč sporočajo, da so tam več doma ko v tovarni. Družba pa, ki ima letos, kakor smo slišali, 16 milijonov dobička, je letos razdelila od tega bilančno nagrado po 80 Din. na delavca, skupno 36 tisoč Din (uradniki tu niso všteti, ker ti so dobili nekateri do 20 tisoč Din). Vsak delavec pa je družbi povprečno dal zaslužiti skozi leto dni tudi 36 tisoč Din, prejel pa jih je na plači le kakih 12 tisoč. Ali bi ne mogla ta družba sedaj nekoliko utrpeti, nekoliko odstopiti v korist brezposelnega delavca in mu vsaj na zimo pomagati, da se preživi? Tudi papirničar je brezposeln in vreden podpore!

V Prlekiji divjala toča

Bočkovci, 24. julija.

Pasji dnevi, o katerih že ljudski pregovor pravi, da nosijo točo, so nas obiskali takoj s pričetkom 23. julija z neurjem in točo, kakor je v nekaterih krajih Prlekije še ne pomnijo. Kar štiri župnije: Polensak, Sv. Lovrene v Slov. goricah, Sv. Tomaž pri Ormožu in Malo Nedeljo je zadel ta šiba božja ter napravila ogromno škodo po poljih, sadonosnikih in vinogradih, katere je temeljito oklestila.

Ves dopoldan se je pripravljalo k nevihti, popoldne proti peti pa je jelo vreti v ozračju, da se je ljudi polastila groza. Kar na suhem se je nato vsula toča ter padala kakih 20 minut, debela kot orehi. Sreča je bila, da ni bilo viharja, ki bi ledena zrna še z večjo silo zabijala.

Zalostno je bilo po nevihti gledati polja in sadonosnike. Kruza vsa seofrana, krompir in povrtnina zbita v tla. K sreči so ljudje že spravili žito, ker bi ga drugače toča omatlila na njivi. Posebno je ljudi prizadelo škoda na sadju. Od obile sadne letine, ki je tako lepo kazala, so si ljudje letos obetali nekoliko zboljšanja, sedaj pa je toča uničila vse upe. Kar ni zbita z drevesa, je tako

obtočeno, da ne bo za trgovino. Hudo je tudi po vinogradih.

Zanimivo je, kako je neurje divjalo v razmeroma ozkem pasu, kakor je plul usodepoln oblak, iz katerega se je sipalo ledeno zrnje. Najbolj so prizadeti bratislavski zasadi, Lešnjakovec, Ruemanci, Senčak, Novi vrh, Moravci in Moravski vrh.

Silna toča v Srbiji

Belgrad, 25. julija.

Zadnje dni je toča po Srbiji napravila ogromno škodo. Samo v moravski banovini je potokla posevke v 17 okrajih. Tudi okrog Čačka je divjala toča, posebno hudo je bilo 23. t. m. v občini Preljina. Poročajo, da je tam 23. t. m. najprvo počela padati kakor lešniki debela toča. Naenkrat pa se je usula, kakor bi jo bil iz skafu stresel, debela ko pest. Padala je v 3 km visokem pasu ob toku rečice Ceme-nica proti Kragujevcu. Razume se, da je vse zbito v tla tam, kjer je padala. Pobila je tudi nekaj živine in ranila več ljudi in pobila mnogo šip na oknih.

Kmetje pripovedujejo, da jo je v vasi Preljina nasulo za pol metra na debelo. Verjetno pa je, da je bilo to pod kapom. Škodo so že cenili na 4 milijone dinarjev.

Strašen vihar na morju

Dve ladji potopljeni — Trije ljudje utonili — Toča v Dalmaciji

Split, 25. jul.

Včeraj zjutraj okrog 5 je v okolici Splita divjal na morju velik vihar. Strašen orkan je blizu Makarske napravil veliko nesrečo. Zgrabil je ladjo veletrgovca Andreja Mrčiča iz Metkoviča in jo prevrnil. Andrej Mrčič je v soboto na svoji jadrnici odplul iz Metkoviča na izlet po morju do Trnja. Z njim sta se vozila dva prijatelja. Prenočevali so v Makarskem Gradcu in zjutraj nadaljevali pot proti Trnju. Med potjo jih je zgrabil vihar in ladjo takoj prevrnil, da se je potopila. Ni pa se potopil mal čolnček, ki ga je ladja vlekla za seboj. Mrčičev prijatelj Drvić je zgrabil za čolnec in se rešil. Mrčič in njegov prijatelj Nikolac pa sta izginila v razburkanih valovih.

Nesrečo so videli ljudje, ki so bili na obali, a nihče ni mogel pomoči, ker je bilo morje vse razbesnelo. Čez nekaj časa je priplul na kraj

nesreče parnik »Rabe« in iskal ponesrečenca. A o njih ni bilo več sledu. Oba sta izginila v valovih.

Hudi vihar pa je zahteval svoje žrtve tudi v kanalu med otokoma Brač in Hvar. Vihar je tam prevrnil ribiško ladjo v kateri so bili 5 ribiči. Vsi trije so padli v morje in se začeli boriti z valovi za življenje in smrt. K sreči je v istem času priplul mimo parnik Jadranske plovidbe »Hrvatska« in začel reševati. Dva ribiča so rešili, tretji pa je med tem utonil.

Strašno neurje pa ni divjalo le na morju. Se večjo škodo je napravilo na suhem. V tem času je namreč v Splitu in okolici bil grozen naliv s točo. Toča je sklestila vinograde v splitski okolici. V trogirski občini je uničila ponekod 90% vinogradov. Poleg vinogradov so uničeni vrtni in sadonosniki. Toča pa je pobila tudi mnogo ptic. Kmetje so nagomilili cele kupe ubitih vrabcev in pevcov.

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Konec tiskarske stavke v Zagrebu

Zagreb, 26. julija.

Tiskarsko podjetje »Jugostampa« v Zagrebu je podpisalo danes dogovor s strokovno organizacijo zveze grafičnih nameštencev Jugoslavije, vsled česar je delavstvo danes ob 2 popoldne odšlo na delo. Sporazum je bil dosežen pod sedanjimi pogoji.

Počitniška kolonija rudarskih otrok

Trbovlje, 26. julija.

Kakor prejšnja leta, je tudi letos bratavska skladnica poslala na počitnice na Poljane nad Skofjo Loko 68 slabotnih otrok. Odbor bratavske skladnice je odločil, da pošlje otroke na letovanje letos popolnoma pod svojim varstvom. V nedeljo je kolonisti obiskal odbor brat. skladnice, med temi tudi g. ravatelj ing. Loskot in g. rud. zdravnik dr. Jenšterle. Pri tej priliki je g. ravatelj podaril otrokom okrog 60 kg raznega sadja in peciva in g. dr. Jenšterle je priskrbel dobrega malinovca. Obema gospodoma prav lepa hvala. Otroci so veseli in zadovoljni in srečni, kakor so smehljaje pripovedovali, ker imajo dobro in zadostno hrano, lep red in nemoteno lahko uživajo božje dobrote lepe in zdrave Gorenjske. Zato pa gre tudi gospodom, ki vodijo počitniško kolonijo, čast in hvala.

S srpom poškodovan

Sv. Križ pri Litiji, 25. jul.

Pri Baškovich so želi ječmen, pa se je posestnik Jože malo ponorčeval iz navzočih žene, ki je žela. V norčariji je žena vrgla proti možu srp tako uestrečno, da je z ostro konico zadel moža v nogo in mu prerezal kito v skočen sklepu in ga odprl. Ponesrečenega moža so že zvečer pripeljali v Litijo k zdravniku dr. Ukmarju, ki je odredil takojšnjo prepeljavo ponesrečenca v ljubljansko bolnišnico.

20% ceneje
prodaja vse blago vsled
izpraznitve lokala
BERKO - Ljubljana

Zobna pasta po teži

.... ali je
to mogoče?

Ali bi kupili pasto za zobe iz odprte posode? Gotovo ne! Vi dobro veste, da je pasta za zobe samo v tubah zavarovana proti nečistoči in bakterijam. Ravno taka je stvar z milnimi luskami. Odprte luske zelo lahko škodujejo Vašemu perilu in Vaši koži. Radi tega se ne prodaja Lux nikoli odprt. Higijenični ovoj Luxa Vam daje poročstvo: Lux je in ostane vedno čist.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

LXJ4-32

za pranje volne in svile

Namesto belih planink bela smrt

Smrt v prepadih Pece

Mežica, 25. jul.

Po dvajsetih letih je zahtevala Peca svojo drugo smrtno žrtev.

Kakor vsako nedeljo, je pohitelo tudi 24. t. m. mnogo turistov iz jugoslovanske in avstrijske strani na Peco. V nedeljo ob 12. ko so bili turisti ravno pri obedu v Uletovi koči, je javila služkinja, da kliče nekdo na pomoč. Nekaj trenutkov na to je že prihitel rudniški delavec g. F. Predikaka in javil, da se je ponesrečil na Kordeževi steni neznani moški.

Rešilna ekspedicija se je takoj organizirala in odšla na kraj nesreče. Pod Kordežovo steno, na avstrijski strani, v globini kakih 40 m, je zapazila s krvjo oblitega moškega, ki ni kazal nobenih življenjskih znakov. Med reševalnimi pripravami je prišla tudi reševalna ekspedicija od avstrijske strani. Čez četrte ure se je reševalcem posrečilo priti do ponesrečenca, ki je imel več velikih ran na glavi, bil pa je še živ. Ponesrečenca so takoj dvignili iz prepada, vendar pa je morala ekspedicija ugotoviti, da je ponesrečenec med dviganjem izdihnil.

Truplo so prenesli do Uletove kočice in od tu na avstrijsko ozemlje do Riske gore, kjer so

ugotovili, kdo je ponesrečenec. Bil je Hainz Blaž, gorski pastir, pristojen in bivač v Libuči v Avstriji. Star je bil okrog 50 let. Kakor smo zvedeli od avstrijskih turistov, so ga izvabile planinke na Kordežovo steno, raz katero je strmoglavil v prepad.

Maribor, 26. julija

Na Peci ponesrečeni Heinz Blaž se je vspel v steno za planinkami, ki rastejo tu na nedostopnih skalah. Videla sta ga pri vsponu v steno dva druga pastirja, ki sta ga še svarila, naj nikar ne pleza tja, ker je nevarno. Srečno je priplezal kakih 50 metrov visoko, ko je naenkrat izgubil prijem ter strmoglavil navpično navzdol. Padec je bil smrten, ker si je prebil lobanjo. Pri Uletovi koči so mrtvo žrtev skalovja naložili na nosila ter ga spravili do Riske gore, kjer je tamošnji posestnik vpregel konja ter zapeljal truplo v Libuče. V nrtvašnici so ga položili na oder ter mu dali v krsto lelega gorskega cvetja, ki ga je zapeljalo v smrt. — Dogodek je vzbudil med posestniki Pece mnogo sočutja in pozornosti. V teku 20 let je to sicer šele druga smrtna žrtev, katero je Peca doslej zahtevala, pokazalo pa se je, da kakaj tudi na Peci nepazljivega turista življenjske nevarnosti.

Rimske izkopanine pri Št. Jerneju

Št. Jernej, 25. julija.

Posestnik Franc Kegljevič z Brezovice je oral na njivi na Grbah. Naenkrat je plug s tako silo zadel ob trd predmet, da ga je vrglo iz razora. Orač je ustavil živino, pogledal po neljubi oviri in z začudenjem ugotovil, da je plug zadel ob staro, od rje že precej razjedeno sulico, šlem od čelade in lončeno posodo, polno zgoljenih kosti in oglja. Vse je bilo še dokaj dobro ohranjeno, le glinasta posoda, žara, se je ob sunku orala zdrobila na več kosov. Bila pa je izdelana po načinu sodobne lončene posode, očitno s pomočjo lončarskega kolovrata, in lepo okrašena z rdečimi črtami in okraski. Najdeni predmeti so bili najbrž položeni v grob kakega rimskega vojaka, ki pa skoraj gotovo ni bil osamljeno pokopan, temveč se v okolici in v večji globini zemlje nahaja gotovo še več podobnih grobov.

Na jesen, ko bo omenjeni posestnik spravil pridelek z njive, hoče še nadalje kopati in temeljite raziskati svet in grobišče na vzvišeni, izredno lepi in prisojni legi.

Razpečevalec 100 din. bankovcev v Litiji

Litija, 26. jul.

Kakor so že častniki poročali, so se v Ljubljani pojavili 100 dinarski falsifikati, razpečevalci pa oblasti vzlic marljivemu zasledovanju doslej še niso mogle dobiti v pest. V nedeljo zjutraj je ta razpečevalec 100 dinarskih falsifikatov osrečil našo Litijo s svojim posetom. Že na vse zgodaj zjutraj se je oglasil v pekarni ge. Milke Preželj, kjer je kupil eno zemljo, katero je hotel plačati s 100 dinarskim bankovcem. Ga. Preželjeva pa je slučajno bolj natančno ogledala ponujeni ji bankovec in ga takoj zavrnila, češ da ta bankovec ni pravi. Razpečevalec jo je takoj odkuril iz pekarnice. Posrečilo se mu je pa tak bankovec vnovčiti v Borštnikovi gostilni, kjer je z njim plačal malenkostni zapitek.

Potem je pred litijsko cerkvijo dobil neko deklico, katero je poslal v Končarjevo trgovino menjat tak bankovec, on sam pa se je skrčil za cerkvijo in čakal na rezultat menjave... Res so pri Končarjevih deklici ponarejeni stotak zamenjali za dober drobšč... Šele pozneje se je ga. Preželjeva spomnila, da je brala v časnikih, da so ponarejeni stotaki v prometu in takoj obvestila litijske orožnike, ki so obvestili vse trgovine, gostilne, naj pazijo na 100

dinarske bankovce. Žal pa pri vestnem zasledovanju niso zamogli več dobiti v roke nevarnega razpečevalca stotakov, ker jo je najbrž odkuril z dopoldanskim vlakom proti Zidanemu mostu.

Najbrže je še več falsifikatov vnovčil v litijski okolici, vsled česar se opozarjajo vsi, ki imajo posla z denarjem, naj vestno pregledajo vsak bankovec. Falsifikate je orožništvo zaplenilo. Popis razpečevalca se popolnoma vjema s popisom ljubljanske policije.

Včeraj so litijski orožniki bili telefonsko obveščeni s Save, da se ponarejevalec mudi na Savi. Orožniki so se na kolesih takoj odpeljali na Savo. Žal pa dotičnik ni bil razpečevalec.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

tofoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Ljubljana Poglabljanje Ljubljanice

Ljubljana, 26. julija.

Kljub temu, da je pri začetnih delih ob poglabljanju Ljubljanice nagajalo vreme, so zadnje čase dela v Ljubljanični strugi prav dobro napredovala od Kodeljevega do bolnišnice. Dasi je teren ob Ljubljanični strugi precej raznolik, je vmes vendar le precej gruča in mehke prsti in mivke med laporjem. Zato odvažanje tega materiala ni zahtevalo več toliko dela. Več dela so dale konglomeratne gmote med obema vodmat-skima mestovoma, katere je bilo treba vse razstreliti. Radi bližnjih hiš pa pri razstreljevanju niso smeli uporabljati večjih nabojev in so se morali za zadovoljiti z manjšimi, a večkratnimi razstrelitvami. V tem odseku je poglabitev že prav dobro napredovala in glavna izkopna dela so se sedaj premaknila že višje nekako v višino splošne bolnišnice. Tudi tu ponekod nagajajo skalne gmo-

te. Ker jih pa ni toliko, gre delo hitreje izpod rok.

V spodnjem odseku sedaj že grade obrežni nasip, katerega tudi tlakujejo z velikimi kamni. Tako grade nabrežino v strugi pod spodnjim vodmat-skim mostom, kakor tudi že nad mostom v višini stare Hribarjeve tovarne. Pri oblaganju nabrežnega nasipa začenjajo tako, da položijo na dnu struge, kjer se začenja breg, močne skale na dno struge in nato ob teh napreduje posevni nasip. Pri delih uravnavajo nekoliko vijugasto pot Ljubljanice. Dno struge bodo pa v vsej dolžini razširili, obrežje bo marsikje postalo bolj široko zato, ker se bo obrežni nasip dvigal mnogo bolj strmo kakor dosedanj breg. Če ne bo posebnih nesreč, lahko pričakujemo, da se bo poglabitev tega odseka Ljubljanice srečno končala, s čimer bo tudi enkrat za vselej prenehal neprijetni smrad po mestni strugi zastajajoče vode.

Visok gost

Ljubljana, 26. julija.

Danes popoldne je s svojim obiskom počastil »Slovene« uradništvo nadškof vrhovski prevzvišeni gospod dr. Ivan Sarič. Prevzvišeni sarajevski vladika, ki je zadnji evharistični kongres v Sarajevu v tako žarki luči pokazal sadove njegovega duha in dela v hrvatski Bosni, je velik prijatelj Slovencev in katoliškega slovenskega gibanja. V razgovoru se je zelo zanimal za razvoj katoliškega časopisa na Slovenskem in sploh za vse smeri slovenskega kulturnega delovanja.

Velikemu sinu katoliške Hrvatske želimo prijetno bivanje v bratski Sloveniji!

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: Ob pol 9 zvečer na prostem film »Napoleonov gusar«. Cene znižane.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Ne potrebujem reklame, delo govoril
PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

○ Ogled sanatorija Trg. bolniškega in podpornega društva. Slov. zdravniško društvo v Ljubljani vabi v petek dne 29. julija ob 18.30 g. zdravnike na ogled sanatorija Trg. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, Zaloška cesta št. 9.

○ I. Počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske prispeje iz Breznice dne 29. julija 1932 s vlakom ob 20.24 na Glavni kolodvor. Starši, ki imajo svoje otroke na tej koloniji, se pozivljajo, da pričakajo otroke na Glavnem kolodvoru ob 20.24. — Počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske.

○ Odgodene seje davčnega odbora. Davčna uprava za Ljubljano razglasa: Za 2. avgust in nadalje določene seje davčnega odbora za mesto v Ljubljani se odgodijo za nedoločen čas, ker še niso izgotovljeni na zakoniti podlagi vsi odmerni predlogi, o katerih naj odloča davčni odbor.

○ Tehnično vodstvo avtomobilne centrale v Ljubljani je imelo doslej telefonsko številko 21-09. To številko ima sedaj Narodna Odrbana. Telefonski naročniki naj za morebitna pojasnila, ki se tičejo telefona, kličejo sedaj samo številko 9.

○ Ob cesti na Kodeljevo sta nastali letos dve novi stavbi. Ker je ob tej cesti svet že močno zazidan, bo treba električno razsvetljavo primerno pomnožiti.

○ Iz policijske torbe. Med najograbnejše zločince spadajo tatovi, ki okrajuje revne ljudi. Zenske na trgu in pa uboge perice so v Ljubljani največkrat žrtev teh brezvestnih ljudi. Uboga perica Franciška Jager iz Bizovika je v ponedeljek, torej na dan, ko pripeljejo perice v Ljubljano sveže oprano perilo, postala žrtev nesramnega tatu. V Gledališki ulici je pustila svoj vozček s perilom, med tem ko je del perila nesla k neki svoji naročnici. Ko se je vrnila, je s strahom opazila, da ji je izginil zavoj perila. Ukradeno perilo je bilo vredno 2050 Din in je bilo last različnih naročnic okradene perice. Kdo bi to perilo ukradel, pa nihče ne more nič sumiti. — Zena davčnega upravitelja Elizabeta Pivk z Bleiweisove ceste 7 je

KINO NA PROSTEM

Nocoj ob pol 9 predvaja

KINO KODELJEVO NA PROSTEM

nemi film

NAPOLEONOV GUSAR

Vstopnina samo 2, 4 in 5 Din.

V slabem vremenu predstava v dvorani.

prijavila policiji, da je neznan tat ukradel njeni 9-letni hčerki Majdi v kopališče »Ilirije« iz slučajno odprte omarice damsko ylato veržice, vredno 500 Din. — Tapetnik Ivan Saje z Vica pa je prijavil, da mu je bilo ponoči, ko je bil v Jalenovi gostilni na Viču, ukradeno 400 Din vredno žensko kolo. — Višjemu računskemu svetniku magistrata Avgustu Speilu v p. sta bili na Prulah ukradeni lepa preproga in šotorna planjava, skupaj vredni 700 Din.

Naznanila

Ljubljana

Redni letni občni zbor Aero-Kluba »Naša Kraljevine Jugoslavije, oblasni odbor Ljubljana, bo dne 28. julija 1932 ob 18 v prostorih Avtomobilskega kluba v Ljubljani, Zvezda, Kazino/L. Vabljeni so vsi člani Aero-Kluba, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. — Aero-Klub v Ljubljani.

Prostovoljno gasilno društvo v Arjavsi priredijo dne 7. avgusta t. l. na vrtu tov. Martina Razborška v Arjavsi veliko tombolo z lepimi dobitki, in običajno vrtno veselico, kjer bo za vse najboljše preskrbljeno. Prijatelji gasilske tombole najvjudneje vabljeni. V slučaju slabega vremena se vrši prireditve nedeljo kasneje.

Št. Jernej

Zetev je v splošnem končana in je kljub neugodnim vremenskim prilikam pozimi in spomladi še dokaj dobra. Ponekod, zlasti po vaseh okoli Orehoviča, je parkrat sicer padala toča, a posebno občutne škode ni napravila. Ajda, glavni kruh in živež naših ljudi, tudi dobro kaže in ji tudi pogosta moča ne prija, ker je zemlja na Šentjernejskem polju v splošnem plitva in peščena. Tako nam bo torej ljubi Bog letos naklonil dovolj živeža ter nam uslišal prošnjo po vsakdanjem kruhu, ki jo v Očenašu vsak dan zveto in vdano ponavljamo.

Tuberkuloza je zavratno napadla lukajšnjega učitelja g. Viktorja Šviglija, da je moral iskati zdravniško pomoč na Golniku. Prijubljenuemu učitelju želimo, da bi kmalu okreval in se zopet zdrav in vesel povrnil med ljubljeno mladino.

Nesreča. T. Pušavec, posestnik iz Maharovca, je šel v nedeljo domov s Tolstege vrha, kjer je sloveča božja pot. Na strmeh in opolkem bregu pa mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil nogo. Pridnemu gospodarju, ki se zdravi v novomeški bolnišnici, želimo, da bi kmalu okreval in se zdrav vrnil v ljubeči krog svoje družine.

Šmarjeta na Dolenjskem

K dopisu v »Slovene« z dne 24. julija, št. 167 iz »St. Petra pri Novem mestu« o »avtobusnem podjetju« blagovolje v razčiščenju zadeve pojasniti, da je uprava Šmarjetških toplic vpeljala s 1. julijem vožnje od Novega mesta v Šmarjetške toplice in nazaj za odraslo osebo po 16 Din, za otroke od 5—10 let 8 Din, da s tem omogoči tudi manj premožnim slojem poset Šmarjetških toplic.

Kulturni obzornik

Kinematografi na Japonskem

Po poročila poslanskega svetnika Kimpei-a Sheba (Deutsche Filmzeitung, München) posnemamo le-te velezanimive podatke o filmskem življenju na Japonskem: Dan današnji je Japoncu film nekaj takšnega kakor opij; ni ga naroda, ki bi bolj norel za filmom kakor Japonci. Izrazito zapadnjaška iznajdba kinematografske igre je na Japonskem stopila v najžejše stike z elementi drame. Radi tega je pristni japonski film korenito drugačen kot evropski ali ameriški. Najuspešnejši med vsemi filmi kar so jih zvrtili na Japonskem, »Čučingura«, obravnava zgodbo sedem in štiri-desetletni opred, ki so l. 1703 masčevali smrt svojega fevdalnega gospoda. Akoški plemič Asano udari s svojim mečem Kiro, nekega odličnega plemiča, ki ga je bil ponižal in razžalil. Za to žalitev ga obsodi vlada, da mora storiti harakiri. Pogumno ustreže povelju. Njegovi oporoki (tj. po številu jih je 47) se porazgovorijo po raznih krajinah carstva. Prej pa položijo prigejo, da bodo masčevali svojega gospoda. V neki viharini noči se vsi oprode sestanejo na dogovorjenem mestu; po visokem snegu gredo proti sovragovemu gradu. Napadejo roparsko gnezdo; Kirovi vojsčaki, ki ga branijo, podležejo, dasi je njih število mnogo večje. Iz tajne sobane, kamor se je bil skril, privlečejo Kiro ven. Dado mu priložnost, da se častno konča, a leta se zgodi smrti in noče položiti roke nase. Nato skrbno odrežejo njegovo glavo od telesa ter jo umijejo v tempeljskem vodnjaku. Kakor se spodobi, zapro vsch47. opred ter jim

Maribor

□ Delavci zborujejo. V ponedeljek zvečer se je vršilo na verandi pivovarne Union zborovanje delavcev, nameščenecv in stanovanjskih najemnikov. Shod je sklical strokovna komisija ter je bila udeležba zelo številna. Govorniki so razpravljali o sedanjem gospodarskem in socialnem stanju nameščenecv in delavcev ter o nevdržnosti položaja stanovanjskih najemnikov. V resoluciji so bile predlagane konkretne zahteve delavstva ter poudarjena potreba po zakonski zaščiti najemnikov.

□ Pritožbe najemnikov Schmiedererjevega posestva. Pritožbe radi pustošenja polj in vrtov v mestni okolici se ne prestano množiti. Najbolj tehtne vzroke za pritožbe pa imajo najemniki Schmiedererjevega posestva ob koncu Koroške ceste. Na tem posestvu se nahaja ob Dravi znano prosto kopališče, v katerem se dnevno koplje stotine kopalcev. Nekateri med temi so prava šiba božja za nad reko ležeče njive. Zlasti na krompir imajo piko, katerega si pečejo v grmovju ob reki. Baje se nahaja doli ob Dravi pravcata kuhinja s starim štedilnikom, katerega so si prinesli sem kopajoči se nepridiprivi, ter si tu kuhajo, kar naplenijo na njivah. Najemniki njiv ob Dravi so sami reveži, ki si komaj odtirgajo od ust najemnino za borne njive. Prošijo, da bi se jim na kak način zaščitila njihova imovina pred nadležnimi gosti.

□ Za vpriporitve »Prodane novice« na prostem je potrebnih še 6 dam, 22 gospodov in 15 otrok, ki bodo sodelovali v omenjeni operi. Kdor je voljan sodelovati, naj se javi v pisarni Narodnega gledališča.

□ Bencina primanjkuje. Iz vrst avtomobilistov se čuje, da je zmanjkalo v Mariboru nenadoma bencina. Črpalke, ki prodajajo bencin, so tako slabo založene, da se je bati v nekaj dneh resnega pomanjkanja. Baje primanjkuje bencina tudi drugod in prodajalci ga dobe le s težavo v omejenih količinah.

□ Mrtvaški zvon. V nežni dobi 6 let je umrla hčerka ključavničarja Weiss, Margareta. Pogreb bo danes ob 3 iz mrtnišnice na Pobrežju. — V bolnišnici je ugrabila smrt 60letnega posestnika Matijo Strnada. Pokopan bo danes popoldne ob pol 4 iz mestne mrtnišnice. — Smrt je zadela nadležje 55letnega delavca mestne občine Lubeja Franca. Ob 4 ga bodo pokopali iz mestne mrtnišnice na poboško pokopališče. — V Studencih je preminula v starosti 61 let zasebnica Elizabeta Ferš. Pogreb se vrši ob 5 popoldne iz mrtnišnice na studenško pokopališče. — Svetila pokojnikom večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

□ Nogometni sport v nedeljo. V nedeljo se odigra na prostoru ISSK Maribora prva kvalifikacijska tekma za vstop v slovensko ligo. Srečata se v tem zanimivem boju oba resna konkurenta SK Železnikar in SK Rapid. — ISSK Maribor igra v nedeljo v Ljubljani, kjer nastopi v prvenstveni tekmi s tamošnjim Ilirijo.

□ Od doma je izginil. Ze nekaj dni pogrešajo trgovskega potnika Franca Kurta, uslužbenega pri tvrdki Akord. Pretekli petek popoldne je odšel od doma ter se še do sedaj ni povrnil niti javil. Pogrešani je srednje velike postave, star 29 let, črne polti in črni las ter je bil oblečen v temno rjavo obleko, črne polčevlje in siv klohub.

□ Pokradena lepenka. V Melju prekrivajo v Motherjevi ulici Hutterjevo tekstilno tovarno. Strešno lepenko, s katero objekte pokrivajo, so pustili čez noč na prostem, zjutraj pa je ni bilo nikjer več. V temni noči so doslej nepoznani tatovi odnesli znatne količine lepenske ter s tem znatno okodovali podjetje, ki pokriva objekte.

□ Več obzira do malčkov. Otroška igrišča v mestnem parku se nahajajo na nesrečnem prostoru v bližini cest, po katerih drvi avto za avtom. Prah, katerega vozila dvigajo, morajo malčki videti, kar gotovo ni v njihovo zdravje. Poleg tega so otroci, ki v igri zaidejo na cesto za žogo, vsak hip v nevarnosti, da pridejo pod kolesa naglo vozečega avtomobila. Potrebno bi bilo čisto večkrat dnevno skropiti ter omejiti brzino vozov, ali pa najti za otroke drugo igrišče, ki jim bo nudilo poleg zavetja tudi več solnca in lepše prilike za igranje, kakor dosedanje.

□ Kavalirstvo bi bilo na mestu. V opoldanskem urah je velik naval na avtobuse, ki vozijo na Mariborski otok. Opaža se pri tem, da so največji reveži pri tem navalu otroci in ženski spol, ki mora čakati čisto zelo dolgo, preden pride na vrsto v prenapolnjen avtobus. Dojem gospodje zasedejo prvi najboljše mesta. Več kavalirstva bo napravilo boljši vtis! Avtobusno podjetje pa naj bi oskrbelo ob takem navalu več voz, da se ne bo tlačilo v en sam avtobus 40 do 50 oseb. Isto velja tudi za povratek z otoka.

□ Usoden sunek. V preteklem mesecu smo poročali o krvavi tragediji, ki se je odigrala 29. junija v Zgornji Poljskavi. Štefan Žigert je izgubil svoje mlado življenje kot žrtev alkohola in izživljanja. Včeraj se je poljskavska tragedija zaključila pred mariborskim okrožnim senatom, ki je sodil hlapca Maksa Welzerja kot glavnega krivca omenjene zločina. Po opisu v obtožnici je bila vzrok dejanju ljubosumnost pokojnega Žigerta ter nagla jeza obtoženca. Maks Welzer je prišel usodnega

dne z Marijo Štern, s katero sta služila pri istem gospodarju, na Seletu pri Poljskavi v vinotoci. Ko sta proti večeru odhajala, je prihitel za obema pokojni Štefan Žigert, že nekoliko vinjen, ter zavpil nad Welzerjem »kaj pa imaš z mojo deklino« in ga hkrati zagrabil za roko. V istem trenutku se je pa že obtoženec zasakal nazaj ter udaril z odprtim nožem Žigerta v vrat. Zadel ga je v vratno žilo ter jo presekal, da je kri v curku brizgnila iz rane. Žigert je zaostal ter v nekaj trenutkih izkrmavel. Welzer je mirno nadaljeval pot, ne vedoč, da za njegovim hrbtom ranjeni Žigert umira. Kakor je pozneje izjavil, je imel namen Žigerta »samo nekoliko piti«, ker je bil pokojni znan kot pretepač in rogovilež. Slučaj pa je bil, da je ostrina zadela na odvodno žilo ter je postal sunek smrten. Obsojen je bil na 6 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

□ Prenočišča za posetnike Mariborskega tedna. Prireditveni odbor »Mariborskega tedna« se ponovno obrača na prebivalstvo Maribora, da prijavi proste sobe in postelje za čas prireditve. Sicer so do sedaj že prispele mnoge prijave, ker pa se v tem času vrši v Mariboru več raznih kongresov, bo potrebno večje število prenočišč. Naj torej tudi oni, ki drugače ne oddajajo sob, splošnosti na ljubo odstopijo prenočišče proti primeri- ni odškodnini. V slučaju, da kdo ne reflektira na plačilo odškodnine, naj vseeno prijazno stavi sobe na razpolago odboru, ki bo prebitek prepustil skladu ubožne akcije. — Posebno se pozivajo di- jaske gospodinje, da prijaviijo nezasedene postelje. Vse prijave naj se osebno ali pisмено oddajo v pi- sarni »Mariborskega tedna«.

□ Načrti mariborski zračnih jadralcev. Lan- sko leto so zgradili mariborski visokošolci prvo jadralno letalo, s katerim so delali uspele poizku- se v bližini Sv. Lenarta v Slov. goricah. Letos na pomlad so nadaljevali poizkuse na Teznu, ki so se prav tako obnesli. Vendar pa v ravni niso ugodni zračni tokovi za zračno jadranje. Zato se bodo preselili pogumni letalci sredi avgusta na pohorske vrhove, kjer je dovolj stalnega vetra za večje in daljše polete. Na Crnem vrhu na Po- horju, pol ure od Ribniške koče, se bo vršil 10- dneveni tečaj za brezmotorno letenje. Letalci bo- do taborili v šotorih, deloma pa bodo stanovali v novi postojanki na Ribniškem sedlu. — Sedaj se pridno pripravljajo v delavnici meštanske šole. Grade trup letala in transportni voz. Med »Mari- borskim tednom« bodo priredili razstavo tega le- tala, raznih modelov, fotografij itd. Po tečaju na Pohorju pa se bodo spravili na gradnjo novega letala, ki bo do druge sezone gotovo. To letalo bo prvo te vrste v naši državi ter bo primerno za vlečni stav in jadranje. Mladi pionirji zračnega sporta imajo v Mariboru mnogo prijateljev. Naj- bolj jim gre na roko Aeroklub, pa tudi sami si znajo pomagati. Nabirajo članstvo, ki aktivno so- deluje pri gradnji letala, ter plača malenkostno mesečno članarino. Člani, ki ne morejo osebno po- magati pri delu, plačajo nekaj več članarine ter uživajo popust pri učni pristojbini za zračno ja- dranje. Nečlani, ki se hočejo udeležiti tečaja, pla- čajo pristojbino 100 Din.

□ Trije ptiki iz Prekmurja. Pred malim se- natom okrožnega sodišča so stali včeraj Alojz Mencinger ter cigana Franc Baranja in Ladislav Horvat, vsi trije iz okolice Murske Sobote. Zaga- varjali so se radi velikega vroma, katerega so iz- vršili meseca februarja v sosednji Avstriji v Glei- chenbergu. Vlomili so takrat v eni noči kar na treh straneh: v lokalne trgovca Trattnerja in Hötla ter stanovanje dr. Ennsbrunnerja. Iz trgovin so odnesli večino stvari in veliko množino to- bačnih izdelkov, stanovanje dr. Ennsbrunnerja pa so dobodra oplenili ter pobrali vse, kar se je dalo nositi. Poleg tega ima Mencinger na vesti še celo vrsto vlomov in tatvin v okolici Murske Sobote. Pred sodniki so seveda po ciganski na- vadi skušali vse utajiti, toda proti dokazom so bili vsi izgovori zaman. Mencinger je dobil 6 let robije, pridržek po prestani kazni in trajno izgubo častnih pravic. Baranja 2 leti robije in Horvat 3 leta robije.

Slovenska Krajina

Martjanci. Višja cerkvena oblast je imenovala novega župnika za martjansko faro g. Berdena Andreja, kuplana pri Sv. Jurju, doma iz Bogojine. Novi g. župnik bo nastopil novo mesto v začetku avgusta. Želimo, da bi se na novem mestu dobro počutil!

Ob 50 letnici rojstva pokojnega Stevana Kühr- ja iz Bratonec mu bo postavljen lep nagrobnik. 29. julija bo preteklo 50 let, ko je prišel na svet zbiratelj narodnega blaga pisatelj Kühr in Slo- venska krajina se ga je hvaležno spomnila s tem, da mu je postavila lep spomenik in »Novine« bodo prinesle veliko poročilo o njegovem delovanju ter življenju.

Dobra letina v Slovenski krajini. Zetev je kon- čana in mlatilni stroji so v polnem obratu. Po vsej Slovenski krajini je rž, kakor tudi pšenica dobro obrodila, tako da da križi (21 snopov) 40 do 50 kg zrnja. Kmetje upajo, da letos ne bo stiske za kruh.

dejošijeva nezaupljivost se pri tej priložnosti spet prebudi; izda ukaz, naj se vsi Evropejci polove. Pri skupni molitvi v cerkvah napadejo misijonarje in jih tirajo v ječo. Od povsodi prihitijo kristjani, ki hočejo umreti s svojimi duhovniki. Na lojtnicah odpeljejo jetnike v prestolnico, kjer se razglasi obsodba: smrt na križu. Iz Ozake jih prepeljejo z ladjo v Na- gasaki, kjer umrejo za Krista, počoč »Laudeate pueri« in »Te Deum...« — Film, ki so ga igrali poganski igralci, zasluži po vsej pravici naslov kulturnega filma. Prekrasni po- krajinski posnetki razodevajo rajsko lepoto dežele. S tehničnega vidika so zlasti uspešni pri- zori iz potresa in iz križanja. Vsi dnevniki so so film zelo laskavo ocenili. V oktobru 1931 se je vprižarjal film teden dni vsak dan po štirikrat v štirih največjih kino-gledališč To- kija in vsako predstavo je posetilo ogromno ljudstva. Nato so predvajali film v kino-gle- diščih drugega reda še tri tedne, naposled pa v provinci, povsod z izvrstnim uspehom. Film nameravajo predvajati tudi v Evropi.

Kitajski film. — Na Kitajskem prevladuje ameriški film; z lastno magijo teče spo- redno z angleškimi besedilom tudi Kitajski. — Kitajska filmska industrija je še v povojih. Kitajski filmi se ponajveč naslanjajo na staro- znane kitajske romane. Tehničnih vrlin nimajo. Ker gojijo zlasti splošno znane motive, so zelo popularni. Po večini jih predvajajo v ki- nematografih drugega reda za mal denar skro- menemu občinstvu. — Prav v zadnjem času je kitajska vlada ustanovila osrednji odbor za vzgojne in poučne filme, ki zdaj šele sestavlja seznam filmov te vrste, ki jih na Kitajskem že imajo, potem nameravajo začeti izgotavljati v večjem obsegu umetniško pomembne izvirne kitajske filme.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 27. julija: Rudolf in tovariši, mušenci.

Osebnosti

Iz bolgrajškega zapora se je včeraj vrnil kranjski župnik g. M. Škerbec.

Novi grobovi

† Nagla smrt. Iz Most pri Zirovnici poročajo 25. julija: Pred občinsko pisarno so dobili davi ležati mrtvega Janeza Reva. Njegovi domači so, dlo, da ga je zadela srčna kap. Bil je 34 let star in je bolehal za srčno napako. Pokoj njegovi duši, domaćim naše sožalje!

† V smartnem pri Litiji je po daljšem bolehanju umrla g. Fr. Morschner, žena pred leti umrlega davčnega nadzornika in cestarskega svetnika v p. Ker dalj časa že ni bila popolnoma pri sebi, je bil revni postavljen skrbnik. Govore, da je zapustila precej denarja, pri njej pa niso našli ne oporoke, ne denarja. Pokopana je bila 26. t. m. na smarsko pokopališče, N. v m. p.

Ostale vesti

Javna zahvala. »Vzajemni zavarovalnica« v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje za točno, brez vsakega odbitka izplačano zavarovalnino »Cerkve na gori Oljke«. »Vzajemni zavarovalnica« v Ljubljani vsem in vsakomur kar najtopleje priporoča — župni urad na Polzeli, dne 24. julija 1932.

Autobusni izleti Zveze za turški promet (Putnik) v času od 27. t. m. do 3. avgusta so naslednji: sreda 27. t. m. na Jezersko za Din 59, četrtek 28. t. m. v Logarsko dolino Din 125 (s prehrano) v eno smer Din 70, v petek, dne 29. t. m. Škofja Loka—Visoko—Ziri—Vrhnika — Ljubljana, Din 65; v soboto 30. t. m. polnodnevni izlet od izvira Krke, Din 75; dvodnevni izlet brez oskrbe v Logarsko dolino, Din 105; dvodnevni z oskrbo na morje v Bakar, Din 240; v nedeljo, dne 31. t. m. v Logarsko dolino, Din 125 (s prehrano); v Kranjsko goro in na Vrhič (s prehrano) Din 150; v ponedeljek, dne 1. avgusta Zupanova jama Din 39; v torek 2. avgusta na Ljubelj, Din 59; v sredo 3. avgusta na Jezersko, Din 59. Vozovnice se dobe samo v predprodaji pri »Putniku« na Dunajski cesti 1. Prijava sprejema tudi podružnica v hotelu »Metropol«. Odhod za poldnevne izlete je redno ob 13. celodnevne ob 4.45 zjutraj z dvorišča pri »Figovcu«.

Kongres Jugoslov. zdrav. društva bo letos v Vrnjački banji in sicer od 25. do 27. septembra. Na predvečer (24. sept.) bo prijateljski sestanek. Na kongresu se bodo obravnavale sledeče teme: Reforme medicinskega pouka. Zdravljenje našega naroda v kopališčih in zdravilna vrednost naših kopališč. Ekonomska organizacija jugoslov. zdravnikov. — Poleg tega bodo še proste teme. Predavatelji naj se javijo na naslov: Jugosl. Lek. Društvo Belgrad, Poštanska pregrada 310. Za kongres je naprošen popust na železnice za 3/4 cene. Radi aktualnosti problemov je potrebno, da bi bilo prisotnih čim več zdravnikov, posebno še onih iz kopališč (Rog, Slatina, Dobrna, Slatina Radenci, Laško, Dol. Toplice etc.).

Autobusna nesreča brez nesreče. V ponedeljek 25. julija kmalu po 12 bi se bila skoraj pripetila večja autobusna nesreča. Avtobus št. 5 avloprometne družbe »Bistrac«, ki vozi med Ljubljano in Kamnikom, se je malo za Aleševim gostilno na Ježici prelomila os zadnjih dvokoles, daš avtobus ni bil niti preobtežen niti ni vozil prehitro. Nekoč je gotovo kriva Dunajska cesta, ki je zlasti skozi vas Ježico in dalje proti Trzinu zelo jamasta ter sploh v kaj slabem stanju, tako da se vozniki vseh vrst nad tem zelo pritožujejo. Pokvarjeni voz je izdelala turinska tvrdka E. Garavini in je napravil dolejš okrog 25.000 km vožnje. V njem je bilo prostora za 22 oseb. Potnikom se ni zgodilo nič, razen da so se nekoliko ustrašili. Iz Ljubljane je prišel ponje takoj drugi avtobus iste tvrdke, ki jih je po četrturi zamudi odpeljal dalje proti Kamniku, dočim so poškodovani avtobus popoldne popravili kar na cesti.

Ljubljanska osmrta celo Savo. Iz Litije. — Zadnji nedeljo so bili številni kopalci v Savi neprijetno presenečeni, ko so ugotovili, da iz vode udarja neprijeten smrad. Po daljšem uganjanju so ugotovili, da to ne more biti nič drugega, kakor da so v Ljubljani v nedeljo izpustili strugo Ljubljanice in s tem izpustili v Savo ogromne množine gnojnice, ki se je tam tedne in tedne zbirala. Ker pa tudi litijski nos ne prenaša rad smrada, so kopalci prav hitro izginili iz hladne savske vode na suho. Ko bodo v prihodnje Ljubljanico zopet izpustili, bi prosili, da to oblast kratko po časopisih javi, da se vemo kopalci ravnati. (To se dogaja vsako nedeljo. Ured.)

Naša zadnja notica o novem vinskem zakonu je naležala na hud odpor, dasi ni bila tako hudo mišljena. Vaš dopisnik izjavlja, da dotičnega članka ni pisal domači g. župnik, in smatra za nesramno žalitev že v fari znano kleveto, ki je padla z ozirom na zadnji dopis. Haložani in sploh vsa Sv. Vidška fara dolguje g. župniku mnogo hvaležnosti, ker jim je oskrbel vinskih kupcev, pa tudi v drugih ozirom, saj jim je tako lepo uredil župnijo. Drugič torej več previdnosti.

DR. A. B.:

S pota k Reziki v Rove

Ze leta 1926 je zaslovelo ime Terezije, takrat 28 letne hčere krojača in kmetiča Neumanna v Konnersreuthu preko mej tega kmetijskega trga in okraja Walsassena, ki je mejno ozemlje med Bavarsko, Saksonsko in Češko, na prehodnem hribovju med Češkim lesom in Smrečicami (Tichtelgebirge). Raznesel se je glas o njenem nenavadnem ozdravljenju in o vidnih znamenjih, ki so se pojavila na njenem telesu in o skrivnostnih zamaknjenjih, ki da je v njih neposredno doživljala svetopisemske dogodke. V velikih trumah, včasih kar na tisoče dnevno, so vrel ljudje k njej iz Nemčije, Češkoslovaške, Švice, Francije in celo iz Amerike. Ne samo domači listi so poročali o izrednih pojavih v Konnersreuthu, ampak tudi veliki listi svetovnega pomena so pošiljali svoje poročevalce in opazovalce, da so mogli tešiti vsesplošno zanimanje za neverjetne dogodivščine. O Tereziji so začele izhajati knjžice in debele knjžice, ki so jih pisali o nji prosti in učenici očitvidci, med njimi bogoslovci, modroslovci in zdravniki, ki so na podlagi lastnih opazovanj pojave opisovali in ocenjevali, vsak po svoje razlagali, nekateri v nebo povzdigovali, drugi pa v nič delali.

Vsa ta poročila sem zasledoval tako bolj neumno, a ko sem leta 1929 prebral knjžico nekega nemškega zdravnika, ki ni katoličan in menda niti veren protestant ne, me je zamikalo, da bi si sam ogledal ob blizu skrivnostno zadevo. Takrat nisem dobil dovoljenja od pristojnega ordinariata v Regensburgu, ker je ta kot cerkvena oblast za nekaj časa zaustavil obiskovanje Terezije Neumannove.

* Dr. Med. W. Kröner, Das Rätsel von Konnersreuth. München 1927. Verlag der Aerztlichen Rundschau.

Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Prečni pri Novem mestu (IV-3). Jamčevina 600 Din. Redni letni prejemki 8300 Din. Razpisana je enaka služba v št. Rupertu pri Mokronogu (II-4). Jamčevina 1500 Din, redni letni prejemki 18.800 Din, izredni letni prejemki za brzojav 360 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na dravsko ravnateljstvo v Ljubljani do 15. avgusta 1932.

DAJ slado DAM led.

Vandalizem v naših jamah. Prejeli smo: Niti one lepote našega pzdemskega sveta, ki jih brani globok navpičen dohod, niso več varne. Skupina ljudi, ki menda v brezposelnosti niso našli drugega zaslužka, se je spustila v Lukančev brezno nad Vrhniko in ga opustošila. Nalomljena kapnike so odpeljali na Vrhniko in jih prodajali tamkajšnjim tržanom. Bila je prava trgovina na debelo. Prav za prav ne smemo zameriti storilec, ki so si hoteli pomagati, zameriti pa moramo premožnim kupcem, ki bi bili lahko na drug način prispevali k omejitvi brezposelnosti. Oboji so prišli v navskrižje z zakonom o zaščiti prirode, na katerega si dovoljujemo opozoriti. Morda bo strah pred zakonom pomagal, če že ljubezen do prirode ne čuva lepote naše zemlje. Kupcem pa še to: kapniki so bili lepi, dokler so stali na svojem prvotnem mestu v jami — v vaši hiši pa imate zdaj kamen, ki ni prav nič lep.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 75 Din, nevezani 60 Din. Knjiga nudi veliko nasvetov, kako in kaj uporabljati zdravilna sredstva, ki nam jih nudi Stvarnik v naravi. Ta sredstva so predvsem: skrivnostna moč domačih rastlin, voda, zemlja, zrak, sonce ter zmerno življenje. Seveda moraš pri resnem obolenju takoj poklicati zdravnika. Knjiga ima pridejano posebno knjižico, ki vsebuje slike zdravilnih rastlin v naravnih barvah. Priporočamo še knjižico »Naša zdravilna zelišča«, ki je izšla tudi v založbi Jugoslovanske knjigarne in velja 8 Din.

Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef«-grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalljo »Franz-Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Našim gospodinjam je namenjena najnovejša knjiga: »Naši gostje — kako jim strežemo«, ki jo je spisal S. Deodata Kump, učiteljica gospodinjstke šole. Knjiga ima 63 strani besedila, 66 slik. Cena vezani knjigi je 45 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v slovenski literaturi vsake gospodinjke, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravih za razne pojedine, ki se prirejajo v domačem krogu in med znanci in prijatelji ali izrednih družabnih slavnostih (žajanke, banketi itd.). Knjiga je razdeljena v dva dela: a) v splošni in b) v posebni del. V splošnem delu obravnava pisateljica prav spretno in s popolnim strokovnim znanjem vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, namizni posodi in krašenju miz; poleg tega daje še nekaj prav dragocenih nasvetov kuharici glede priprave jedil. — V posebnem delu obravnava pisateljica podrobneje naslednja poglavja: pogrinjanje mize, strežba pri zajtrku, pri mali južini (malici, predjužniku), pri obedu (kosilu), popoldanski južini, večerji, routu. Posebej razpravlja o strežbi pri mizi sploh in razvrstitvi prostorov pri mizi, o buffetu, o pikniku. — Knjigo priporočamo tudi kuharicam, gospodinjstkim pomočnicam, bivšim učenkam gospodinjstke šole in tečajev ter natakarcam in natakarkam.

Poskušati je najbolje. Več kot šest milijonov ljudi uporablja dnevno prijetno osvežujočo Chlorodont zobno pasto, da ohrani svoje lepe bele zobe. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.—

»Franz-Josef«-grenčica povzroča prosto kroženje krvi.

Št. Vid pri Ptuj

Naša zadnja notica o novem vinskem zakonu je naležala na hud odpor, dasi ni bila tako hudo mišljena. Vaš dopisnik izjavlja, da dotičnega članka ni pisal domači g. župnik, in smatra za nesramno žalitev že v fari znano kleveto, ki je padla z ozirom na zadnji dopis. Haložani in sploh vsa Sv. Vidška fara dolguje g. župniku mnogo hvaležnosti, ker jim je oskrbel vinskih kupcev, pa tudi v drugih ozirom, saj jim je tako lepo uredil župnijo. Drugič torej več previdnosti.

Neutešena želja mi ni dala več miru, zlasti ker so se kopčila poročila o novih znamenjih in izrednih pojavih na Tereziji. A pretekla so že tri leta, preden se mi je tako po sreči naključilo, da sem mogel na tako pot, ki treba zanjo nekaj časa in še več denarja.

Za bivanje v Konnersreuthu sem si po daljšem razmišljanju določil tiste dni okoli 1. julija, praznika sv. Rešnje Krvi, ki me bilo po vseh poročilih sodeč pričakovati, da se na Tereziji pokažejo znamenja in druge izrednosti. Ponovno sem prebral vse dostopne mi spise o tej zadevi, preiskrbel si priporočilo pismo in odpotoval 28. junija proti znamenitim Rovam.

Lep je bil tisti dan in zelo vroč. Malokdaj sem na tej, že od prej dobro znani poti mogel uživati prirodne krasote v toliki meri; po vseh dolinah je vrvelo veselo življenje — košenje in spravljane obilnega sena, okopavanje gomolj in sadik po njivah; gore pa, naše domače in sosednje in daljnje so se kopale vse po vrsti v poletnem solncu. Kamniške in Karavanske in triglavsko pogorje, potem Obir in Dobrač, za njimi Visoke Ture in na posled vrhovi Kamenitega morja, Carskega gorovja in drugih tirolskih velikanov. V Schwarzach-St. Veitu sem namreč prestopil na dunajsko-tirolski vlak. Na tej progi se že začena električni pogon, ki je silno prijeten v primeri s parnostno (da ne rečem hlaponskim), brez dima in smrada gre, brez sopihanja in ropota, zdi se, da lažje in hitreje. V Wörglu sem zopet prestopil in krenil proti Kufsteinu. Dasi se je že večerilo, je bilo v dolini Juna vroče bolj ko doslej.

Kufstein je sam na sebi izredno lep po legi, obliki in divnem gorskem okvirju, znamenit je kot letovišče in izhodišče za ture in zimski sport. Pri ljubih mi sorodnikih sem se vstavil, da jih pozdravim in pri njih prenočim. Ogledal sem si v večernem mraku njihov vrt in na svoje presenečenje ugotovil, da je rastlinje na pobočju severnih Alp malo različno od našega na jugu in da je razvojno stanje le malo za našim.

Celje

Kolesarski tatovi pridno na poslu. Te dni je neki neznan tat ukradel mesarju Ferdinandu Dečmanu iz Celja izpred slaščičarne Mantel v Gosposki ulici dobro ohranjeno moško kolo, vredno 1500 Din. Kolo je znamke Kosmos. — Naslednji dan pa je bilo ukradeno v dopoldanskih urah moško kolo iz veže davčne uprave v Cankarjevi ulici. Kolo je že starejše, črno pleskano znamke Steyr. Policija ponovno opozarja kolesarje, naj ne puščajo koles na cesti brez nadzorstva. Obenem pa avari pred nakupom.

Konj se je splašil. Te dni je peljal dinar Vovk Franc iz Ponikve ob južni železnici in njegova žena Nežka svojega sinčka v bolnišnico v Celje. Vozili so se z vozom. V bližini št. Jurija ob južni železnici se je nenadoma splašil konj in zdivjal po cesti. Voz se je prevrnil in vsi trije so padli na cesto. Vovkova žena si je pri padcu prebila lobanjo, sinček in oče pa sta dobila lažje poškodbe na glavi in po telesu. Vse tri so pripeljali v bolnišnico, kjer so ožeta po zdravniškem pregledu in prvi pomoči izpustili domov, mater in pa sinčka pa so obdržali v bolnišnici.

Šoštanj

Praznik nove sv. maše je bil za šmihelsko župnijo minulo nedeljo, 24. julija. Komaj dve leti je minilo, kar je zadnjikrat naš župljan zapel novomašniško glorio, v nedeljo pa so zopet zagrmeli možnarji in dali poudarka slovesnosti nove maše, ki jo je daroval g. Stanko Trobina. Ljudstvo se je iz domača cele Saleške doline zgrnilo k naši fari in prostor med Slomškovim domom, cerkvijo in župniščem, kjer se je na prostem vršila služba božja, dočela napolnilo. Ob 10 je prispel od domače hiše primicijantov sprevod; dolg je bil. Poleg družice bogoslovcev in svatovalčine se ga je udeležila tudi Marijina družba, v sredi družmirske vasi pa ga je pri slavaloku pričakala množica faranov in ga nato spremljala k cerkvi. Pred sv. mašo je imel pridigo g. Jože Bežjak, znani in zaslužni župnik v Zrečah pri Konjicah, ki je v krepkih in globokih besedah prikazal duhovnika, ki je izšel iz ljudstva, zanj dela in se zanj žrtvuje. Pri sv. maši sta g. novomašniku asistirala njegova tovariša semeniška duhovnika g. Uranjek iz Zgornje Ponikve in g. Mihelič iz Sv. Antona v Slov. goricah. — Besedam in željam pridigarjev sem pridruživamo tudi mi: naj bo blagoslovljena svečeniška pot g. Stanka Trobine!

Mala Nedelja

V ponedeljek 25. julija smo imeli žalosten pogreb pelletnega otroka, ki ga je njegov lastni oče v duševni zmedenosti ubil s tem, da ga je metal po sobi. Revček je imel zdrobljeno glavo in srce roke in noge. Mali mučenik je v dveh urah po dejanju umrl. Dogodek je pretresel vse.

V soboto 23. julija nas je obiskala prvič letos — upajmo, da zadnjič — ledena šiba v podobi goste in kakor lešnik debele toče. Več obeh je hudo prizadetih. Škoda se predvsem in najbolj pozna v vinogradih, kjer je letina tako lepo kazala, da je bilo veselje pogledati po gorah. Bog nam prizaneži!

Se huše kot pri nas je divjala toča v sosednji župniji Sv. Tomaža. Toča je bila tako silovita, da je uničila vse. Od koruze na primer štrle v zrak le gola stebila.

Lepo število otrok iz Trbovelj je prišlo k nam na poletnice, da bi se okrepili v svežem zraku in pri dobri hrani. Večina se je hitro privadila novim razmeram, nekaterim pa se toži po mamici in ateku.

Preteklo nedeljo popoldne je »gorela« naša »purg« in sicer čisto po programu. Zato so jo prišli »gasiti« razna sosednja gasilska društva. »Ogenj« je bil kajpada kmalu pogasjen. Bog nas varuj, da bi bilo treba kdaj v resnici gasiti!

Škofia Loka

Vojaški nabori bodo danes 27. julija in jutri 28. julija 1932. In sicer bodo danes na vrsti okoliške občine Stara Loka in Zimnec in Sora, jutri pa mestna občina Škofia Loka. Od fantov pričakujemo vedenja, kot se spodobi za poštene slovenske fante!

Prvi razred na naši državni meščanski šoli je zagotovljen. Zadnjič smo izrazili bojazen, da radi premajhnega števila (16) prijavljenecv sploh ne bo mogoče začeti šole. Sedaj je ta bojazen izginila, ker se je še med tednom vpisalo nanovo 20 dečkov in deklic; tako bo šel prvi razred 26 učencev. Začetek meščanske šole v jeseni je torej gotov. — Ali se bo pa preselila tudi narodna šola že s 1. septembrom v novo poslopje, še ni gotovo. Da bo bolj slovesno, se bo morda šele s 1. decembrom 1932.

Ponesrečil se je g. Režen Gregor, p. d. Sifonar s Spodnjega trga, ko je padel tam pri električni centrali v Vincarjih. Precej se je potolkel na glavi. Ker je k poškodbam pritegnila še pljučnica in ima bolnik že mnogo let, je nevarnost precejšnja. Želimo mu, da bi skoraj okrevail.

Lep je bil tisti večer in dolg. Vesela je bila gospodarstva tri in osemdesetletna mamka, Slovenka iz beljasko okolice, ki si je po šestdesetletnem bivanju v Tirolih ohranila od svojega slovenstva še Očenaš in pa otročje veselje, da vidi človeka iz svoje daljne domovine.

Drugi dan, bil je praznik, sem bil pri veliki orkestralni maši v veliki gotiki cerkvi. Prostorna cerkev je bila polna, dasi je tam veliko malo prej in slej, ženstvo je odeto v svojo starinsko, a okusno narodno nošo, »po modi« niso oblečena niti meščanska dekleta. Po maši sem se poslovil in sedel na bavarski vlak, ki me je zanesel proti planotici.

Enolična je tista pokrajina, gornjebavarska planota; v primeri z alpskimi slikovitimi selišči so vaske in mestne zgradbe tako pušile in vsakdanje, tudi noša ljudi, moč in žena, breznačlana, kakor povsod po ravninah, kakor si je kamenje v rečnem prostoru, zanešeno iz daljnih gora, po obliki čisto podobno.

Nazvlic nezanemljivemu razgledu in precej občutni soparici — sonce je pripekalo močno, na daljnem zahodu je bilo nebo črno — mi ni bilo ne dolgočasno ne preveč neprijetno. Prebrl sem popise tistih krajev in pa najnovejša poročila, zanimala me je prav posebej borba bavarske z osrednjo vlado v Berlinu, borba namreč za samostojnost in pravico samoodločevanja v svojih notranjih zadevah je priklopila tiste dni do viska, ko so odgovorni člani bavarske vlade izjavili vsemu svetu, da so in ostanejo tako dobri Nemci kakor so Prusi, a da si v Bavarski ne dajo ukazovati od nikogar.

Vendar sem nestrpno čakal, da dospemo v Monakovo, ker sta se začela oglašati v meni težja in lakota. Tudi na večjih postajah, kakor sta Rosenheim in Grafina, ni dana prilika, da bi se človek okrepčal, nikjer ni, kakor pri nas, kolib z jestvinami in sadjem ali točilnic, celo piva ne nudijo, niti pitne vode ni razpolago. Tako se lepo vadiš v potrpljenju in varčevanju, sem si mislil,

Železniki

V »Slovenec« smo že pred časom povedali našim izseljencem širom domovine, kako pridno se pripravljamo na slovesnost nove sv. maše. In res. Ta dan bo ostal vsem domačinom dolga leta v najlepšem spominu. Pri nas so nove maše bolj redke, zato pa smo napeli vse sile, da ta dogodek proslavimo kolikor mogoče slovesno. Ogrmni mlaji, ki so značilni za železnike, lepo okrašena cerkev in že teden dni slovesno razpoloženje cele župnije je vnaprej kazalo vesel dogodek, ki se je blizal. Novomašniku frančiškancu p. Klemenu Smidu smo pri njegovem prihodu napravili slovesen sprejem, na predvečer nove maše pa prisrčno podoknajo. Celo možnarji so se parkirali oglasili, pa so morali kasneje na veliko žalost streljavcev umolkneti. Na dan nove sv. maše je bila naša občinska cerkev nabito polna. Lepa slovesnost je napravila globok vtis na celo župnijo in prav gotovo doprinesla svoj delež k notranji preroditvi župljanov.

Pretekli torek smo imeli vsakoletno pobožnost pri Sv. Križu. Običajno je to romanje na dan sv. Roka, letos smo pa imeli že preje, ker bo takrat župnijsko romanje k Mariji Pomočnici na Brezje. Sv. maše se je udeležilo izredno veliko število župljanov. Ker je bilo krasno vreme, je velik del ljudi še mimogrede obiskal sv. Lucijo v Drazgošah.

Zadnji nedeljo smo obhajali Frančiškovo nedeljo. Za to priliko smo cerkev sv. Frančiška lepo okrasili. Pridigoval je g. Pivk, sv. mašo pa je daroval g. Vrhunec.

Na Veliki Smaren imamo, kakor smo že omenili, romanje na Brezje. Ker so težki časi bomo napravili pot čez Sv. Jedert, Jamnik in Krovo peš na Brezje in se vračamo na dan sv. Roka zopet isto pot nazaj. Kakor čujemo bo šlo vse staro in mlado.

Te dni imamo pri nas prvič nabore. Vsa leta so morali hoditi fantje na nabor v Škofjo Loko, letos pa so tudi v Železnikih in sicer za vso Selško dolino. Komisija posluje v hiši g. Pavleta Tavčarja.

Vsakoletnih obiskov domačinov imamo letos bolj malo. Težke gospodarske razmere onemogočajo večini rojakov, da obiščejo svoj rojstni kraj. Pač pa imamo letos v svoji sredi Amerikana g. dekana Ranta in g. župnika Vrhunca. Prihodnji teden se gospoda zopet vračata v svoje dušnopastirske »revirje«. Spremljala jih bo naša prisrčna želja po skorajšnjem svidenju.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 27. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti 15.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Nasveti za domači vrt (g. Humeč) 19.30 Literarna ura: Književni načrt za prihodnje leto (Silvester Škerlj) — 20.00 Solospevi ge. Josipine Sivec — 20.30 Samospevi g. Jože Likoviča — 21.00 Prenos plesne godbe iz hotela Toplice na Bledu — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Četrtek, 28. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 15.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Slike iz narave: Ledeni svet za ozarami, Plahi junak (g. Herlot) — 19.30 Zabavno čtivo — 20.00 Plošče — 20.30 Orgelski koncert prof. Matija Tomca — 21.15 Pevski koncert gđe. Else Karlovac, članice »Splitskog kazališnog društva« — 22.00 Magistrov šramel kvartet — 22.45 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 28. julija:

Zagreb: 20.30 Ljubljana — 22.40 Plošče. — Milano: 20.30 Boris Godunov, opera. — Stuttgart: 21.00 Frankfurt — 21.45 Frankfurt — 22.45 Nočni koncert. — Toulouse 21.00 Večerni koncert — 23.00 Popevke — 23.30 Klasična simfonična glasba — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20.20 Violinska glasba, plesna glasba. — Beograd: 22.30 Prenos godbe iz Park-hotela na Bledu. — Rim: 20.45 Pester koncert. — Beromünster: 20.00 Pesmi — 21.45 Italijanska narodna glasba — 22.30 Poročila z mednarodnega šahovskega turnirja. — Langenberg: 20.00 Valček večer — 21.00 »Komedijantinja«, igra — 21.45 »Gianni Schicchi«, opera — 22.45 Nočna glasba. — Praha: 21.00 Violinski koncert — 21.30 Pianinski koncert — 22.20 Prenos zvočnega filma. — Dunaj: 20.30 Reportaža — 21.00 Simfonični koncert — 22.35 Plesna glasba. — Budapest: 21.00 Večerni koncert — 22.00 Kvartet, lahka glasba.

Ali ste že poravnali naročnino?

a v Monakovem si privoščiš, kar ti gre na polt in na tak praznik!

Račun brez krčmarja! Prispevi okoli ene popoldne na glavni kolodvor v Monakovem sem zvedel, da je pravkar odkuril proti severu vlak, ki ima tudi gostilniški voz in da odrine čez dobre četr ure drugi, navadni vlak brez te udobnosti, s kasnejšo zvezo bi pa ne prišel več istega dne do namembne postaje. Hitro sem poiskal v ogromni veži prav na drugem koncu hodnik, menda št. 28 in daleč tam zunaj je stal moj vlak. Dobivši v njem prostor, sem gledal in poizvedoval, kako bi si mogel »dušo privezati«. Na hodniku je stal vozček z »ledom« (menda sladoledom), ki ga je možiček razdaljal v okusnih škatljicah, postarna deklica je nosila mimo voz košaro z nekim zdravilnim prepečencem, mlajše deklo je prodajalo časopise. Meni se je hotelo postegnega prigrizka in pošteno pijače ali vode, za vse to so mi kazali v oddaljeno kolodvorsko gostilno. Nisem se upal tako daleč, kupil sem nekaj branj in se odpeljal, požirajoč suho slino in poteč se, kakor ne še lelos.

Ko je prišel vlak v tek, je zavladala v vozu znosna toplota, ker smo držali odprta vsa okna. Neposredna okolica Monakova je divna, na razdaljo pet ali več kilometrov so majhne in prilikavske, kično izdelane hišice sredi majhnih, skrbno gojenih vrtičkov, polnih cvetlic in zelenjav, pa tudi med sadnim ali lepoticnim drevjem. Nobena preproga ne more biti pretejša od monakovske okolice! Nadalje smo se vozili mimo vzornih vrtov, za njimi so se vrstili deloma že pokošeni travniki, bujna polja, velikanske njive z modrocvetnim krompirjem. Sama ravnina, rodovitna in vzorno obdelana. Stari Freising stoji na griču, nižjem od ljubljanskega Gradu, pa zopet sama ravnina, preprežena z lepimi, ponajveč zasnoženimi cestami. Vasi so snažne, odprti gnojščki ni opaziti. Prešli smo Landshtut, ko se je začelo nebo mretniti; ob štirih popoldne, ko smo prispeli v Režno (Regensburg), je bilo enakomerno temno.

(Dajko.)

V boju z meglo

Današnji moderni prometni tehniki se uspešno postavlja po robu ena sama velika in nevarna ovira — megla. Na vsem svetu povzročijo nad polovico letalskih in zrakoplovnih nesreč, motenj v zračnem prometu in zvezah megle in oblaki. Svetovni prekomorski promet je po statistiki zaznamoval samo v mesecih od januarja do novembra v letu 1931 23 potopljenih ladij z 41.000 tonami, ki so bile uničene vse samo radi megle. Megla je povzročila, da so ali ladje trčile ali pa nasledle na čeri. V tej statistiki so vštete le v resnici izgubljene in potopljene ladje. Vse druge manjše nezgode, kakor poškodbe in zamude v prometnih zvezah, pa statistika ne omenja.

Megla je največji sovražnik morskega prometa v morskih očinah, rečnih izlivih in na podobnih krajih, kjer je živahen promet in kjer so nerodne plovne razmere. Letalom pa nagaja megla zlasti pri pristajanju. Zelo važno bi bilo, če bi se v zračnem prometu mogla stalno z vremensko napovedjo dajati tudi napoved megle ter se poleg tega našel način, ki bi razpršil meglo, pa najsi tudi na majhnem prostoru.

Že delj časa se znanstveniki bavijo s poskusi, kako bi se dala megla, če že ne popolnoma odstraniti, pa vsaj močno razredčiti. Če so hoteli to doseči, pa so morali najprej ugotoviti vse bistvene fizikalne lastnosti megle. Treba je bilo določiti velikost in širino v megli razpršenih najmanjših vodnih kapljic. Izračunati je bilo treba električne naboje teh kapljic in določiti najmanjše zračne tokove v megli. Poskusi so dokazali, da je suha, stanovitna megla še najbolj nabita z elektriko, dočim

je tako zvana mokra megla manj nabita z elektriko in se zato že raje spreminja v dež. Pri suhi megli so posamezni najmanjši delci vode tako močno nabiti z elektriko, da se drug od drugega odločno odbijajo. Zato se seveda ne morejo združevati v večje kapljice, ki bi končno v obliki dežja padale na tla. Čim večji je torej negativni ali pozitivni naboj megle, tem težje se megla zgosti v dež. Fizikalno je torej treba najti sredstvo, da se naboj v megli uniči z nasprotnim nabojem, s čimer bi se električna napetost teh najmanjših delcev megle uničila in dala možnost, da se začne kapljice združevati, megla pa spreminjati v dež.

Prvi poskusi po tej teoriji so tudi uspeli. S pomočjo posebnega razpršilnika so nabili fin vodni prah z električnim nabojem v majhnem laboratoriju. V laboratoriju je nastala megla. Ko so bili pripravljeni vsi aparati, ki so določali gostoto in spreminjanje megle, so nato z razpršilnikom vnovič pogнали v meglo vodne praške z nasprotnim električnim nabojem. In aparati so v resnici pokazali, da se je megla zredčila za 90%. Na žalost so dosednji poskusi bili omejeni na majhne prostore, ki so obsegali do 120 kubičnih metrov zraka. Poskusi so se na teh majhnih prostorih obnesli z majhnimi stroški. Za promet po morju in zraku pa bi bile potrebne večje naprave, ki bi morale v megli napraviti vsaj 200 metrov dolge in do 200 metrov visoke luknje. Znanstveniki so prepričani, da se bo to v kratkem posrečilo, in od tega bi imela tako prekomorski kakor zračni promet ogromne koristi in skoro absolutno varnost pred nesrečami radi megle.

Kosilo za en cent. V Newyorku je znani časopisni zaožnik Mac Fadden otvoril posebno restavracijo, v kateri dobijo brezposelni za en cent ali približno 50 par prav dobro in tečno kosilo. Newyorškimi brezposelnimi, ki ne dobivajo nikakršnih podpor, bo ta restavracija izredno dobrodošla. Skoda, da ne bo našla posnemovalcev.

Japonski cesar

Japonski cesar Hirohito je morda edini vladar na svetu, v katerem njegovi podaniki še vedno gledajo božanstvo. Rodil se je 29. aprila 1901, ko je živel še njegov stari oče Meiji. Ker pa oče sedanjega vladarja ni bil trdnega zdravja, so mladega princa že v zgodnji mladosti izučili v vseh panogah sporta. On sam priznava, da se ni dobro izuril v nobeni panogi; edino v plavanju je dosegel nekaj uspehov. Prvi učitelj sedanjega japonskega cesarja je bil znani general Nogi, ki je postal zlasti slaven potem, ko je zavzel rusko trdnjavo Port Artur. Seveda se je Nogi kaj kmalu poslovil od svojega učenca. Ko je namreč umrl cesar Meiji, je sledil cesarju tudi Nogi s tem, da je napravil sam, kakor tudi njegova žena, dan po cesarjevi smrti, harakiri. Drugi učitelj princa Hirohito je postal admiral Togo, ki je v pomorski bitki pri Cukiimi uničil rusko bojno brodovje. Ko pa je leta 1926 umrl Hirohitov oče, je prevzel 25 let stari princ dediščino svojega očeta. Po tedanjem dvornem običaju so mu izročili največje svetlinje japonskega cesarstva; meč, ki uči vladarja: »Bodi hraber!«, velik državni dragulj, ki naj mu kljuje: »Izobrazuj se!« in končno sveto ogledalo solnčne boginje Amaterasu Omikani, ki pomenja: »Spoznavaj samega sebe«. Solnčna boginja pa igra v veri japonskega naroda tudi sicer veliko vlogo, zakaj vsi Japonci so njeni potomci in Hirohito sam je njen pravnuk, kakor ostalih 124 cesarjev. Zato časti japonski narod svojega vladarja kot božansko bitje, kot sina neba in kot duševnega očeta velike narodne družine. Preden se je cesar poročil, je šel na potovanje po Evropi, s čimer je vzbudil po vsej domovini velikansko pozornost. S tem je namreč prelomil starodavno tradicijo, zakaj 2581 let ni šel noben japonski princ iz svoje domovine. Javno mnenje je bilo takrat, ko je potoval po Evropi, deljeno: nekateri so ga obsojali, drugi pa hvalili. Na svojem potovanju po Evropi pa je doživel marsikaj zanimivega in smešnega. Ko je v Parizu izbral v neki veliki trgovini nekaj predmetov, ki si jih je hotel kupiti za spomin, mu jih prodajalka ni hotela izročiti brez denarja. Sivar je šla šele v redno zaprejo, ko je nekdo izmed cesarjevega spremstva pojasnil prodajalki, da ne sme noben član japonske kraljeve družine imeti denarja, niti se ga ne sme dotakniti. V Gibraltarju je pri neki dirki s konji tudi princ stavil — in dobil. Seveda so mu denar izplačali in sicer kar v roku. Z največjo naglico je princ vrgel kup bankovcev v naročje svojemu spremljevalcu samo zato, da ga denar ne bi onečistil. V tej navadi je prav za prav kaj lep nauk, ki dokazuje, da so Japonci tudi v svoji stari vzhodni kulturi že zdavnaj spoznali ničnost denarja.

Din 10.— in 10 minut prostega časa rabite! Za Din 10.— Vam posodimo izvrsten foto-aparat: v 10 minutah pa Vas naučimo fotografirati. Drogirija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Američani varčujejo

Ameriški predsednik Hoover si je prostovoljno dal zmanjšati svojo plačo od 75.000 na 60.000 dolarjev na leto. Hkrati pa so tudi vsem ostalim članom kabineta, ki so imeli plače nad 15.000 dolarjev na leto, zmanjšali plače za 15%.

Iz Newyorka pa poročajo, da je newyorški župan Walker pozval vseh 147.000 mestnih uslužbencev, naj se prostovoljno odpovedo eni mesečni plači. Na ta način bodo silna bremena davkoplačevalcev nekoliko olajšana. Ker Newyork nujno rabi precejšnjo vsoto denarja, bi ta prostovoljna žrtev mestnih uslužbencev prihranila mestu 26 milijonov dolarjev. Svoj poziv zaključuje newyorški župan s prošnjo, naj vsi mestni uslužbenci hitro odgovore, če so pripravljeni sprejeti tako žrtev. V nasprotnem slučaju pa jim obljublja župan, da bo pristiljen moral reducirati vse plače za precej odstotkov.

Kriza in telefoniranje

V zadnjem letu je odpovedalo v Budimpešti 4532 naročnikov telefon. Med temi je bilo 816 trgovcev in 496 industrijcev. 227 telefonov so odpovedale delniške družbe, 199 veletrgovci, 303 razni ravnatelji, 121 advokati, 89 zdravniki, 106 razne menze in 36 kavarn.

»Očka, zunaj stoji reven mož in ves čas kriči. Ali mu smem dati dinar?«
»Si že priden fant,« pravi oče in da sinku dinar. »Kaj pa vpije revež?«
»Malinov sladoled — dvojna porcija — en dinar!«

Oče prvega zrakoplova umrl

V Rio de Janeiru je te dni umrl znani Alber Santos Dumont v starosti 59 let. Dumont je zgradil prvi vodilni zrakoplov in se je prvi peljal v svojem zrakoplovu leta 1902 okrog Eifflovega stolpa v Parizu. S to vožnjo je dobil takrat veliko nagrado za zrakoplovstvo. Nato se je posvetil gradnji letal in je leta 1906 že letel z letalom, v katerem je imel bencinski motor, 21 sekund po zraku. Še naslednje leto ga je posekal Farman, ki je letel 52 sekund. Dumont se je po teh svojih zrakoplovskih uspehih vrnil v Brazilijo, kjer se je tudi rodil, in živel tam kot eden najbogatejših posestnikov kavinih plantaž. Kljub temu se je še vedno zanimal za zrakoplovstvo in ostal eden najbolj znamenitih mož Južne Amerike.

Starter za olimpijske tekme v Los Angelesu. Za uradni starter pri olimpijskih tekmah v Los Angelesu je bil določen Mr. J. W. Leslie. On bo dajal s strelji iz revolverja znak za vse tekme v Los Angelesu.

Pes rešil pastirja

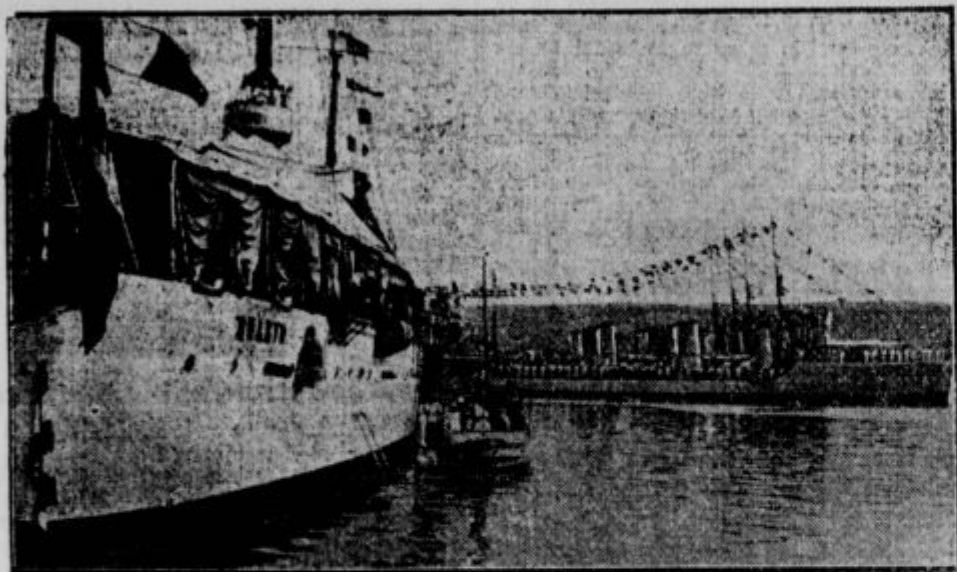
V bližini Bistričke na Češkem je napadel pastirja medved. Medved je sicer napadel najprej ovco in jo je hotel odnesti. Pastir, ki je bil že v letih, pa je napadel medveda in psi ovčarji so mu pomagali. Pastir je udaril s svojo palico medveda večkrat po gobcu. Psi pa so se zagrizli medvedu v noge. Radi tega se je medved razjezil, pustil ovco in se otresel psov. Pri tem je razparal enemu od psov trebuh, drugega pa je vrgel s tako silo od sebe, da je odletel več metrov proč v grmovje. Takoj nato pa je navlil medved na pastirja in ga pobil z nekaj udarci na tla. Ubogemu pastirju bi najbrž slaba predla, da se ni ponovno zakadil v medveda pes, ki je pritekel nepoškodovan iz grmovja. Pes je tako divjal, da se ga je medved ustrašil in zbežal nazaj v gozd.

Znagovalec v štometerskem teku prihiiti do cilja. 10,3 sekunde je rabil za 100 metrov.

»Prav dobro,« pravi eden izmed gledalcev. »Toda današnji znagovalec bi moral videti mene, kako včasih letim zjutraj za avtobusom!«

Nočni čuvaj: »Prosim, pokličite me jutri zjutraj ob sedmih.«

Italijanska mornarica na obisku v Bolgariji. Italijanska mornarica je obiskala bolgarsko pristanišče Varno, kjer je bila sprejeta z velikimi slovesnostmi.

Kaj počno komunisti na Kitajskem

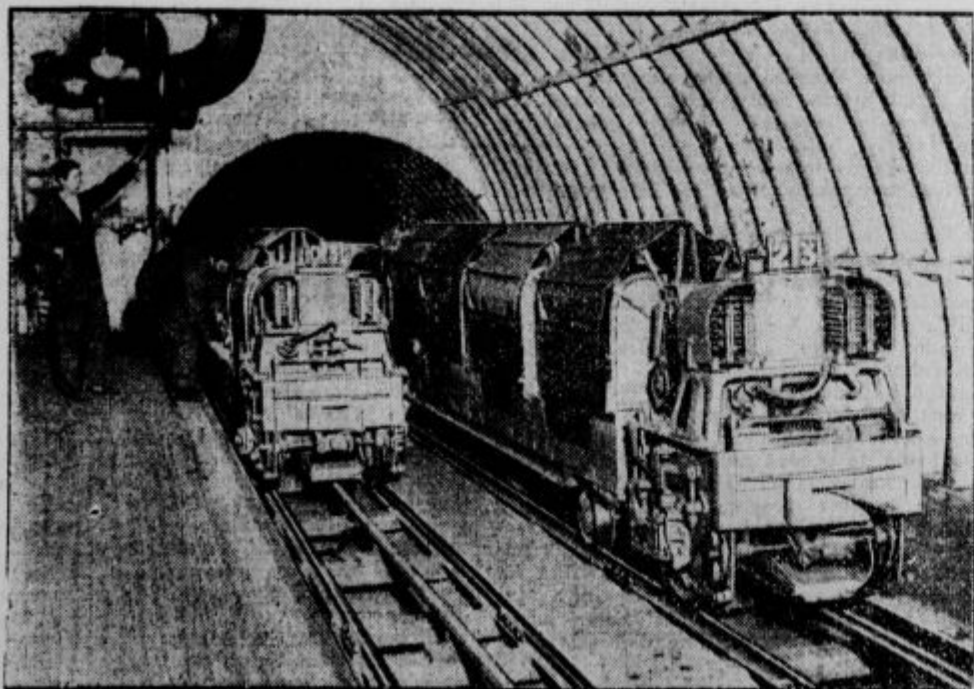
Strašno je početje komunistov na Kitajskem. Centrala v Moskvi je izdelala do zadnjih potankosti načrt, ki naj prinese Kitajcem novi »komunistični raj«. Principi, po katerih postopajo sedaj komunisti, so sledeči: vse lastninske pravice so odpravljene in edini lastnik je država. Vsi bogatini, sumljive osebe, nekoristni člani družbe, kakor budistični menihi, napovedovalci bodočnosti, stari in bolniki naj se spravijo s pota po načelu: Delaj ali umri! Zakoni in družine se morajo razbiti. Otroke naj vzdržuje država. Kdor se v komunističnem delu Kitajske ne prizna za komunisto, se na javnem prostoru usmrti. Pri tem se dogajajo naravnost zverinski zločini. Tisti, katerega ustrelje ali obglavi, je naravnost srečen. Večino nesrečnikov namreč mučijo, dokler jim končno ne zadajo smrtne udarca. Strahote, ki so jih počeli komunisti v nekaterih kitajskih provincah, so naravnost nepopisne. Neki oficir redne kitajske armade pripoveduje sledeče: »Mnogokrat sem videl, kako je viselo nesrečnikom drobovje iz telesa. Mnoge so komunisti zavili v a petrolejem prepojene butare in jih žive zažgali. Druge pa so pekli, kakor na ražnju. Kaj vse pa so pretrpele žene in dekleta! Mnoge od njih so se raje same usmrtile, kakor pa, da bi čakale, da bi padle v roke krvnikom rdeče armade. Rdeča armada, ki pleni po kitajskih provincah, je sestavljena iz samih zločincev, katerim je rop in umor vsakdanje opravilo.«

Leta 1930 je bila komunistična nevarnost v Kitajski najstrašnejša. Med tom ko se je general Čankajšek boril na severu, so se komunisti utrdili na jugu. Čankajšek se je odločil, da bo obračunal z rdečimi roparji. Z vseh strani so prihajala po-

ročila o strahotah komunistov. Vladne čete so vedno bežale pred rdečimi roparji in jim prepuščale orožje in topove. Mnogo katoliških misijonarjev so komunisti ujeli. Nekateri so umrli po strašnih mukah, drugi pa so ostali pri življenju kot talci. Tudi Čankajškov pohod proti komunističnim roparskim tolpom se ni obnesel. Njegove čete so doživljale nerazumljive poraze in njegovi lastni vojaki so čisto prehajali h komunistom. Kitajsko-japonska vojna je seveda ustavila boj kitajske vlade proti komunistom. Komunisti so do sedaj zavzeli sedem ogromnih provinc, v katerih živi 170 milijonov ljudi. V 35 katoliških misijonih je doslej tekla že nedolžna kri. »Šanghajski žurnal« poroča, da so komunisti v eni sami provinci pomorili 165.000 oseb, 966.000 oseb je neznan kam izginilo, 78.000 so jih komunisti obdržali kot talce, 300.000 hiš pa so požgali. Iz druge province pa so znana sledeča poročila: 150.000 oseb je bilo umorjenih, poldrug milijon Kitajcev je bežalo, ne da bi mogli odnesti s seboj najpotrebnejše za življenje. Več kakor 100.000 hiš pa so komunisti zažgali. Domačini sami priznavajo, da Kitajsko že ni doživela takih strahot.

Smrt zaradi kosmulj

V Monakovem sta umrla dva otroka, ki sta jedla nezrele kosmulje. Kljub temu, da so sedemletnega dečka in triletno deklco hitro prepeljali v bolnišnico, ju zdravniki niso mogli rešiti. Tudi pri nas najbrž nihče ne ve, da morejo nezrele kosmulje postati tako nevarne.

Podzemeljska železnica za tovorni promet. V Londonu imajo posebno omrežje podzemeljske železnice, ki je namenjena samo za tovorni promet. Vsi vlaki na tej železnici obratujejo avtomatično in lokomotive nimajo nobenega strojevodje. Povprečno vsak dan prevozi na teh vlakih 29.000 poštnih paketov.